

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsatt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsatt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

XVII.

SVENSKA MEDELÅLTIDENS RIM-KRÖNIKOR.

Första Häftet.

17,1

GAMLA KRÖNIKAN.

Hgt. 43. 49.

STOCKHOLM, 1865. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Till detta häfte meddelas framdeles: läsarter, yngre företal och tillsatser, efterskrift m. m. På förhand må endast nämnas att texten är tryckt efter den bästa befintliga handskriften, som tillhör Kongl. Bibliotheket i Stockholm (med gammalt märke D 2, i Hadorphs upplaga kallad codex Regius I) och allt hitills varit så godt som obegagnad för texten i de förra upplagorna af Rimkrönikan.

Som ledning för dem, hvilka skulle önska sammanhålla Fornskriftsällskapet's Samlingar i en följd, torde följande förslag få meddelas; hvarvid som utgångspunkt antages, att **bandtitlarna** i de äldre häftena lemnas alldeles utan afseende.

FLORES OCH BLANZE- FLOE.	SANCT PATRIKS- SAGAN.	PEDER MÄNSSONS STRIDS- KONST.	VADSTENA KLOSTER- REGLOE.	IVAN LEJON- RIDDAREN.	NAMNLÖS OCH VALENTIN.	ETT FORSVENSKT LEGENDARIUM 1.
F. S. S. 1.	F. S. S. 2.	F. S. S. 3.	F. S. S. 4.	F. S. S. 5.	F. S. S. 6.	F. S. S. 7: 1.

ETT FORSVENSKT LEGENDARIUM. 2.	ETT FORSVENSKT LEGENDARIUM. 3.	D. HUND, ERIK XIV:s KRÖNIKA.	SVENSKA MEDELTIDENS BIBEL- ARBETEN. 1.	SVENSKA MEDELTIDENS BIBEL- ARBETEN. 2.	DIDRIK AF BERN.	FREDRIK AF NORMANDIE.	KONUNG ALEXANDER.
	<i>Fortsettes.</i>						
F. S. S. 7: 2.	F. S. S. 7: 3.	F. S. S. 8.	F. S. S. 9: 1.	F. S. S. 9: 2.	F. S. S. 10.	F. S. S. 11.	F. S. S. 12.

SKRI- ORDNINGAR.	HELIGA BIRGITTAS UPPENBARELSER. 1.	HELIGA BIRGITTAS UPPENBARELSER. 2.	HELIGA BIRGITTAS UPPENBARELSER. 3.	BONAVENTURA. — GREGORIUS AF ARMENIEN.	SVERIGES DRAMATISKA LITTERATUR.	HELIGE BEERNHARDS SKRIFTER.
			<i>Fortsettes.</i>		<i>Fortsettes.</i>	<i>Fortsettes.</i>
F. S. S. 13.	F. S. S. 14: 1.	F. S. S. 14: 2.	F. S. S. 14: 3.	F. S. S. 15.	F. S. S. Bibliogr. 1.	F. S. S. 16.

SVENSKA MEDELTIDENS RIM-KRÖNIKOR. 1.
<i>Fortsettes.</i>
F. S. S. 17.

SVENSKA MEDELTIDENS
RIM-KRÖNIKOR.

FÖRSTA DELEN.

GAMLA ELLER ERIKS-KRÖNIKAN.

STOCKHOLM 1865.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.
KONGL. BOKTRYCKARE.

GAMLA ELLER ERIKS-KRÖNIKAN.

FOLKUNGARNES BRÖDRÄSTRIDER

MED EN KORT ÖFVERSIGT

AF NÄRMAST FÖREGÅENDE TID.

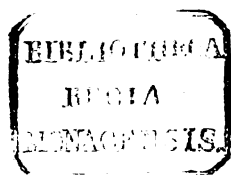
1229–1319.

EFTER HANDSKRIFTER

UTGIFVEN AF

G. E. KLEMMING.

STOCKHOLM 1865.

HERR STATSRADET

F. F. CARLSON

SOM SJELF HÄFDATECKNARE

KRAFTIGT BEFORDRAT DENNA UPPLAGAS FRAMTRÄDANDE

EGNAS HON

MED TACKSAM VÖRDNAD

AF

UTGIFVAREN.

INNEHÅLL.

Vers

- 1—28. Inledning. Sveriges hjeltar prisas.
- 29—66. Erik Låspe konung. Folkungar strida mot honom. Slag vid Olu-
strom; Erik flyr till Danmark. Knut vald till konung, dör snart. Erik
återkommer och segrar vid Sparsäter. Knuts son Holmger flyr till Gestrings
land; fångas, halshugges och begravnes i Sko kloster. 1229—34.
- 67—88. Erik Låspes person och rättrådighet. Hans syster Ingeborg giftes
med Birger af Bjälbo.
- 89—156. Erik bjuder krig mot Tavastland; en flotta utrustas; qvinnorna sörja.
Birger slår och kristnar hedningarne; Tavastehus bygges. 1249, 50.
- 157—201. Erik dör. Joar Blå utser Birgers son Valdemar till konung. Birger
hemkommer; missnöjes med valet, men fogar sig. 1250.
- 202—231. Birger jarls söner.
- 232—291. Folke jarl dör; hans son Karl med andra Folkungar sätter sig
mot Birger; de svikas vid Hervads bro och flera afträttas 1252. Junker
Karl förlikes med Birger; båda hysa dock ond hug till hvarandra.
- 292—353. Junker Karl far till Guds- (svärds-) riddarne och strider bland
dem mot de Lettiske hedningarne; blir dödad i striden. 1261.
- 354—361. Birger jarl glädes deröfver; hans hustru Ingeborg låter väl fira
junker Karls jordefärd.
- 362—419. Birger rådgör med sin gemål och sina män om sin son Valdemars
giftermål med Danska prinsessan Sofia; en beskickning affärdas till Dan-
mark och får godt svar.
- 420—455. Prinsessan Sofia glädes; föres till Sverige der bröllopet firas med
ymnighet och prakt.
- 456—535. Birger ger nya lagar. Karelerne härja i Mälarttrakten, bränna
Sigtuna, dräpa Jon erkebiskop och Jon jarl; dennes enka samlar folk och
dödar alla Karelerne vid Besta skär. Birger hämmar elik våda genom att
bygga Stockholm; han dör och begravnes i Varnhem 1266.
- 536—565. Valdemar och hans bröder dela riket, blifva snart oense; drottning
Sofia ökar ovänskapen.
- 566—569. Konung Erik Plogpenning i Danmark mördas af sin broder Abel.
- 590—629. Konung Eriks döttrar; den ena, Jutta, längtar till sin syster, drott-
ning Sofia, och far till Sverige. Valdemars kärlek till henne.
- 630—645. Valdemars barn; deras giftermål.
- 646—681. Möte mellan Valdemar och hans bröder i Tränönäs; h. Magnus
uppsäger honom; Benkt söker förlika dem och afstår sin del af riket.
Magnus värfvar folk i Danmark och far in i Vestergötland.
- 682—789. Valdemar samlar sin magt, som blir slagen vid Hofva, medan han
sjelf soffer i Ramundaboda; han flyr till Vermland men tillfångatages och
föres till Magnus, som lemnar honom halfva riket. 1275.
- 790—815. Magnus gifter sig med Helvig af Holstein 1276.
- 816—861. Magnus, oense med Erik Glipping, härjar i Skåne. Erik infaller
i Sverige; Valdemar följer honom och bränner Vexjö kyrka. 1277.
- 862—931. Danskarne öfverraskas vid Etake af de Uppländske under Ulf Karle-
son; Palne Hvit och de fleste Danskar bli fångne; Bengt af Alsö, den
bäste riddaren, lemnas ofången. 1277.

- 932—949. Erik och Magnus dagtinga och sluta stillestånd 1278.
- 950—997. Magnus vald till konung 1275; han älskar utländska män; Peder Porse, hans förste gunstling, får en borg vid gränsen (mot Halland?); tillfångatager der konungen för en skuldfordran och får Lödese i underpant, hvarefter förlikning göres.
- 998—1035. Dansken Ingemar, ny gunstling hos Magnus, får till hustru hans fränka Elena; Folkungarnes misnöje.
- 1036—93. Folkungar dräpa Ingemar på Gelqvist; fånga greffe Gerdt af Holstein, konungens svärfar. 1278. Gerdt frigifves genom dagtingan; Magnus ber Folkungarne möta sig på Gelqvist; fångar och för dem till Stockholm, der de halshuggas. 1280.
- 1084—1125. Magnus och Erik Glipping förlikas; hålla hof vid gränsen (i Laholm); stort tornerspel. 1278.
- 1126—45. Valdemar försonas med bröder och fränder; återfår sina arfgods. 1278. Hans senare öden.
- 1146—1221. Magnus firar Clara klostres byggande med riddarslag 1289; ger sin dotter (Rikissa) dit; bygger flera kloster och kyrkor.
- 1222—43. Möte i Helsingborg, der aftal träffas om ömsesidiga giftermål mellan Svenska och Danska konungabarnen, 1288.
- 1244—71. Magnus dör på Visingsö, sedan han utsett en riksföreståndare; begravnes i gråmunkaklostret i Stockholm; hans son Birger blir konung. 1290.
- 1271—81. Thyrgils Knutsson styr riket; dess goda tillstånd.
- 1282—1321. Valdemar blir fänge på Nyköpings slott och hans son Erik i Stockholms slottstorn; deras goda behandling och rikliga plägnad.
- 1322—65. Krigståg till Karelen; Viborg bygges mot hedningarne; Kexholm eröfras från Ryssarne. 1293. Dessa återtaga det 1295; endast två af besättningen undkomma.
- 1386—1457. Birgers bröllop, med Danska prinsessan Märeta, firas i Stockholm; prakten och lefnadssättet dervid beskrifvas; h. Erik blir slagen till riddare; drottningen begär, i stället för morgongåfva, att Magnus Algotsson må frigifvas. 1298.
- 1458—1519. Thyrgils Knutsson utrustar en flotta att fara mot Ryssarne 1299. Fästet Landskrona anlägges vid Nyen. Sjötag under hr Harald på Ladoga; svår storm; härjning i Karelen; återvändande till Pekkinsaari.
- 1520—73. Ryssarne komma med mer än 1000 lädjor; söka antända de Svenska skeppen; storma fäfängt Landskrona med 81000 man; Mats Ketilmundsson m. fl. göra ett utfall och slå sig tillbaka genom öfvermagten.
- 1574—1627. Tio tusen Ryssar i en rote hålla under en skog; Mats Ketilmundsson rider ensam dit och utmanar förgäfves den tappreste bland dem.
- 1628—51. Ryssarne dagtinga; rymma bort en natt; Landskrona bemannas väl med hr Sten till förmän; kåren vänder hem och lägrar sig vid åmynningen, väntande på vind.
- 1652—67. Mats Ketilmundsson gör ett ströftåg genom Ingermanland och Watland. Hären hemkommer till Stockholm kort efter junker Magnus' födelse 1300.
- 1668—1743. Besättningen på Landskrona lider brist, sjukdom och död. Ryssar och Kareler samla sig ånyo och vilja igenpåla åmynnningen; Svenskarne, knappt 20 man, göra en utfärd och slå sig tillbaka genom fiendens försåt.
- 1744—1805. Landskrona belägras af Ryssarne; fästningen brinner; de få qvarlevande Svenskarne försvara sig i en källare; Karl Hack dödas af sin egen sven; de öfrige måste slutligen gifva sig och bortföras som fångar. 1301.
- 1806—31. Birger krönes i Söderköping med stor prakt; hertig Valdemar blir riddare och förmåles med Thyrgils Knutssons dotter Christina. 1301.

- 1832—93. Hertig Erik, förlofvad med Håkon VI:s dotter Ingeborg, inbjudes till Norge och far dit åtföljd af de fridlöse Danskarne; emottages der på det bästa sätt och vinner allas hjertan.
- 1894—1941. Hertig Vinzeff af Rügen dör i Oslo 1302. Hertig Erik tar orloff i stor vänskap med konung Håkon och drottning Eufemia samt återvänder hem 1303.
- 1942—2027. Thyrgils Knutsson gifter sig med en grefvinna af Rawensburg, som får till morgongåfva hufvudgården Gum med 11 kringliggande gårdar. Han vill nedlägga sitt embete men öfvertalas att behålla det, dock så att hertigarne taga sig en egen drotsete, hr Abjörn. 1303.
- 2028—91. Birger och hans bröder gästa Thyrgils Knutsson på Arana's 1304. Konungen klagar på hertigarne; förlikning sker med bref och insegel; men kort efter kallas desse till Visingsö, att svara på nya beskyllningar; hertig Erik far ensam dit; en biskop nekar att framställa anklagelserna, hvilka en riddare i stället andrager; första anklagelsen: de utföra kost från landet.
- 2092—2103. Andra anklagelsen: de rida med konungens ovänner genom hans land.
- 2104—17. Tredje anklagelsen: en af hertigarnes riddare hade slagit konungens portvaktare en örfil.
- 2118—35. Fjerde anklagelsen: hertigarnes män besegra allt jemt konungens män i turnering och detta sker af hat.
- 2136—45. Konungen står upp illa vred och dömer hertigarne fridlöse. 1304.
- 2146—49. H. Erik frågar om de må fara i säkerhet. Konungen svarar: hafven er hädan.
- 2150—79. Hertigarne fara till Danmark, men få ej hjälp af svågern Erik Menved. Nyköping intages af Birger. 1304.
- 2180—2236. Birger och Erik Menved hålla hof i Fagradal med stor prakt. Dagtingan för hertigarne misslyckas och de begifva sig till Norge. 1304.
- 2232—51. K. Håkon mottager hertigarne väl, lofvar dem sin bemedling och upplåter Konghäll åt dem.
- 2252—79. Birger bygger ett fäste på Gullbergs hed. Hertigarne bränna Lödöse, infalla i Dal och bygga Dalaborg. 1304.
- 2280—2393. Birger sänder åtta riddare med stridsfolk till Agna bro att värja landet. Mats Ketilmundsson med sitt folk vadar öfver ån i skydd af natten, öfverraskar och fångar alla konungens män. Birger belägrar Dalaborg under hertigarnes frånvaro i Norge. K. Håkon lemnar h. Erik en stridsbår, med hvilken han närmar sig Birgers läger, då dagtingan och förlikning sker. 1304, 1305.
- 2394—2415. H. Erik behåller Konghäll; begär och erhåller af k. Håkon Varberg med halfva Halland. 1305.
- 2416—31. H. Valdemar skiljes vid sin gemål af föregifven anledning, att de voro dopsyskon 1305.
- 2432—45. Thyrgils Knutsson varnas för hertigarnes fiendskap, men är lugn i medvetande af sin oskuld.
- 2446—2539. Birger låter fängsla Thyrgils Knutsson, som förebrår konungen hans snödhet; marsken föres till Stockholm och insättes i tornet. 1305. Han halshugges och nedgräfvos på södermalm 1306; ett kapell bygges öfver grafven; hans fränder begära och få tillstånd att begrava honom i gräbrödraklostret.
- 2540—57. Hertigarne göra bröllop på Bjälbo åt fem af sina män 1306.
- 2558—2607. Hertigarne fara i smyg upp till Svearike; gästa Birger på Håtuna och taga honom der till fånga. En småländsk sven Arvid flyktar med Birgers son Magnus till Danmarks konung. 1306.

- 2608—41. Birger sättes fången i Nyköpings torn; behandlas väl; Mats Ketilmundsson belägrar Stockholms slott. 1306.
- 2642—83. Riket öfvergår till hertigarne; Dansk hjälp åt Birger kommer till Vestergötland; dagtingan göres på ett år; h. Valdemar far till Tyskland och Erik till Norige att få sin fästmö; k. Håkon vill ej lemna henne om han ej återfår Varberg. 1306, 7.
- 2684—2703. H. Erik nekar att återlemna Varberg; far till Konghäll och håller gästabad.
- 2704—93. H. Valdemar gör en pilgrimsfärd; värfvar mer än 800 ryttare; 500 svenske riddare tillkomma; h. Erik infaller i Skåne och tar det åt Danska hären samlade förrådet jemte dess bevakning 1307. K. Erik Menved skynar öfver sundet. Hertigen bränner och härjar i Skåne; far genom Halland med frid, utan brand; sedan till hemlandet, der han i köpstäderna fördelar de värfvade Tyskarne; desse skinna och dräpa bönderna. 1308.
- 2794—2815. Erik Menved infaller i Sverige; då hertig Eriks här kommer göres ny dagtingan med vilkor af Birgers frigifvande och rikets delning. 1308.
- 2816—75. Herredag i Örebro, der öfverläggning hålles om förlikning med Birger; riksens råd komma till Nyköping och få Birgers bekräftelse på den öfverenskomna förlikningen, med vilkor att aldrig hämnas; han bryter dock straxt sitt löfte och far till Erik Menved, som lofvar honom sin hjälp. 1308.
- 2876—2917. Möte mellan k. Håkon och hertig Erik på Munkholmen i Göta elf; de blifva oense; konungen belägrar Konghäll och bygger Bohus. 1308.
- 2918—83. H. Erik samlar sin här och infaller i Norige; belägrar Akershus; blir sjuk; slår 3000 Norrmän vid Oslo; återvänder hem. 1308.
- 2984—3001. Norrmännen infalla i Dal under Ivar Jonsson och bränna der 1309.
- 3002—37. Ett annat Norskt ströfparti i Dal under Helge Båt blir slaget 1309.
- 3038—3101. K. Håkon seglar till Danmark; flera af hans skepp drifvas till Kalfsund; h. Erik öfverfaller dem och tar sju af skeppen; några af hans män fara ut till Norrmännen men blifva fångne och dödade. 1309.
- 3102—11. K. Håkon lofvar sin dotter Ingeborg åt Magnus Birgers son 1309.
- 3112—65. H. Erik infaller i Norige. Norrmännen fly uddan, lemnande landet öde; hertigen återvänder och bränner så mycket han orkar. 1309.
- 3166—3257. K. Erik Menved utrustar en här; infaller i Sverige; h. Erik far till gränsen men viker undan; borttar all kost och foder samt uppsnappar Danskarne; delar sitt folk till Lödöse och Skara. K. Erik lägrar sig i Jönköping och bygger der en borg. H. Erik tillämnar en strid vid Säm; men viker undan då banerföraren, Mats Ketilmundsson, störtar med sin häst; h. Erik far till Kalmar och Valdemar till Stockholm. K. Erik och k. Birger belägra Nyköping. 1309.
- 3258—85. H. Erik får förstärkning i Kalmar; far till Jönköping och uppbränner den nybyggda borgen; lägrar sig på Axevall. 1309.
- 3286—3321. K. Erik ledsnar vid Nyköpings belägring och bryter upp för att återvända; dagtingar ånyo med hertigarne, att k. Birger och de skola vara väl förlikta och behålla hvar sin del af riket. K. Erik lägger skatt af 1 mark silfver på hvar plog i Danmark. 1310.
- 3321—83. Hertigarne belägra Konghäll, som nyligen blifvit uppgifvet af deras fogde norrmannen Thord Unge emedan han var rädd för k. Håkons vrede; en norsk hjälpsändning blir slagen och Konghäll uppgifves i anledning deraf ånyo af samma fogde hr Thord Unge. 1310.

- 3364—3423. Thord Unge rider till k. Håkon och råder honom, att dagtinga med h. Erik; konungen samtycker dertill, sänder bud till h. Erik; dagtingan göres till sommaren och fred slutes. 1310.
- 3424—3441. H. Erik håller stort hof i Lödöse; k. Håkon trolofvar honom ånyo sin dotter Ingeborg. 1311.
- 3442—87. Fred mellan alla tre riken; Birger återkommer och nöjer sig med sin tredjedel; tågar till Gotland 1313 för att tilltvinga sig större skatt; men blir slagen och flyr hem.
- 3488—3523. K. Håkon reder till bröllop åt hertigarne; det firas med mycken prakt i Oslo; h. Erik får konungens dotter och Valdemar hans brorsdotter, båda benämnda Ingeborg. 1312.
- 3524—53. H. Erik låter bygga en präktig gästbadssal i Lödöse 1312.
- 3554—3523. Brudarne och hoffolket fara till Sverige; fyra dagars hof hålles i den nya salen med stor prakt och öfverflöd, riddareslag, stora gåfvor, m. m.; men vädret var mycket ogynnsamt. 1312.
- 3624—73. H. Valdemar rider till Kalmar och h. Erik stannar i Agnatorp. Valdemar far till Nyköping; Birger emottager honom vänligt och inbjuder äfven h. Erik till besök.
- 3674—3741. Hertigarne mötas och samtala om Nyköpingsresan, som beslutes och utföres oaktadt de blifva varnade. 1317.
- 3742—67. Birger mottager sina bröder med förställd hjertlighet; drotseten Brunke förlägger deras följeslagarne i staden, under förevändning att utrymme felas på slottet.
- 3768—3841. Festlig måltid för hertigarne; de gå till hvila; slottsportarne stängas; konungens män väpna sig; han kallar hr Knut (Johansson?) och uppdrar honom att fängsla hertigarne, men Knut vägrar och förebrår Birger hans brottsliga afsigt; två andra riddare neka äfven och läggas derför i tornet.
- 3842—73. Hertigarne öfverraskas i sömnen och öfvermannas; Birger erinrar dem om Håtuna lek och låter nedföra dem i tornet bundna och barfota.
- 3874—3911. Hertigarnes män fångas och plundras; svennerne sättas i stock, riddarne i tornet; en riddare, hr Arvid, blir skjuten då han försvarar sig.
- 3912—33. Birger glädes öfver sitt lyckade anslag; ger en Estnisk riddare Christiern Skärbek uppsigten öfver hertigarne med befallning att illa pläga dem.
- 3934—77. Hertigarne sättas i tornets nedersta rum, hvar i sin stock med tunga bojor; h. Erik misshandlas dertill.
- 3978—91. Hertig Eriks gemål flyr till Skara; hans män samlar stridsfolk.
- 3992—4041. Birger tågar till Stockholm, men blir ej insläppt; vänder åter till Nyköping; begär hjälp från Danmark och att hans son Magnus må komma honom till bistånd; Magnus får 600 Danska ryttare. 1317, 18.
- 4042—59. Hertigarnes män belägra Nyköping; Birger kastar nyckeln till fängelset i ån och far till Stegeborg. 1318.
- 4060—71. Hertigarne dö af hunger, Erik efter 9 och Valdemar efter 11 dagar 1318.
- 4072—4157. Junker Magnus kommer med sin styrka; vill ej bränna och röfva; Birger rider mot honom i Östergötland; lägger mycken skatt på bönderna; flyr för hertigarnes män vid Skärkind; Vestgötabönderna samla sig i Karla-by; Birger ingår ett tre dagars stillestånd; bönderna sprida sig att hemta proviant; Birger öfverfaller och slår dem då; vidare skärmytsel. 1318.
- 4158—73. Knut Porse kommer och slår konungens folk.
- 4174—89. Stegeborg belägras; Birger med gemål flyr till Visby; junker Magnus försvarar slottet. 1318.
- 4190—4209. Birger utrustar en flotta, som blir slagen i Göta skären. 1318.

- 4210—51. Drotseten Brunke utrustar en ny flotta; hertigarnes män tända eld på skeppen och fånga manskapet; Brunke m. fl. föras till Stockholms torn. 1318.
- 4252—65. Mats Ketilmundsson väljes till drotsete och riksföreståndare på ett möte i Skara; han rider kring i riket. 1318.
- 4266—83. Birgers folk i Nyköping utsätta hertigarnes lik för att förmå de belägrande upphöra, hvilket ej lyckas; hertigarne föras till Stockholm och begravas. 1318.
- 4284—97. Nyköping uppgifves 1318.
- 4298—4333. Stegeborgs besättning saknar proviant och blir uttröttad; uppger slottet mot fritt aftåg; junker Magnus föres fången till Stockholm. 1318.
- 4334—63. Strid i Skåne; Danskarne bli slagne; Skånska städerna belägras och brandskattas; drotseten återvänder hem. 1318.
- 4364—75. Brunke m. fl. afrottas 1318.
- 4376—95. Birger med sin gemål flyr till Danmark och får underhåll der 1318.
- 4396—4433. Junker Magnus halshugges på Helgeandsholmen och begravnes i sin farfars graf 1318 (1320).
- 4440—4523. Ting vid Mora sten; en rik herre, en dugande man uppmanar folket att välja konung; drotseten bär Magnus Eriksson i sin famn och talar för hans väljande, hvartill alla samtycka. 1319.
- 4524—43. Konung Håkon i Norige och Erik i Danmark dö båda samma år. Magnus blir konung äfven i Norige. 1319.
-

INNEHÅLL.

Fortsättning.

- Ny början till Gamla Krönikan (från 1450-talet). S. 163—166.
 1—74. Sveriges beröm. Svenskarnes lycka om de ville vara hvarandra trogna utan afund. Helige Eriks efterkommande genom hans sonsons (diktade) döttrar.
- Läsarter, ändringar och tillägg till Gamla Krönikan. S. 166—170.
- Fortsättning af Gamla Krönikan för att sammanbinda henne med den Nya till ett helt verk (från 1450-talet). S. 171—192.
 1—16. Mats Ketilmundssons styrelse; rikets välstånd; Danmarks nöd.
 17—48. Danmarks pantsatta län och skulder uppräknas; k. Valdemar begär hjälp af k. Magnus.
 49—88. Sverige köper Skåne, Halland och Bleking för 49000 mark; Danmark förpligtar sig med bref och ed att ej föra örlig mot Sverige; innebyggarne i Lunds stift lofva trohet.
 89—96. K. Magnus' syster Eufemia förmåles med Albrekt af Mecklenburg; deras barn.
 99—112. K. Magnus förmåles med Blanche af Namur; de få 5 barn.
 113—148. Mats Ketilmundsson dör; heliga Birgitta ger konungen goda råd, hvilka han dock föraktar.
 149—192. K. Magnus samlar en stark här mot Ryssland; segrar men frigifver fångarna, som återkomma med förstärkning, då han måste fly. Stora skatter påläggas för att betala det utländska krigsfolket.
 193—206. K. Magnus föredrar en man (Benkt Algotsson) öfver alla; handlar mot kyrkans frihet och lyser af påfven i bann, hvilket han icke aktar.
 207—222. K. Magnus vill ej umgås med sin furstinna; rådet väljer hans söner till konungar, Erik i Sverige och Håkan i Norge.
 223—234. Konungen och drottningen förlikas; de förgifva sin son Erik, och Magnus återfår riket.
 235—274. Giftermål uppgöres för k. Håkan med hertigens af Mecklenburg fränka E isabet; tolf af rådet utsändas för att stadfästa detta ärende. K. Magnus förbinder sig dock med k. Valdemar i Danmark om Håkans gifte med Margareta, de Svenska sändebudens gripande samt återlemnande af Skåne, Halland och Bleking.
 275—286. K. Magnus ber k. Valdemar att tvinga de motspänstiga Gotländingarne; gamla och unga spotta honom.
 287—298. K. Valdemar låter gripa k. Håkans brud och de Svenska sändebuden.
 299—316. Hertigen af Mecklenburg dagtingar om fångarnas lösgifvande, men måste använda härmagt att få dem fria.
 317—340. De frigifna Svenska herrarne och 12 andra af rådet göra k. Magnus starka föreställningar; han fördrifver dem alla ur riket.

- 341—362. De fördrifna herrarne bege sig till hertigen af Mecklenburg, som mottager dem väl.
- 363—398. K. Valdemar drar till Gotland, slår Gutarne och plundrar dem; skeppet med det röfvade godset förliser; han röfvar och skinnar på Öland.
- 399—424. De fördrifna herrarne söka fåfängt förlikning med k. Magnus; uppsäga honom och hylla Albrekt af Mecklenburg till konung; han kommer till Stockholm och hyllas 1363.
- 425—454. K. Magnus samlar en här mot Albrekt, men blir slagen vid Gata 1365.
- 455—476. Magnus hålles fången i 7 år, medan Albrekt belägrar slotten; frigifves, far till Norge och drunknar.
- 477—486. K. Håkan dör; hans son Olof dör; Margareta ärfver Norge och Danmark.
- 487—502. K. Albrekt pålägger tunga skatter; framdrager Tyskarne och gör allt efter deras råd.
- 503—512. Då k. Albrekt bortgifvit allt åt Tyskarne, fordrar han hvar tredje gård af biskoparne, adeln och kyrkorna.
- 513—546. Svenskarne tycka detta vara för tungt och bedja honom låta Tyskarne fara hem. Konungen vill ej foga sig; han bannlyses, tager Svenskarnes gods; de vända sig till drottning Margareta och säga sin nöd för henne.
- 547—566. Drottning Margareta lofvar Svenskarne sin hjälp om de vilja hylla henne. Konung Albrekt uppsäges.
- 567—578. Svenskarne bygga nya fasten invid konungens; stor nöd och tve- drägt i riket.
- 579—624. K. Albrekt pantsätter Gotland hos Preussarne för 20000 nobler, samlar en här och bjuder drottning Margareta strid; de mötas på Falen; Albrekt blir slagen och fången 1388.
- 625—632. Albrekt och hans son Erik föras till Lindholm och hållas der fångna i sju år, medan drottningen vinner alla slotten; hon får Stockholm först då de frigifvas och få fara hem till Mecklenburg.

Yngsta inledningen till Gamla Krönikan, Sverige till pris (från 1520-talet). S. 193—198.

Yngsta redaktionens tillägg och glossor i Gamla Krönikan samt i sammanfogningen och Nya Krönikan. S. 199—204.

BIHANG.

Om konung Albrekt. Allegori (från 1390-talet). S. 207—214.

Lilla Rim-Krönikan (från 1440-talets slut). S. 215—231.

Sju Tillägg till Lilla Rim-Krönikan (från 1450—1540-talen). S. 232—253.

Yngre redaktion af Lilla Rim-Krönikan (från 1520-talet). S. 254—288.

Namn-Register till Gamla Krönikan.

A.

- Abel, konung i Danmark, 570—89.
 Abiörn [Sixtensson Sparre] 1848; 2013, 17, 64.
 Agna (angna) bro 2283; 2360.
 Agnatorp 2266; 3626.
 Agnes (agnis), dotter af konung Erik Plogpenning, 594.
 Akershus 2928, 35.
 Albrekt II, hertig af Braunschweig—Göttingen, 1151, 60.
 Alsö, i Danmark, 865; 911.
 Anund Tuvason, Folkunge, 1047.
 Aranäs (aranes) 2028. (*De yngre handskrifternas oriktiga former*
 Rönö, Cröne, Fröne, J Röne, I rikit, förtjena ingen uppmärksamhet. *De äro alla föranledda deraf att första bokstafven icke blifvit utskrifven i äldre codices, såsom ämnad att målas.*)
 Arboga 1198.
 Arvid [Gustafsson Sparre] 1850; 2064; 3893
 Arvid, väpnare, Småländing, 2592—2602.
 Askanäs (askaness) 491.
 Axevall (axawal) 932; 3282.

B.

- Baat *se* Helge. Baghahws *se* Bohus. Bawasund *se* Bogesund.
 Benedictus, riddare, Dansk?, 4181.
 Benkt (benedict), Birger jarls son, biskop i Linköping, 222; 658—65.
 Benkt [Algotsson] 2265.
 Benkt af Alsö, Dansk, 865; 911—27.
 Benkt Pedersson 3482.
 Bern (berner) = Verona, 20.
 Birger, jarl, 81—539.
 Birger, konung af Sverige, 1152—4384; 4480.
 Birger [Persson?] 3987 i andra hds. än hufvudcodex. 4450?
 Bjarne Lodinsson (biärna), Norrman, 3360—65.

Bjervigen, vid Oslo, onämnd, 2936.
 Bjälbo, 83; 522?; 2542; 3234.
 Blå *se* Joar och Jönes.
 Bo (boo) [Nilsson Natt och Dag?] 4138—40.
 Bogesund (bawaswnd) 2655.
 Bohus (baghahwss) 2904—13.
 Braunschweig (brwnswik) 1151, 60.
 Brunke (brwnka, brwnkogh, brwnkogha) [Johan] 3693—99; 3754,
 87, 90; 3875; 3918, 30; 4215—22, 44; 4368.

C.

Christiern Skärbek, Estländig, 3922—31.
 Christina, konung Valdemars andra hustru, Danska?, 1136—40.
 Christina, Thyrgils Knutssons dotter, onämnd, 1824—27; 2418.
 Christofer II, hertig af Halland, sedan konung af Danmark, 2742
 —44, 54, 4382—91.
 Christus (cris) 2830; 3767; 4408.
 Clara kloster i Stockholm 1154, 57, 70—85.
 Colrat (eller Conrad) Isar (eller Yser) [Brahlstorp] 3852.

D.

Dal (dall, dala) 749, 84; 2273; 2365; 2992; 3006.
 Dalaborg, Dalahus 2274—79; 2356, 66, 72; 3019.
 Danmark 42 och flerstädes.
 Danskar 248; 864 o. fl.; däne, dänér, däni, denene 674; 687;
 950 o. fl.; danen = Dansken 1122.
 Dawö 813; 3670.
 Didrik af Bern (fan berner) 20.
 Diepholtz (deeffholt), i Hannover, 639.
 Diur *se* Offe.
 Duva *se* Martin.
 Dysevald *se* Magnus.

E.

Elena, Birger jarls dotterdotter, Ingemar Nilssons hustru, 1006, 9.
 Erengisel (Jonsson Båt?) 3070.
 Erengisel Plata 1116—22.
 Erik, Birger jarls son, 224; 544; 562; 834.
 Erik, konung Valdemars son, 632, 33; 1302—22.

- Erik, hertig, son af konung Magnus, 1263; 1424—4067; 4267, 70, 78, 82, 83; 4415, 72; 4505, 34.
- Erik, konung af Danmark, kallad Glipping, 822, 39, 51, 52; 932—49, 75; 1094; 1128; 1232.
- Erik, konung af Danmark, kallad Menved, 1232, 38; 2157—74, 87—2212; 2600—4, 46; 2727, 28, 38, 40, 42, 95, 99; 2862—75; 3166—3257, 86—3321, 33; 4024, 28—30; 4381; 4525, 27.
- Erik, konung af Danmark, kallad Plogpenning, 373, 85—416; 567—83, 90.
- Erik, konung af Sverige, kallad Läspe, 29—106, 57, 63, 64.
- Esta skär 504. (*I yngsta red. tofta skär.*)
- Estland 3926.
- Etak (etake, abl.), i Vestergötland, 862, 99; 901.
- Eufemia, drottning i Norge, Håkan VI:s gemål, onämnd, 1884, 86; 1916—25; 2241—43; 3103, 7; 3570.

F.

- Fagerdala (fagradall), i Småland, 2182.
- Fanö *se* Fånö.
- Fikke 2891. Orätt för Sigge [Halstensson Örnsparre].
- Finveden (fynuedhe) 857.
- Folke jarl 232—38.
- Folke Jonsson [Blå] af Fånö 2482—93.
- Folkungar 37 o. f., 51, 55; 238—269; 1012—35, 43 o. f.
- Fooss *se* Lyder.
- Friser (frisa) 586.
- Frysja bro vid Oslo, onämnd, 2952.
- Fånö (fanö) 2482.

G.

- Gavian (gawion) 1395.
- Gelqwist 1078.
- Gerhard (gert) I, greve af Holstein, 792; 1038, 39, 51—73.
- Gerhard II, greve af Holstein, onämnd, 2801.
- Gerleff (eller Gerlak) [Swalabek?] 3876.
- Gestrikland (gestringa land) 57.
- Getskogh [Gützkow i Pommern?] 1142.
- Gotland 3458.
- Gråmunkeholms kloster 1188—97; 1265; 4433—39.

Grävie (gräwia) 2748. (Förmodl. i Bjära härad af Christianstads län.)
 Gullbergs hed och slott 2258.
 Guin 1962.
 Guds riddare [= Tyska ordens riddare] 292—342.
 Gudzsärk (Boson?) 3274—79.
 [Göta]elf (älwin) 2879; 2914; 3353; 3547.
 Göta skär 4196; 4231.
 Göter (göta) 455; 2985.

H.

Haak *se* Karl.
 Halland 828, 79; 2415; 2752.
 Haralder, Folkunge, 36.
 Haralder 1487.
 Hatuna 2576; 3864,
 Hedvig af Rawensburg, dotter af Otto II, Thyrgils Knutssons 2:a hustru, onämnd, 1946—67.
 Helena *se* Elena.
 Helge Baat, Norrman, 3002 o. f.
 Helgeandsholmen vid Stockholm 4424.
 Helsing, Helsingar 1550, 55.
 Helsingborg (helsinga borgh) 1227; 4350.
 Helvig (helewich) af Holstein, drottning i Sverige, 791—815; 1036, 39, 54, 55, 36—65.
 Henrik van Kyrna 1560.
 Herwadz bro 251.
 Holmger Karlsson 1106.
 Holmger [Knutsson], Folkunge, 36, 57—65.
 Holstein (holzeta land) 2802.
 Holveden (holawidh) 3224; 4099.
 Howa (hoffwa &c.) 692; 707; 825.
 Humblarum 3222. (Orätt i hds. Kumblarum.)
 Hundhamar 498; 2570.
 Hvit *se* Palne.
 Hvita träsk [= Ladoga] 1485, 92.
 Håkan VI, konung af Norge, 1835, 38, 65, 69, 71; 1905—14; 2219—42; 2370—73; 2679—83; 2877—2912, 29; 3042—48, 61; 3102—11; 3331—45, 62, 68, 85, 98; 3405, 39, 88—92; 3511, 54—56, 67; 4524, 27, 32.
 Håtuna *se* Hatuna.

I.

- Ingeborg, dotter af konung Erik Knutsson, Birger jarls gemål, 75—88; 358—64, 72—81.
 Ingeborg, dotter af konung Magnus Ladulås, konung Erik Menveds gemål, 1238—43.
 Ingeborg, dotter af konung Håkon VI, hertig Erik Magnussons gemål, onämnd, 1835—37, 65; 2678—86; 3104; 3439; 3506, 11, 66—79; 3978—80.
 Ingeborg, dotter af konung Erik Presthatare, hertig Valdemar Magnussons gemål, onämnd, 3506, 12, 13, 66—79.
 Ingemar [Nilsson], Dansk, 1000—35, 40, 45, 53, 79.
 Ingermanland (inger land) 1657.
 Ingermanländingar (ingerboo) 494.
 Isar (eller Yser) *se* Colrat.
 Iwan, riddare, 1560; 3270.
 Iwar Jonsson, Norrman, 2997; 3062.

J.

- Jakob, grefve af Halland, 1854—59; 2407—15; 2699 o. f.; 2909, 10.
 Joar Blå (blaa) 167—198.
 Jon, erkebiskop, 484.
 Jon, jarl, 491—97. Hans hustru 498—507.
 Jon Karlsson, Folkunge, 1046—89.
 Jon Philipsson (philpusson), Folkunge, 1046—89.
 Judas 3633; 3767, 69.
 Jutta, dotter af konung Erik Plogpenning, 594—623.
 Jälbolung [= Bjälbolund?] 522.
 Jönes Blå (bla) 3149. Kallas i andra handskrifter Iwar.
 Jönis Olofsson (eller Jacobsson eller Ebbasson) 4017.
 Jönköping 3226, 64—81, 88.

K.

- Kalfsund 3050; 3110. (*Oriktig form kloffswnd i yngsta red.*)
 Kalisch (kaliis) i Polen, 637.
 Kalmar (kalmara, kalmarna) 803; 3250, 58, 63; 3624; 3984, 95.
 Karelen (karela land) 487; 1495; 1502.
 Kareler (karela) 476; 515; 1345; 1697.
 Karl, Folkunge?, 35. (Karl Ulfsson?)

Karl, lagman, 1107. (Karl Ingeborgsson?)
 Karl Birgersson 3987. Kallas i andra handskrifter Birger [Persson?].
 Karl Elinason [Sparre] 2338; 3984—86.
 Karl Haak 1780—84.
 Karl [Ulfsson], Folkunge, 35?, 242—45, 62, 72—361.
 Karlaby 4104, 30.
 Katarina, konung Valdemars tredje gemål, 1141.
 Kexholm (kekesholm) 1348—85.
 Kidha skär, nu Riddarholmen, 1188.
 Kindahus 2654.
 Knut, konung af Sverige, kallad Långe, 35, 44—47.
 Knut [Johansson Blå?] 3799—3831; 3920, 21.
 Knut Porsse, Dansk, 4160—62.
 Kol (koll), biskop i Strengnäs, 252, 59.
 Kolmorden (kolmardh) 2571.
 Konghäll (konung älle) 2240, 48; 2394; 2690; 2880, 90, 96
 o. f.; 3328—52, 80—83, 86, 91, 92.
 Kraxö [= Kragerön vid Fredrikstad] 2679.
 Kumblarum, orätt för Humblarum, 3222.
 Kyrna *se* Henrik.

L.

Ladoga *se* Hvita träsk.
 Landskrona, vid Neva, 1463, 74; 1536—1645, 68—1805.
 Lena 2446.
 Lergha sund [= Lerje vid Göta elf] 2892.
 Letter (lättugha) 293; 305, 17, 25.
 Linköping (lincöpfung) 1202; 4171.
 Ljunga [= Lyng], i Norge, 3124. (Orätt liwngby i trycket.)
 Ljungby (liwngha by) 2807 i andra hds. än hufvudcodex.
 Loke *se* Sigge.
 Lund 4352.
 Lundby 2807. I andra hds. liwngha by.
 Lyder Fooss 4245; 4369.
 Lödöse (lödesa) 991; 2250, 64, 70; 3217; 3425; 3526 o. f.

M.

Magnus, konung af Sverige, kallad Ladulås, 224; 540, 46—61;
 652—1271; 4435, 36.
 Magnus Eriksson, konung af Sverige, 3981; 4278; 4466, 91
 —4512, 30—43.

- Magnus, konung Birgers son, 1666, 67; 2596—2607; 3105; 4026—37, 72—79; 4181; 4309, 10, 18, 26—33, 94; 4400—39.
 Magnus Algotsson 1454; 3074.
 Magnus Cristinason 3072.
 Magnus Dysewald, Dansk, 1108.
 Malmö (malmöya) 438; 4352.
 Marina, dotter af konung Valdemar, 635, 38—45.
 Martin Duva, Dansk, 4038.
 Mathias (mathius &c.) Ketilmundsson, 1558, 79—1626; 1652—63, 86—94; 1850; 2129; 2287—2348; 2621—23; 3240—45, 3988; 4255—57, 61, 62; 4362, 65; 4466—99.
 Mjölkalånga (miolkalang), i Skåne, 4340.
 Mora sten 955; 4446 (morating), 57; 4512.
 Munkholmen i Göta älf 2883.
 Mälaren (mäle) 476; 514, 16—18.
 Märta, dotter af Erik Glipping, konung Birgers gemål, 1233—37; 1452; 1664, 65; 2175, 86; 2202—5; 2590; 3648—57, 93; 3781, 82; 3930; 4175; 4212; 4377—95.

N.

- Nerike (närike) 721.
 Neva floden (nya, nyo) 1467, 72, 76.
 Norge (norghe, norighe &c) 1835, 47; 2218; 2368, 96; 2676; 2877, 82; 2921, 25; 3118; 3344, 97; 3554; 4538.
 Norrmalm (norra malm) vid Stockholm 1184; 4012.
 Norrman, Norrmän, (nordman, nordmen, normän) 248; 2923, 31, 53, 57, 62, 82, 84; 3022, 32, 76, 77, 84; 3115, 20, 27, 43, 44, 53, 60; 3338, 51, 55, 70, 73.
 Nya *se* Neva.
 Nyköping (nycöpfung) 541; 640, 69; 1283; 2176—79; 2620, 24; 2837, 38; 3252—57, 91—3300; 3640, 77; 3704, 8, 23; 3737—3977, 4020, 42, 45, 52; 4147; 4266, 68, 70, 86—97; 4300.

O.

- Ochta *se* Swärta å.
 Odhkna liunga [= Örkelljunga] 2736. I andra hds. ykna liwngha &c.
 Ofte Diur, Dansk, 882.
 Olustra (olustrom, abl.), i Södermanland, 41.
 Oslo 1868, 95; 2922, 31, 35 37; 3503, 61.

P.

- Palne Hvit, Dansk, 865, 98—905.
 Paris 3363.
 Peder Benktsson 3484.
 Peder Porsse, Dansk, 879—81; 968—97.
 Peder Porsse den yngre, Dansk, 1562; 1862.
 Peder Skåning (skanung) 1104.
 Pekkinsaari (pekkinsäär), ö i Ladoga, 1516.
 Percival (persefall) 1395.
 Philip (philpus) [Finvidsson] af Runby, Folkunge, 1048, 90—93.
 Plata *se* Erengisel.
 Porsse *se* Knut *och* Peder.
 Przemislav II, hertig af Kalisch, konung af Polen, gift med Rikiza, Valdemars dotter, onämnd, 637.

R.

- Rakkaby, i Västergötland, 2058.
 Ramundaboda (romundabodha) 700.
 Rawensburg (rawensborgh) 1947.
 Rhen (riin) 2267.
 Rikiza, dotter af konung Valdemar, 634, 36.
 Rikiza, dotter af konung Magnus Ladulås, onämnd, 1177—79.
 Ringstad 567.
 Rom (room) 4163.
 Rudolf af Diepholtz, onämnd, 639.
 Rumby, rättare Runby, 1048.
 Ryna bro 829.
 Ryssar (rytza) 156; 494; 1338 och flerstädes.
 Ryssland (rytza land) 487; 1494.

S.

- Sanda 844.
 Sigge [Halstensson Örnspärre] 2891. Orätt Fikke i hds.
 Sigge Loke 1378. I andra hds. Lake.
 Sigtuna 481.
 Skanör 4352.
 Skara 1036, 77; 3070; 3217; 3980; 4253.
 Skeninge 1208; 4171.
 Sko 63.
 Skåne (skane) 828; 2725.

Skåningar (skanunga) 4337, 56. Skåning *se* Peder.
 Skälsör, i Danmark, 4384. I andra hds. skutskör.
 Skärbek *se* Christiern.
 Skärkind 4096.
 Slesvig (sletzwik) 2804.
 Slien (slää), vik i södra Jutland, 572.
 Småland (smaland) 783; 2721; 4032.
 Smäländing, -ar, (smalensker, smalänningia) 2592; 3986.
 Sofia, dotter af konung Erik Plogpenning, konung Valdemars gemål, 375—455; 554, 55, 58, 62, 63; 600—29; 710; 1134.
 Sparsäter, i Uppland, 54.
 Spikiborg, i Danmark, 4392.
 Stegeborg (stekaborgh) 4056; 4174—89; 4298—4325.
 Sten, riddare, 1638; 1730, 31, 68.
 Stensö, i Halland, 3438.
 Stockholm 510 och mångenstädes.
 Svalabek *se* Gerlef och Ulf.
 Svear (swia, gen. pl.) 455, 78 (swia skär).
 Sverige 15 och mångenstädes. Sverige = Svealand 2560.
 Svarta (swerto), vid Nyköping, 3706.
 Svithiod (swidhiod, swidhiwde, båda genom utgifwarens rättelse, = Svealand) 785; 2566. (*Yngre former*: swidhöya och swiida.)
 Svärta & [= Ochta], i närheten af Landskrona vid Neva, 1472—77.
 Säm [? Svem i Östergötland] 3237.
 Söderköping (suderköpung) 931; 1807; 2770.
 Södermanland (sudermanna land) 541.

T.

Tavastehus (taffwesta borg) 149—151.
 Tavaster (taffwesta) 138, 41—48, 52.
 Thollagarna [? Tolggården nära Vexjö] 860.
 Thord, eller Thore, unge, Norrman, 3125; 3337—48, 78—97.
 Thorkil Andersson 1774—78.
 Thyrgils (törgils &c) Knutsson 1252—59, 72; 1459 o. f.; 1582; 1686—94; 1775; 1824; 1942—2016, 30; 2426, 32—2539.
 Hans 1:a hustru 1952, 53; 2:a hustru, Hedvig af Rawensburg, 1946—67.
 Tiveden (tiwidh) 690; 2464.
 Trelleborg (trälaborgh) 438.
 Träno näs [? = Aranäs?] 648. (*Yngre former*: Tranöya näss, Tranöy näss. I *yngeta red.* oriktigt: Strengenäss.)

Tyskar (tytzska, tyzsko, thydiska men, tydeske) 249; 674; 2761, 72, 84, 92; 3168; 3235, 60; 3326; 4202; 4344. En Tysk (titzsk, tyzsk, tydisk) 2780; 3871; 4097.
 Tyskland (tytzland, tydisland, tytzska land &c) 791; 1945; 2672; 3382; 3598.

U.

Ulf Karlsson [Ulf] 874—77.
 Ulf Svalabek, »Gerleffs broder» (samme man?) 3876; 4244; 4370.
 Upland 2720; 4442.
 Upländingar (wplennigia) 3987.
 Uplänsk (vplenzsk &c), i bemærkelse af Svensk, 248; 873; 952; 1011, 31, 99; 1111, 22; 1372; 1542, 68; 1630; 2661, 63; 2869; 2961; 3326; 4336, 51; 4543.
 Upsala 785.

V.

Valdemar, konung af Sverige, 173; 204; 368—419; 538—1141; 1282—1301; 2631.
 Valdemar, hertig, son af konung Magnus Ladulås, 1263; 1822—27; 2339—4064; 4267, 70, 82, 83; 4416, 73.
 Valdemar IV, hertig af Slesvig, 2805.
 Valram skytte, Tysk, 3871; 4246; 4368.
 Varberg (wardbergh) 2404—15; 2681, 87; 3263.
 Varnhem (varneem) 530—35.
 Vatland, södra delen af Ingermanland, 1657.
 Vend (wind), från Venden, 4097.
 Vermland (wermaland) 722, 84; 2363.
 Vernamo 3214.
 Vestergötland 778, 83; 3327; 4100.
 Vestgötar (wesgöta) 676; 3284; 3988.
 Vestmanland (vesmanna land) 251.
 Vexiö (vexio) 858.
 Viborg 1328—40, 53.
 Viken 3396.
 Vind *se* Vend.
 Vinzleff [= Witzlaf], furste af Rügen, 1894—98.
 Visby 4176.
 Visingsö 1244; 2057; 4031.
 Varend 857.

Y.

Ymseborg (ymsa borgh) 1060.
Yser *se* Isar, Colrat.

Ä.

Älwin *se* Göta elf.

Ö.

Örebro (örabro) 2817.
Öresund (öra swnd) 2728.
Örkelljunga eller Örkellynga *se* Odhkna liunga.
Östergötland 2721; 4081 (östra götland).
Östgöte (ösgötzk) 81.

- G**ud hawe heder äro ok looff
 han er til alskons dygd vphooft
 all jorderikis frygd ok hymmerikis nade
 thy han er welduger ouer them bade
 5 at giffwa ok läna hwem han thz an
 wel er then thz forskylla kan
 werldena hauer han skipat swa weel
 hwar her swa liffuer tha er han saäl
 Thz han gömer hans helgha budh
 10 tha faar han hymmerikis friid mz^Tgud
 Verldena hauer han skipat swa widha
 skogh ok marka bergh ok lidha
 löoff ok gräss vatn ok sand
 mykin frögd ok margh land
 15 Ok eth ther med som swerighe heter
 hwar som nor i werldena lether
 Tha faar han fynna huar thz er
 godha tiägna finder man ther
 ridderskap ok hæladha godha
 20 the Didrik fan berner vel bestodo
 huro herra ok första hawa ther liffuat
 thz finder man her i bokenne scriffuit
 huro the hawa liffuat giort ok farit
 her star thz scriwat huru thz hauer warit
 25 hwo thz hauer ey förra hört sakt
 nw ma han thz höra hauer han tess akt
 fore lust at höra fagher ordh
 ok skämtan [mz] oss til wy gaa til bordh

1

- FÖrst aff en konung han heet Erik
- 30 han haffde rikit alt vnder sik
 Swa at han var welduger ouer alt
 huat han giorde gaff ok galt
 Som han thz satte swa skulle thz staa
 the ther amoth melto the waro faa
- 35 vtan knwt ok karl ok än flere
 badhe haralder ok swa holmger
 Thz war tha folkunga rothe
 the waro konungenom mest a mothe
 The striddo mz honom ok wnno sigher
- 40 ok giordo skadha mykin ok digher
 J Olustrom stodh thera strid swa stark
 at erik konunger flydde til danmark
 2 konungen ok hans men the flyddo
 the waro tha flere som knwte lyddo
- 45 Sidhan wart knuter til konung walder
 ok liffde ther epter skaman alder
 liffde ther epter skaman riidh
 Ok sidhan wart ather en annor strid
 Erik konung war tha ey seen
- 50 ok kom tha i rikit ather i geen
 Folkunga sampnado sik ok tha
 ok wildo konungenom annan tiid besta
 Erik konunge lykkadis tha bather
 ok wan tha sigher i sparsather
- 55 folkunga flyddo ok haffdo tapat
 then bleff döder som thz war skapat
 Til gestringa land flydde holmger tha
 Ther loot konung Erik han faa

Ok loot sidhan hugga honom howodit aff
60 ok loth honom fylgia vänlika til graff
loot han erligha beganga
mz klerka the han kunne fanga
Jnnan eth kloster thz heyter skoo
ther badh han sik i leggja för an han doo
65 gud gaff honom nader oc giorden hālagh
huar gudi tiānar han er sāligh

Erik konunger var nokot swa lāper wid
haltan thz war ok hans sidh
Han storkte gerna skāll ok rāth
70 ok alskade gerna sin eghin āat
han hiolt hwsāra ok ādela sidh
ok bondom gaff han godhan friid
A alwora kunne han sik wel forsta
mz torney kunne han ey mykit vmga
75 Jngeborgh swa heyt hans syster
henne tymade ok thz mangom lyster
at giffas tha hon kom til sin aar
Ther vider tror jak at werldin star
Tha waro the mange henne badho
80 tha wart konungenom thz til radha
han gaff henne en ōsgōtzkan man
birger kallade folkit han
han war fōdder i bialbo
ok ward en jārļ för an han doo
85 The wordo rētteligha samman giffwin
mz kirkionna rāth som han star scriffwin
ok med the lagh som tha waar
ok lifido saman mang aar

- Tha bödh konung erik ouer alt sith rike
90 bade riddare ok riddare like
Swa ok bönder oc tiänistomen
swa som herra plägha oc än
at sighia synom mannom til
taghar han eth örlogh driwa wil
95 Swa bödh han them til hedith land
ok satte thz sinom maghe i hand
at han skulle wara thera forman
for thy at han trodde bezst a han
Hans magher took ther gerna widher
100 han ville ok gerna vitha hans heder
Ok redde sik tha wapn ok tyghe
raska hæladha ok oblyghe
Hielma plator ok panzere
wordo tha gäwe ok giordos flere
105 Huar redde sik tha i sin stadh
ok giordo gerna huat konungen badh
Ok skuto wt snekkior ok löpande skutör
marger stor peninga knwter
ward tha löster ok giffuen them
110 ther tha skuldo skilias vid thera heem
Ok wisto ey nar the komo ather
vridhna hender ok starker grater
vard tha aff mange frwo sedher
Tho gladdos the at gudz hedher
115 skulle meras aff then färdh
mangt eth gamalt fädernis swerd
wart tha nidher aff naglom kränkt
som ther haffde manga dagha hengt

- Them wart tha venlika fölgt til strand
 120 helsados wel ok tokos j hand
 marghin röder mwn ward tha kust
 som aldrig kystes sydhan aff hiertans lust
 thy at the saghos summi aldrig meer
 aff tholkom skylnad tolkit skeer
 125 Them bleste bör the segldo thādhan
 the hedno reddo sik ok mādhan
 The wisto wel at the skullo koma
 A thera skadha ok engen froma
 The crisno lagdo ther til hampna
 130 marge otalike gylte stampna
 matto hedne men ther see
 ther mera matto sörgia än lee
 The toko thera baner oc gingo a land
 them crisno gik ther wäl j hand
 135 thera skiölla loto the ther skina
 ouer alt thz land ok hielma sina
 The willo thera swerd gerna fresta
 vpa the hedna taffwesta
 Som iak wenter at the giordo
 140 gul ok sölff ok starka hiorde
 The taffwesta tha vndan runno
 the hedno tappado the crisne wnno
 Hwa them wille til handa gaa
 ok cristin warda ok doop wntfa
 145 honom lotho the gotz ok liiff
 ok friid at liffua alt vtan kiiff
 Huilkin hedin ey ville swa
 honom lotho the dödin ouergaa

The *crisne* bygdo ther eth feste
 150 ok satto ther i vine ok neste
 Thz hwss heyter taffwesta borg
 the hedno haffua ther än fore sorg
 The satto thz land mz *crisna* men
 som iak vänter at thz star oc än
 155 Thz samma land thz vart alt *cristith*
 jak tror at rytza konungen mistit

Erik konung doo hemma mädhan
 raskelika foro budin thädhan
 Ok tith som tha herren var
 160 then dwalde ekki som budin bar
 taghar then kom som budin förde
 thz lastade huar then man thz hörde
 Ok badho alle wel for hans siel
 for thy han liffde mz rät oc skäl
 165 Huar skulom vi nw konung faa
 ther rikena kunne swa wel forsta
 Tha var hemma en riddare god
 ok saa til huru riket stodh
 5 Han heyt herra joar blaa
 170 han var swa välluger i rikit tha
 huat han giorde ok huat han loot
 thz war almoganom enkte amot
 han walde tha birgers son valdemar
 til konung som honom til retta baar
 175 Then tiid birge jerl kom hem
 tha wart han vreder summwm them
 Ther hans son haffde til konung takit

- ok sagde hwi er ekki heller jakit
Fore thy at han ville rikeno rada
180 som han ok giorde fore them badha
Ok sporde hwo thz göra thorde
herra joar sagde thz war iak thz giorde
wy seem attu äst en äldre man
ok tik er förre waan at dö än han
185 Thy vildum wy honom rikit giffua
vi hopum at han skal lenger liffua
Thy skalttu ekki warda vredh
wiltu ey haffuat tessa leedh
Tha withom vy huar en annan sither
190 oc tw gör aff thenna huat tu gither
Tha huxade birger jerl ena stund
ok swarade sidhan tessa lund
Hwar vilin i tha at konung skal vāra
jak veyt i maghen ey konung ombāra
195 Tha swarade herra Joar bla
Thenna kiortil jak hauer hār aa
ther wil iak en konung vtfāa
Ok lather thu tik ey nōghia
tha fiöl jerlin jnnan en fōgha
200 haffwen then samina j hawin takit
wy gitum inthe at honom vrakit

- Birger jerl atte syner fyrra
een then rikena skulde styra
Then älzte han heet valdemar
205 ther konungs nampn ok krono baar
Tho ware the barn ok ouer magha

- ok ey swa komen til thera dagha
 at the kundo än landom radha
 vtan liitto til thera faders nadhe
- 210 Tha kom birge jerl til walda
 6 sidhan vildo yfreno mz honom halda
 Huat skal man radha för än han veyt
 tokt ok snille ok ädhelaheyt
 Tha satte han honom en tuktomester
- 215 en riddare then som honom var betzster
 honom lärde tukt ok ädhla sidh
 ok fik honom huat han torffte widh
 alden skogha ok fiske sioa
 brytia qwerna ok landboa
- 220 han fik honom yffrid godz ok rānto
 riddara ok swena ther honom tiānto
 Then annen han heet benedict
 them skortade ey gotz eller rikt
 Then tridie heet magnus oc fierde erik
- 225 Var thz i skemptan eller leek
 Tha hioldo the ä bade saman
 huat thz gik til vrede eller gaman
 The waro alt jamlika satte
 ok huar thera viste sin deel han atte
- 230 Faderen fik them beskeden deel
 taghar them war faat tha lagdin them till

Folke jerl war en erliken man
 rikesins forman tha war han
 Han war swa höwelik dugande oc wiis
 235 swa at alle men gaffuo honom priiss

- thz han var en erligh herra
han doo affbrat oc thy var verra
Han haffde ena starka vällugha slekt
the lifdo sidhan mz digher ospekt
240 Oc striddo opta mz digher makt
swa som här er för i bokenne sakt
Een aff them heet junker karl
han satte sik a moth birge jarl
birge jerl ville ok han fordriiffua
245 ok alla the ner honom ville bliffua
Folkunga sampnado sik ather tha
ok toko folk huar the kunno faa
vplenzska danska oc nordmen soma
ok thydiska men som vidherla koma
250 The wordo tha swikne i rette tro
jnnan vesmanna lande vid herwadz bro
Birge jerl ok biscop koll
var herra gaff ther til eth tool
The loffuado them tro oc sworo them edha
255 oc villo them felugha til sik ledha
Ok talado for them yffrid slät
ok sagdo at the villo haffuat til säät
Swa at folkunga lagdo thera vapn nid
thy at biscop koll haffde sworet them frid
260 Ok gingo til thera ouer ena aa
ther loth them jerlin hoffwod aff slaa
Jwnker karl war ekki thär
ther varo tha yffrid marge när
Tha gik folkunga äät
365 wald ouer ok mykin oreth

- folkunga ok thera frender
 dogho tha marge alle i sänder
 Ok fingo tha swa ilt affslagh
 the koffrado sik ey än i dagh
 270 Sidhan thorde engen a mot jerlin standa
 a huat han ville haffua til handa
 Joncker karl ok han the wordo sidhan satte
 thy at han saa at han bäter formatte
 Tho drogh huar wid annan strug
 275 mz krankan vilia ok ondan hugh
 Ok jauade huar thera om sik
 ok räddis huar aff androm swik
 Tha ville jerlin lata honom forgiffua
 ok vnte honom ekki wel at liffua
 280 En riddere lot honom vidher wara
 ok rädh honom at han skulde fara
 tith han matte liffua vtan kiiff
 ok ware feligher vm sith liiff
 Ok lothe sith gotz sik tho ränta
 285 sölff ok gul ok lothe thz henta
 a tith som han ware
 thz som honom til retta bare
 Thz skulle honom engen man formena
 oc ther med kleda sik ok sina swena
 290 til werldin matte sik än vm wenda
 ok honom matte högre lykka henda

Till gudz riddara han tha ouer foor
 en här aff lättugha digher oc stoor
 foor the gudz riddara tha a hand

- 295 ok war tha komen a thera land
thaghar the bröder hördo thz vara sakt
tha sampnado the saman sina makt
Ok wildo them ther gerna bestanda
ok wisa them fara heem til landa
- 300 Tha talado the gudz riddara ther om
til jonker karl aff swerighe kom
Jonker vilin i mz oss stridha
eller vilin i oss här hema bidha
Jak vil mz ider i then striid
- 305 Jak gör å nokon lettugha oblid 8
huat iak ville thz nöduger lata
myn hielm myn brynia ok myn plata
skal warda aff hednom mannom stöt
giter iak myna synder ther mz böt
- 310 Tha er mit liiff ther til ospart
gud ma ok vilia iak giter mik wart
skal iak oc döo er mik thz skapat
tha faar iak hymmerike jak hauer ey tapat
The strid gik saman ok starklika stod
- 315 swa at man matte wada öuer foot i blod
Swerdin bitu ok hielmane gullu
the hedno striddo the crisno fullo
The bröder sagdo jonker fly
wy tappom striden iak sigher for hwi
- 320 Thy wär at vy ärom alt vffa
then ionker swarade ok vm sik saa
nw seer iak engen fly aff ider
jak vndrar hwy man mik thz bider
at iak skal göra mik then last
- 325 aff hednom mannom mangel kast

- war ther saman dragen ok brender
 ther then daghen doo for hans hender
 Jonker tw skalt thz swa forsta
 at waar ordin sigher swa
 330 at wy maghum frukta engen död
 aldrigh komum wy i swa harda nöd
 fore nogra hedna manna hand
 wy ärom her borch for cristin land
 Hwar hedne koma saman ok wy
 335 äro the hundrada ok wy ärom tii
 Tha maghum wy ekki fly tess heller
 then kättilin i heluite weller
 han er hedna manna deel
 ok wy hörom varom herra till
 340 Swa sigher oss scriptin ok helag ord
 at för wart blod er kalt a jord
 Tha er war siel i hymmerik
 then jonker swarade huat sigher tu mik
 Thz samma er ok mit hoop
 345 jak tror ok til then gud mik skoop
 at tool iak her for hans skuld död
 han giffuer mik mz sik hymmerikis ödh
 haffwin i ider thetta vilkoradh
 tha er thz mik ärrft ok vpaboret
 350 Thz engen man ma fly aff idher
 thz skulin i vitha jak flyr an sidher
 9 Then daghen stridde han til han doo
 nw er han i hymmerike thz er myn tro

Tha birge jerl thetta fraa
 355 han talade ok til hymmelin saa

Gud haffue hans siäl i hymmerik
ok haffue loff at han er skilder vid mik
Hans husfrwa loth han wel beganga
mz alla the klerka hon kunne fanga
360 Han war henne frende thy giorde hon swa
an tho at them sampde ey wel vpa

EN tidh kom birge jerl i hugha
at han skulle tala til sin husfrwa
Ok talade til henne tessom lundom
365 quinnor fynna ok godh rad stundom
huro tycker tik här vm wara
ther skaltu mik wel til swara
vm war son som konunger är
han er oss badhum hionom ämkär
370 huar han matte ena jomfrw faa
at rikit matte tess bather staa
Jngeborgh huat sigher tw mik
Aff danmark konung erik
han hauer väna döther fäm
375 myn son faar wel ena aff them
Tha swarade hon som hon wel kunne
söth ordh aff rödhum mwne
J skulin spörya idra men at radha
biscopa ok riddara ok swena badhe
380 huat the sighia thz maghen i höra
swa som ider sämber swa maghen i göra
han loth sina men tha til sin koma
the gerna villo vita hans froma
ok sporde them alla at radhe

- 385 om hans son konigens dotter bade
 huro them allom ther om totte
 vm han thz ewintyr forsökte
 The sagdo alle thz ma wel swa
 riken sämber thess bather aa
 390 vil han honom henne giffua han skal hona festa
 thz tykker them allom wara thz bezsta
 Riddara ok swena wordo tha kledde
 frome hælade ok men vrädde
 The hans erende skullo fara
 395 ok blidelika kunno antswara
 ä huat konungen gripe vpa
 thz skullo the alle wel forstaa
 The fingo ther blid oc god antswar
 han sporde huro gamal konungen war
 10 400 The sagdo han er vpa tiunda aar
 liiff ok likama ok swa hans haar
 haffuer gud alt skapad swa well
 honom fölger with snille ok skell
 Tukt ok synne hauer han kär
 405 han gläder alt thz mz honom vngär
 Mill ok mänligh er han badhe
 konung erik sagde thz er stor gudz nade
 han er then bezste ther jak weeth
 hauer gud swa mykin wærdugheth
 410 vpa then första vnga lakt
 som jak hauer hört ati hawen sakt
 jak tror wel ati sighin saat
 jak giter myna dotter ey bäter stat
 jak wil honom henne gerna giffua

415 gud lathe them lenge saman liffua
mz gläde ok frögd mang aar
Tha war konung waldemar
blidh tagher han the tidende hörde
han foor ey slappe honom tidenden förde

420 Then jomfrw war wän ok stolt
tagher bar hon et hierta holt
til konungen mykit meer än föör
then er glader ther goth spör
Tha hon thz sporde at hon skulle wara
425 Drotning i swerige ok krono bera
Tha badh hon drotningen i hymmerik
giff mik lykko mz honom ok honom mz mik
hon war vänlika förd til landa
mz store frygd for vtan wanda
430 mz mykin heder ok mykin tukt
ok haffde henna fader hukt
at giffua mz henne sölf oc gull
jak weyt ey manga twnnor full
Tha wart honom thz til radha
435 at han ville sina bönder ey vnada
Vtan gaff mz henne twa köpstada
ther Danmark haffde aff lithin skada
trälaborgh ok malnöya
ther loth konungen sik at nöghia
440 J ymninge thera bryllöp war
bryllöps klede mangt eth paar
til thz bröllop skorin waro
the ther herra ok riddara baro

aff baldakin ok sindall
 445 ther war ok en erligh saal
 Ther the herra jnnan satho
 medhan the badhe drukko oc atho
 Ther war duster ok bohord
 Danz ok leker ok fagher ord
 450 hörde man bade vte ok jnne
 tokt ok hōwisk laat ok synne
 goder kost ok adela sidh
 mykin aghe ok starker frid
 Then jomfrw heet soffia
 455 Hon wart sidhan drotning göta oc swia

Tha gaff birge jerl the lagh
 ther sidhan haffua standit marghan dagh
 At syster matte erffua mz broder
 tridiwngh bade epter fader ok moder
 460 Ok swa annan skyllan man
 tha skal hon arffua swa fast som han
 Ther til gaff han hemfrid
 huat jnnan er grind ok gardzlid
 warder man dräpin eller saar
 465 tha er thz ogilt huat han faar
 Then som vtan komber til
 vm husbondin misferma wil
 Varder then som heinit agher
 entingia bloduger eller blaar
 470 eller han fanger mera meen
 tha ryme ok kome aldrig i gen
 för än han hawer bätrat thz han bröt

ok bidhi for honom som skadan löth
 Sverige haffde mykin vadha
 475 aff karelom ok mykin onadha
 The foro aff haffuit oc vp i mäle
 bade i lugne ok swa i äle
 alt hemelika jnnan swia skär
 ok optast a mz stylda här
 480 en tyina fiöl them en then luna
 at the brändo wp sightuna
 Ok brändo thz swa alt i röther
 at then stadhin fik ey än böther
 Jon erchebiscop wart ther slagen
 485 tess war mangin hedin fåghen
 at them crisno gik swa illa i hand
 thz gledde karela ok rytza land
 Ok trösto sik ther alle wiidh
 ok flytia sik a at göra ofridh
 490 Thz er swa sant som jak her läss
 Jon jerl ward dräpin i askaness
 Ther vte haffde warit nyo aar
 swa at han aldrigh mällom hema war
 ok striit mz rytza ok ingerboo
 495 fore gudz skuld ok the helga troo
 försto nat ther han kom heem
 tha ward han slaghen i håll aff them
 Hans hustrw rymde til hundhamar
 hon haffde sorgh ok mykin jamner
 500 j sith hierta ok i sin hugha
 tha took the ädela rena frwa
 Ok sampnade folk ok mykin makt

12

2

- ok drap them alla swa er mik sakt
 vpa eth berg som heyter eesta skär
- 505 Alle loto the liffuit ther
 Ok loot dragha thera skip a land ok brenna
 fore thy at sorghin var tha komen til henna
 Slikan wanda lägde han
 birge jerl then wise man
- 510 han loot stokholms stad at byggia
 mz dighirt with oc mykin hyggia
 eth fagert hwss ok en godhan stadh
 Alla leedh swa giort som han badh
 Thz er laas fore then sio
- 515 swa at karela göra them enga oroo
 Then sio er god iak sigher for hwi
 nyttan kyrkio sokner liggia ther j
 Ok vm kring sion siw köpstade
 ther er nw frögd ok mykin gläde
- 520 ther för war sorgh ok mykin qwidha
 aff hedna men them giorde oblidha
 birge jerl doo j jålbolung
 thz lastade bade gamal ok vngh
 at hans liiff matte ey lenger vinna
- 525 mykit got badho honom qvinna
 Han gaff them swa starken rāth
 ok näfste mangin som giorde oreth
 swa at them matte engen göra ofrid
 vtan han hātte halsin wiid
- 530 til eth kloster fördo the han
 honom fölgde margen erlik man
 The mwnka the äro graa

ok boa a land äria ok saa
thz kloster thz heter varneem
535 jak tror han hwilas ther mz them

Then tid birge jerl war dödher
tha sampnado the sik alle bröder
konung valdemar took tha wid rikit
swa som faderen haffdit likat
540 Ok han wart hertoghe magnus
yffuer sudermannna land ok nyköpungs hwss
Ok ower alt thz som vnder hertugadömit laa
swa sampde them allom bröddrom aa
Jonker erik fik ok sin deel
545 sith faderne först sidhan län ther til
Hertogans rothe wart tha mere
Oc riddara ok swena wordo tha flere
the ther hertoganom til hörde
ok han mz sik til torney förde
550 Hertoghin ville tha mere radha
tha took them först skilia badha
Ok konungen wilde han ekki lata
radha meer än wäl til matho
Drotningen bar oc widher them hak
555 the gotho henne siellan giort til tak
Konungen war stolt ok fagher
ok hertogen nokot swart ok magher
Thy kallade hon honom ketla böter
Tho war han bade a hender oc föther
560 skapader wel a alla lidhi
ok hiolt a tokt oc godha sidhi

Hans broder kallade hon erik alzenkte
 Huat han henne ther amoth tänkte
 thz weyt iak ey vtan a gäth
 565 vtan heller haffde iak enkte än thz

Danmark thz fik digher skadha
 thz konung erik aff ringstadha
 han bleff swa jammerlika döder
 han var forradin aff sinom bröder
 570 Hans broder het hertugh abel
 han gaff sith rad ok vilia ther tell
 thz man honom nidh i slää sänkte
 Ve ward honom at han thz tenkte
 Fatighe fiskara hitto vpa
 575 hans liik hwar thz a grunden laa
 Ok fördot til landz i thera baat
 öinkelika dödh ok illa waat
 Huar man honom förde eller baar
 ther brunno liwss a hwar han war
 580 The gud nid aff hymelin sende
 oc the helgo ängla tände
 Gud hauer giort han swa säligh
 at han er i hymerike hälligh
 14 Abel var tha konung en lithen riidh
 585 sidan vart han dräpin i strid
 han wart släghin i häll aff frisa
 Nw haffuer han i heluite engen lisa
 we er them swa köpa jorderikis ödh
 at han skal thola i heluite nödh

- 590 Then helge konung erik
han haffde twa döther epter sik
The ther ogipta waro
ok jomfrw nampn baro
Annar heet jwttā oc annor agnis
595 The matto wāl badha haffua tess priss
At gud haffde them mykin vänlik giwit
mere än her star aff them scriuit
Jwttā hon fik swa mykin traa
hon sagde at hon kunne ey böter faa
600 vtan hon finge sin syster see
hwat heller henne var vell eller we
The drotning jnnan swerige war
ok hona atte konung valdemar
The villo henne enom manne giffua
605 hon sagde at hon ville jomfrw bliffua
Tha wart them allom thz til radha
mz hon swa stundade ok swa tradhe
vil hon til sin syster fara
hwi skulom wy thz widh hona spara
610 Ok reddo til gangara ok forgylt smide
ok god klede hon skulle i ridhe
konung waldemar loot mot henne fara
riddara ok swena en vänan skara
Ther henna gangara skulle föra
615 huat hon bödh thz skullo the göra
Then tid hon til swerigis kom
tha var hon ekki vtan som
en ängil ware aff hymmerik
Swa war hon stolt ok fögelik

620 hon kom tith mz heder ok soma
 ok alle fangnado henna komo
 mz konungen war hon tha swa kär
 thz han kom henne alt affnär
 Thager drotningen fik thz vitha
 625 rödh ok bleek ok manga lita
 fik hon a siin vana kynder
 Awy the sorgh iak aldreg forwinder
 sagde henna syster ve er mik ee
 at hon skulle noger tid swerige see

15 630 KOnung valdemar han atte
 thry barn the wänast wara matte
 En son heet joncker erik
 een stolt man ok höuelik
 Een dotter som heet rikitza
 635 ok annor hon heet marina
 Rikitza wart hänt mz mykin priss
 hon fik hertoghan aff kaliiss
 Marina var en jomfrw stolt
 hon fik en herra aff deeffholt
 640 Thera bröllöp i Nycöpunge war
 mz heder som them til retta baar
 huat han skulle mz henne haffua
 gull ok söloff ok andra haffwa
 klede ok klenat marga handa
 645 thz fördo the mz sik hem til landa

The fyre bröder toko een stempna
 then stadin vil jak for ider nempna

- Thz hooff thz war a träno näss
vm somaren then tiid lööff ok gräss
650 haffde sik wiith om werldena spreet
Thz war summum liwfft ok somum leet
thz hertugh magnus konungen ther vntsagde
Ok waro the ther, ther got tillagde
at them skulle wäl sämya vpa
655 Siw biscopu varo ther tha
Thz war mothe thera vilia
at them skulle nokot at skilia
biscop benkt han sagde swa
myne bröder i skulin mik swa forsta
660 at jak er ider rette broder
bade vm fader ok swa aff moder
Jak vil ider myn deel aff rikit giffua
ther til i vilin mz nade liffua
Kyrkian orkar mik wäl födha
665 mina dagha alt til myn dödha
Thot hwario skildos the vsatte
hwar skynde sik thädhan som han matte
Konungen foor til stokholm thädhan
ok hertugen reed til nyköpung mädhan
670 Ok swa thädhan ok til danmark
Ok sampnade sik ther yffrid stark
siw hundrat örss loot han soldera
han pröffuade at han torffte ey mera
bade tyzska ok swa däne
675 raska hälada froma ok vana
Ok foor swa in til wesgöta
ok hugde at konungen skulle honom möta

Ok loot swa sighia sinom bröder
at han vilde entingia liggia döder
680 ella han wille rikit wynna
hans broder sagde han finge mynna

THagher konung valdemar hörde thz sakt
tha sampnade han ok sina makt
Ok sagde at han ville rikit balla
685 om thz ville gud ok lycka walla
Ok han ville gerna mz honom strida
swa framt at dāner thordo bidha
Ok took tha sampna mykin mogha
J Swerighe liggia store skogha
690 Een skogh han heyter tiwidh
ther lagde konungsins här sik nid
widher een by han heter howa
thz agher manger man lithet loffwa
Then ther miste fader ok frender
695 thz timade ther som offta hānder
at hwar en striid skal saman gaa
tha tappar then som mynna forma
konungsins folk matte ther mynna
ok hertoganom var ther ödith at wynna
700 Konungen war mādhan j romundabodha
ok haffde mz sik hāladha godha
The rikit haffde wāl mz honom waart
ok thera liiff waar them ospart
fore konungsins āro ok hans heder
705 Tha lagde konungen sik nidher
Ok ward ther swa lenge at soffwa

- at striden ward ändadh i hoffwa
 summi hördo messo ok summi saato
 summi gingo ok summi aatho
 710 Drotningen hon leek skaktawel
 ok hugde at hertoghen haffde ey affwel
 Tha bötte han swa kätлана mädhan
 then war fäghin som först kom thädhan
 Tha kom en rennande fra then strid
 715 jlla huggen ok sara oblidlh
 Ok rädh konungenom at han skulle fly
 ok gripa ena andra veryo aff ny
 Vaart folk flyr alt i mosa oc kää
 wy haffwom tapat sigerin thy er weer
 720 The toko thera baneer ok thera merke
 ok rymdo thädhan ok in j närike
 Ok konungen rymde til wermaland
 ok rikit gik hertoghanom alt a hand
 borgh ok land ok starke städe
 725 thz war konungenom liten gläde
 Hertoghen loot epter honom sända
 sina men hwar the matto han ahända
 The skullo han fanga ok honom han föra
 swa wänter iak at the mwndo ok göra
 730 The ridho ok genstan epter honom
 thiit the wiisto honom a wanoin
 Ok komo een aptan som han saat
 öwer bord ok fiik sik maath
 Tha komo the alle ruskande jn
 735 tha haffde han engen man thz sin
 Ther thz gathe med honom waart

- the haffdo sik alle wäpnat haart
 Thy at then tiid mannenom misgaar
 tha er thz mangt honom mothe staar
 740 The badho han sik fangin giffua
 swa frampt han ville lenger liffua
 skal jak mik giffua tha sighin mik hwem
 antingia ider eller ok them
 jdher herra er eller ider forman
 745 er thz myn broder tha nempnen mik han
 Giff tik thinom broder til fanga
 wy hopom thz skal tik alt wäl ganga
 The haffdo ther tha engen dwala
 sörghiande reed han tha aff dala
 750 Ok tiith som the hertoghan funno
 The ridho fore som wäghin kunno
 Then tiidh han sin broder saa
 han helsade honom ok sagde swa
 Jak er hiit komen a jdra nade
 755 var herra giffui jder thz til radhe
 J sättin ey onda manna lygn
 vtan takin til jdra eghin dygd
 Ok giffwin mik halfft thz myn fader atte
 ok warom wini ok wäl satte
 760 Hertoghen swarade a tessa leedh
 ey oblidh ok ey offwreed
 Jak weyt wäl ath jak er ider broder
 bade aff fader ok swa aff moder
 haffden i latet mik thz mik hörde
 765 aff rikit ok til retta borde
 Tha haffde jak jder enkte nööt

nw er idher litet her med bööt
thz j loten jder wiid mik skilia
vtan i haffuen giort ider hustru vilia
770 Thz i driffuen mik for eth haat
hon halp ok til thz mesta hon gaat
Nw wil jak tho nade mz jder göra
swa at alle dughande men thz höra
skula sighia at iak gör ider ey oskäll
775 vtan takka mik vm iak gör wäll
Tha stempde hertughen saman eth hoff
ok fik aff mangom mykit looff
J westergötland staddis thz swa
som rikisins men sampde allum aa
780 Swa loot han honom swa sagdis mik
halfft rikit wider siälffwan sik
ok antwardade honom i hand
westergötland ok smaland
badhe wermeland ok dala
785 ok hertoghin fik swidhiod ok vpsala
alt thz vtan skogh war
thz fik tha konung waldemar
ok ther med skullet tha wara säät
sidhan skulle engen göra androm orät

790 Härtogh magnus haffde kär älskoga
j tytzland til een jomfrwa
gambla grewa gertz dotter
een from hälade ok forsokter
badhe i torney ok i striidh
795 tha war han een häladh i sin tiid

- Then jomfrw hon heet helewich
 henne war okunnogh margen stigh
 then hon sidhan i swerige foor
 thz loffuar huar man ther boor
 800 at hon skulle til swerigis koma
 hon war them allom til aro oc froma
 Henna fader loot hona yffuer fara
 til en stadh heyter kalmara
 Then tid hertoghin henne saa
 805 han takkade gudi ok sagde swa
 Jak wil mik latha wighia wid henne
 för an iak faar vt i danmark at brenna
 Tha loot hertogh magnus
 redha koost ok göra blwss
 810 ok giorde eth got bröllöp ok raast
 ok tho swa at engom manne brast
 thz han skulle ther til retta haffwa
 Dawö war henna morghon gaffwa
 Ok try herade ther liggia till
 19 815 thz gotz skal hon haffua mädhan gud vill

- Epter bröllopit taghar i stadh
 hertogh magnus loot kriära ok baad
 sina hulla tienisto men ok troo
 sin örss fortekkia ok sik hosen skoo
 820 ok badh them alla til redho wara
 ok fölgia honom tith han wille fara
 Konung erik ok han the waro osatte
 foret han kraffde thz sölff han honom atte
 for thz folk han hade honom länt

- 825 ok medh *honom* til howa sänt
Thz kraffde han ok kunne ey faa
thz war thz them skilde vpa
J halland ok i skane han tha brände
wiid ryna bro han tha ather wände
830 ok foor til *swerigis* ather heem
oc gaff hemloff allom them
ther tha vthe haffde warith
oc the resona haffdo mz *honom* farith
Thz aar bleff jonker erik dödher
835 sidhan waro än ather tree bröder
Then somaren ther nest epter kom
j daninark margh en hæladh from
haffde sik mz örss ok tygh reeth
thz war konungenom aff daninark leet
840 thz hans land war häriat oc bränt
fore thz söloff *honom* skulle wara sänt
ok satho redho a eth sprung
tha reedh waldemar konung
Till eth hooff thz war i sanda
845 ok wlte sielffuer sin eghin wanda
Ok loot sin broder thz forsta
at han wille ey lenger haffwat swa
han wille äntingia konunger wära
ower alt rikit eller alt vmbära
850 Ok widersagde ther sin deel
ok hiolt mz konungenom aff danmark tell
Til konungen aff danmark reedh han tha
ok hugde alt rikit ather faa
ok wille ey haffwat som thz war likat

855 oc fölgde hans här wp i rikit
 Thz war thera mesta ärende
 at the brendo i fynuedhe oc j wärende
 Han wlte at vexio kyrkia bran
 thz bötte han sidhan som en man
 860 Thollagarna gaff han til booth
 fore thz han giorde kyrkionne amoth

20 JNnan Etake war een striidh
 tha jnnan then samina tiidh
 The danske waro tha kompne tiit
 865 herra benkt aff alsö ok palne hwit
 Ok andre riddare ok swena flere
 wäl hwndrada örss ok än mere
 Ok gawo sik alle godha tröst
 ok haffdo thera plator aff sik lööst
 870 Ok satho wiid bord ok fingo sik maat
 tha öpte then man i träno saat
 Ok sagdo them allom tidhande
 at the vplänzske komo ther ridhande
 Herra wlff karsson een hälade goodh
 875 huilkin kamp han ther bestoodh
 mellom gardhin ok ena broo
 han sagde ther aff ä til han doo
 wäl twhundradhe örss waro thee
 Herra peder porsse aff hallande
 880 een rasker hälade fromer ok stark
 han war wt driffven aff danmark
 Ok offe diwr ok andre slike
 the waro tha rymde til swerike

- Ok haffdo aff hertoghanom eth hald
885 hertoghen lente them gotz ok wald
Swa at the matto them wäl nära
ok älskade them wäl ok haffde them kära
bordhin wordo tha rasklika skutin
ok margh dörr sönder brutin
890 The hafdo summi latit sina hesta i stal
thera swena lupu hwar annan vm koll
Thera örss waro tha rasklika hänt
margh plata bleff ther ospent
The komo alle til thera hesta
895 ok bundo thera hielma thz war thera bezsta
konungsins baner war wprukt
fly thz haffdo the ekki hukt
herra palne hwit var först til redho
ok reende aff garden mz eth skedhe
900 ok tith som han fiende saa
nordhan garden ligger en aa
Ther wart han fangen mellom garden oc henna
for thy han mwnde ostyrlika ränna
fra sina sälla ok fölgde ey them
905 fore thy tha reed han fangin heem
Ther kom tha saman en harder leek
marghin lukt brynja bleek
wart färgadh mz manna blode rödh
örss bliffwo a badha sidhor dödh
910 The danska wordo ther fangne fleste
Herra benkt aff alsö han war then bezste 21
riddare ther a markynne waar
man sagde at han prisen baar

- Han haffde eth örss thz war swa got
 915 jak tror han haffdit för forsokt
 Hwar han stempde a een rothe
 thz fiol alt nider som en brote
 ffor thz örss han saat vpa
 Hwo slikan riddera skal besta
 920 han skal ey trädha perlor mädhan
 swa frampt at han wil liffwande thädhan
 Tha han formatte ey lenger stridha
 ofangin lotho the han thädhan ridha
 Ok saa at honom war hielp faat
 925 tha büdth han thöm allom goda nath
 The lotho honom fara i godhan friid
 the torffton ther ey lenger wiidh
 Hwar then dansk ther fangin war
 man gaff them allom dagh eth aar
 930 at ridha ok fara at thz sin
 ok koma til suderköpungs jn

- Konung erik laa mädhan a axawal
 tessa lund tha waro hans faal
 at han haffde ther lenge biit
 935 Ok wille gerna haffwa striit
 Ok hertogen wille honom ey bestanda
 han wille ok ey hem til landa
 ffor an han haffde striit ella mera bränt
 för wille han ey hawa ather wänt
 940 Tha wart dagtingat ok takit j dagh
 ok kom tha jnnan eth miwkare lagh
 Tessa lund war thz for ämpt

at the sagdo at han haffde sik yffrit hämpt
fore thz the haffdo i danmark bränt
945 thz skulle wara likt oc ther mz änt
Ok han skulle haffua thz solff honom var mäلت
the herra haffdo ther lenge vm wält
för än the gatho lakt thz swa
at konung erik loot sik nöghia vpa

950 Sidhan foro dāner ather heem
ok konung waldemar fölgde thöm
Tagher the wplenzsko thz forstodho
at han giordet ey for godho
Ok wille ekki ather i geen
955 Tha waldo the widh morasteen
konung magnwss hans yngre broder
han war en milder konunger ok goder
Han älskade gerna vtlenska men
som ädla herra plāgha ok än
960 Hwar riddera ok swena warda fordriffne
frome helade raska ok truffne
Tha sökia the gerna en ädela herra
for bättra skuld ok ey for wärre
at han skal dagtinga them fridh
965 ok giffua them thz the torffwa wid
Ok the skulo honom til thieniste wara
thz styrker hans heder ok hans ära
Swa war herra peder porsse än tha
mz konung magnus ok kunne ey faa
970 fridh j danmark älla säät
tha haffde konung magnus honom läät

22

- eth hwss vte widh landz ända
 huat han ville ther a handa
 Thz gat man ey wäl for honom waart
 975 konung eriks gotz war honom ospart
 huar han wiiste thz a wanom
 han took thz heller än han loot thz honom
 konung magnus trode herra peder wäll
 swa som en wiin fore androm tall
 980 Ok herra peder huxade widh sik
 Thz samma söloff tw hawer loffuat mik
 thz hawer jak beedz ok kan ey faa
 jak gör ther om thz bezsta jak maa
 För thz söloff han haffde honom fäst
 985 ther före bödh han konungen til gest
 A thz hws han haffde honom läat
 giorde han vranks aller ok rät
 tha fangade hannen ower bordet han saat
 aldra blidast ok fik sik maat
 990 Tha took konung magnus
 ok satte honom lödesa hwss
 ok en deel aff thz ther til laa
 sidhan loot han honom ridha ok gaa
 a tith honom wart sialffwm til rada
 995 ok ther med sätto the badhe
 Ok wordo swa gode wini som för
 tha er han diarfwer slikt gör

Sidhan haffde han andra the vtlenzska waro
 riddara the hans klede baro
 1000 Ok een then aff danmark war

- then samme heyt herra ingemar
konung magnus haffde han swa kär
for andra riddara synderlika sår
swa som han aldra bezst formatte
- 1005 aff alla the men ther han atte
han gaff honom sina frendkona
Liffwa nw nokre men thz mwna
Tha swär jak ey fore at the ere graa 23
the frw hon heyt Elena
- 1010 han gaff honom mera än han kunne bedhas
Ther took thöm vplenzsko wider ledhas
Ok folkunga waro tha aat
ok baro wid the wtlenzsko eth haat
Ok sagdo i görin thz for eth rooss
- 1015 ati älska meer the vtlenzska mer än ooss
Ok sagdo til herra ingemar swa
herra i skulin thz swa forstaa
at wy ärom ämdughande som i
wy viliom gerna wita for hwi
- 1020 han wil ider ower wart hoffwod dragha
skulum wy liffua nokra dagha
vm han wil ey ather wända
för eth aar komer til ända
Thz skal man bade höra ok see
- 1025 at ther skal äwintyr epter skee
herra jngemar han swarade twärt
j haffwin a mik fore konungen kärt
Ok hawin thetta fore honom sakt
thz j matten heller haffua takt
- 1030 Thz han haffuer mik lioff ok kår

forē hwar then man vplenzsker aār
 Tāss takker jak honom thz han thz wil
 enkte nywter jak ider ther till
 Ok warin vrede thz mesta i mogha
 1035 mik hopes thz skal jder litith dogha

Ther epter kom drotningen til skara
 ok haffde ther hugt lenge at wara
 Ok grewe gert konungsins swār
 han war miz synne dotter thār
 1040 Herra ingemar han war ther ook
 en stolt riddare skōn ok klook
 Ok skullo ther bidha til konungen kome
 tha waro folkunga some
 saman kompne ok wordho at radha
 1045 thz herra ingemar gik til skadha
 herra jon philpusson ok herra jon karsson
 Ok herra Anund tuuason
 ok herra philpus aff rwmby
 the giordo tha eth radh aff ny
 1050 huro the skullo skipat swa
 at the matto grewa gert faa
 Ok giordo en reeso tiith han war
 ok drapo herra ingemar
 Ok drōtningen flydde til klosteret tha
 1055 hon saa at thz wille illa gaa
 Grewa gerd the fingo han
 24 tha var han en frāmade man
 vtan thz at konungen war hans magher
 som then som annars dotter agher

- 1060 The fördo han til ymsa borch
konungen haffde qwido oc sorgh
huro han skulden thādhan fanga
Drotningenne took ok dygert langa
Ok wille gerna sin fader see
- 1065 ok hafde angist fore at the giordo honom ve
Konung magnus lagde tha til
mz daghtingan som then wel wil
gera lösa sin win aff twangh
swa at hans pyna worde ey lang
- 1070 Ok talade fore them yfrit slät
oc sagde tha at the haffdo giort alt rät
Swa at grewe gert wart tha lidugh
en dande man ok wel sidugh
Ther epter loot konungen scriwa breff
- 1075 ok sathia vti sköön ord ok gäff
Ok badh the herrana til sik fara
ok möta sik jnnan skara
jnnan en gard heet gelqwist
ther som herra ingemar hafde liffruit mist
- 1080 Thaghar the kono oc han them saa
tha loot han them genast faa
Ok loot them genstan til stokholm sända
thera liiff fik ther een ända
jnnan eth torn wid norre broo
- 1085 ther tror iak at herra jon philpusson doo
Ok herra jon karsson the twe
huilke erlike riddara varo the
The wordo ther halshugne bade
var herra giffue thera siäl roo oc nade

1090 Herra philpuss aff rwmbý
 han bötte en stoor deel aff thy
 ther han jnnan swerike atte
 fför än konungen ok han the wordho satte

Konungen aff danmark ok aff swerike

1095 the willo sik bade båter forlika
 The toko eth hooft widh landa merke
 aff manlik makt ok digher stærke
 viisto riddara thera leek
 danske ok vplenzske mellom sik

1100 mz dust at stangana gingo sönder
 ok eldin flögh som vñ annet tönder
 aff thera hielma aff mangin stöt
 en riddare aldre dust for tröt
 herra peder skanung swa heyt han

1105 honom bestod en vnger man
 25 Holmger karsson en hælade glader
 herra karl lagman swa heet hans fader
 en dansker heet magnus dysewald
 han war en starker helade oc bald

1110 han loot öpa ok krierá
 vñ nokre vplenzske waro flere
 nokor then honom ville bestaa
 vñ the öörss the satho vpa
 ok vñ hundradha mark ther til

1115 er her nokor man thz wil
 Tha swarade en swen heet erengisl plata
 tw äst nw komen wel til matha
 Jak wil tik gerna her bestanda

göra thin vilia ok lösa thin wanda
1120 The dwaldo tha ekki lenge sidhan
ok wart en stolt krafftogh ridhan
swa at then vplenzske van oc danen fioll
jak tenker han fik et vlukkes fall
ok miste bade örss ok peninga sääk
1125 skamelika laa han skiten i then träk

KOnung waldemar war tha inlendder
ok fik venskap aff bröder ok frender
Konungen aff danmark dagtingadet swa
at han skulle sith gotz alt ather faa
1130 alt hans fäderne honom til hörde
ok annet huat honom mz retta borde
ther skulle han sielffuer ower radha
ok sithia hema ok liffua mz nade
Drotning sofia war för dödh
1135 gud fride henna siäl aff pino oc nöd
Ok han var sidan j Danmark qwänter
ok war aff krononne wel belänter
Tho matten hona ey lenger agha
forē skäpno lagh ok dödzens plagha
1140 the frw hon heet cristina
sidhan fik han ena heet katrina
hon war grewans dotter aff getskogh
for en frwa hon sik forslogh
ok for enkte högra nampn en slikt
1145 ok lotho sik nöghia at föghe rikt

KOnung magnus ville gudi til tienist giwa
eth sit barn ther renlika skulle liffua

- Tha wart i stokholm howat aff makt
 swa at manz hierta giorde sakt
- 1150 Ok mykla glåde hwo thz saa
 Hertogen aff brwnswik war ther tha
 Konung birger war ther til riddara giord
 rät vpa the sama jordh
- 26 ther thz kloster stander nw aa
- 1155 marge dande men waro ther tha
 han wart riddare aff sin fader
 nw er ther eth kloster en helager stader
 sidhan ward aff konungs birgers hand
 en förste riddere aff främade land
- 1160 Hertugh albrikt aff brwnswik
 en stolt herra ok höwelik
 Sidhan wart ather aff hans hende
 wel fyretighio riddara för han wende
 sidhan wart ther skemptan ok bohord
- 1165 a til herrana gingo til bordh
 Ther war tukt ok adela siidh
 ok all the glåde man torffte wiid
 sidhan war ther en höwelik danz
 en dell aff daghin mz han vanz
- 1170 Sidhan loot han ther eth kloster göra
 ok mykit tymber saman föra
 ok sampnade mangel tymmerman
 the bygdot wel thz staar ther än
 taghar thz kloster thz war bygt
- 1175 oc thz war alt wel komit til lykt
 The gaffwo thz sancta klara
 hans dotter war tha a siätta ara

- han redde kost mz digher win
ok gaff ther swa sina dotter jn
1180 lagde ther wnder fiske sio
brytia ok qwerna ok landbo
ok andra manga godha lagha
thz the haffua yffrid i thera dagha
A norra malm thz kloster staar
1185 ok haffuer ther standit markt aar
sidhan sköt honom gud i hugha
fore sina siel ok synne husfrwa
A en holm heet kidha skäär
eth kloster loot han mwra thär
1190 swa wänt ok swa höwelikt
at i hans rike war ey annat slikt
kyrkian er wään ok stoor
ok hauær en fagran liwsan koor
swigbogane äre alle lagde mz gul
1195 ther er mykit folk i tha hon er full
thz kloster gaff han barfötta bröder
ther badh han leggja sik tha han var döder
Jnnan arbogha byriade han tridia
the mwnka matto gerna bidia
1200 at han haffde liffwat twsende aar
medhan han thöm swa wilgioger war
j lincöpunge war thz fierda bygt
han byrgiadit a nar thz warder lykt
Ok gaff the bröder ther waro tha
1205 a mädhan thz kloster thz matte sta
tha äro the skylloge at bidia for honom
honom er tess heller hymmerike j wanom

- eth frwe kloster widh skäninge näss
 huat got man siwnger ther eller lass
 1210 ther giffui gud honom aff sin deel
 thy han halp ther manlika till
 The flutto thera kloster aff stad
 ok sattot ther som konungen badh
 vpa eth näss widh en sio
 1215 ther haffua the wänare stad at boo
 Han lagde ther then första steen
 thz war the frwor enkte i geen
 han gaff them ther redho i händer
 hundrada mark sölffs alla i sänder
 1220 Tessa almoso ok andra slika
 the möta honom nw i hymmerike

- KOnung magnus atte sönir thre
 wtwalde förste waro twe
 birger heet then älster waar
 1225 Man sagde at honom til retta baar
 at wara konung epter sin fader
 Helsinga borgh er en köpstader
 Ther möttos konungane oc haffdo eth hoff
 them samde wel tess hawe gud loff
 1230 thera barn gaffuo the ther saman
 Her stander alles thera namen
 Erik heet konung eriks son
 hans syster mārīta swa heet hon
 hana gaffuo the konung birger magnussyni
 1235 tha skildes hon wid sin sytzskene
 ok war i swerige mangt eth aar

för än henna bryllop waar
Ingeborge gawo the erike amot
hon ward drotning ok dana boot
1240 hon bättrade huart thz mall hon horde
swa som henne til retta borde
hon styrkte gernä rät oc skäll
gud i hymmerike haffue henna sial

KOnung magnus doo i wisings dö
1245 thz lastade mange at han skulle dö
Han gaff godhan rät i sina liffdagha
mykin frid ok starkan agha
The men ther illa plägado göra
them wille han hwarken see eller höra
1250 Taghar han pröwade hans soot var swa
stark at han matte ey vndan gaa
Tha walde han för än han doo
een visan man hull ok troo
Then ther rikit skulde första
1255 thy at hans barn waro al sma
Ok antwardade honom i hand
husfrw ok barn oc all sin land
at han skulle rada ok fore them see
som gud ville han ok thee
1260 adhla herra i rikeno bodhe
at the giordo som han them trodhe
Til hans synir komo til sin aar
konung birger Erik ok valdemar
sidhan badh han them at the skullo han föra
1265 til thz kloster han loot sialffuer göra

Til stokholm tha fördo the han
 honom fölgde mangel adla man
 fore högha altare growo the han nider
 huat got man siwnger ther ella bider
 1270 ther late gud han sin dell aff faa
 huat got ther görss medhan thz ma staa

THa wart herra tyrghils knwtzson [wäldogh]
 en witer man ok samhäldogh
 bönder ok preste riddara ok swena
 1275 the drogho alle tha wel ower ena
 Frygd ok danz ok thorney
 korn ok flesk thz skortade ey
 Sill ok fiisk kom yffrith til landa
 tha stood rikit vtan wanda
 1280 mz fridh oc nade ok med saat
 engen thorde androm göra orät

Tha wart konung valdemar ater fangen
 a nyköpungs hws lotho the gangen
 Osmiddan ok vtan häfft
 1285 ok fingo honom huat han gaat kräfft
 Han haffde sith stekara hws oc sin stowa
 ok sith herberge han skulle i soffwa
 the fingo honom smaswena ok kämenära
 the honom skullo til thiänist wära
 1290 at sätia hans diisk ok bära hans kaar
 oc en dande man ther när honom war
 Ther til saa huat honom brast
 skulle man häntat a ena rast

- man fik honom gerna huat han kraffde
1295 vm man thz ey a huseth haffde
Man loot honom godh klade skära
a slik honom höffde wäl at bära
mz klede ok kost the plāghadin wäl
ekke swälte man honom i häll
1300 Tho matte han ekki lenger gaa
än swa som han vt i husith saa
Jonker erik lotho the ok faa
for then skuld giordo the swa
än tho hwarist thz war forliket
1305 tha jāwade herrane om riket
vm annar thera kome til walda
at han skulle riket fore them halda
The fördon til stokholm oc satton ther
vpa thz tornith i hwsit stār
1310 Ok lotho han lidughan ok lösan gaa
ok lotho hans disk fulwäl staa
i konungsins stekerhws redhis hans maat
a tholik kost som konungen aat
tha gaff man honom a hans bord
1315 ther til glāde ok fagher ord
Tholik dryk man konungenom baar
slikt sama loot man i hans kaar
Tho haffdin a starka gömo widh
swa at han kom ekki aff tornit nidh
1320 yffrit hade han klāder ok brödh
ekke swälte man honom til dödh

Sidhan stod swerighe swa
wäl thz skal seent bāther staa

- sidhan foro the til hedna landa
 1325 ok lösto skadha ok mykin wanda
 The hedne men gingo them alt affnär
 thz war thera mesta ärende ther
 Ok bygdo eth hwss a then anda
 ther cristin land ather wanda
 1330 Ok hedhin land taka widher
 ther er nw swa goder frider
 mere liise ok mere roo
 ok flere the ther a gudh troo
 Thz hws heter wiborgh ok ligger öster
 1335 thādhan warder mangel fange löster
 Thz hws er hedna manna atherhald
 swa at the haffua ther nw mynne wald
 Rytza an the haffdo föör
 vtan fynna skadha för sin dör
 1340 The lotho thz hws alt mwra aff steen
 ok sidhan foro herrane ather heem
 Ok satto ther en foghota then
 ther wel thorde sea vredha men
 ok wid hedningia war ey alt oblyger
 30 1345 Han twingade karela swa vm side
 Ok alt thz ther vnder laa
 mz fiortan gislaslagh stora oc sma
 Kekes holm han war tha wnen
 mz crisna men ok stodh obrunnen
 1350 Ther wart mangel hedhin slagen
 ok skutne i häll then samma daghin
 The ther fangne wordo aff them
 them fördo the til viborgh mz sik hem

- The *crisno* willo tha qwarre wara
 1355 some ok some heem fara
 ok föra them kost ather i geen
 tha ward thera forman alt offseen
 Ok rytzane reddo sik mädhan til
 som then sin skada hempna wil
 1360 Oc them wart mädhan koster faat
 ok rytzane komo tha affbraat
 Ok stormado bade nat ok dagh
 thz haffdo the *crisne* wel haft fordrag
 sex dagha lifido the vtan maat
 1365 thz er wnder at nokor man thz gaat
 sidhan gingo the wt at stridha
 ther war a tess wär at the lenger bidha
 Thy at the haffdo afflitla makt
 ok annat thz the waro ner döde aff smakt
 1370 rytza fingo ther storan skadha
 swa som the fanga ok alla stadha
 huar vplenzske koma saman ok the
 then tha er rytzsker honom er we
 The *crisno* wordo ther alle slägne
 1375 j hāl thās waro the ryza fagne
 at the *crisno* skulle swa mykin skade skee
 ther komo ey vndan vtan twe
 Sigge loke bleff ther dödh
 gud giffue hans siel hymmerikis ööd
 1380 Ok huar then *cristin* man ther doo
 fore gudz skuld ok the helghe troo
 sidhan haffua rytza holmen hafft
 ok bygt han fast mz mykin krafft

Ok sãth ther a wisa men ok froma
 1385 at the crisna skulo them ey nermer koma

KOnung birgers bröllop waar
 ther epter jnnan thz tridhia aar
 j stokholm war tha mykin glåde
 oc var thera bröllops klädhe
 1390 aff baldakin ok bliant
 ther mz lösto lekara thera pant
 31 ther war margen ärlik räkky
 ok baro thera örss fortäkky
 aff baldakin ok sindall
 1395 ware ther gawion eller persefall
 The gato sik ey bäter skikkat
 konungsins baner war ther vtstikkat
 eth gylt leon mz tre hwita bara
 ther vnder marge ädla wara
 1400 the ther konungenom til hördo
 en riddare hans baner förde
 bade man hörde ok man saa
 pipara bombara ok trwmpara
 The giordo rusk ok mykit bangh
 1405 aff örss war stöff ok mykit trangh
 ok marger war ther illa ridhin
 then dagh war meer än halff lidhin
 för än ther war änt thz behordh
 ok the herra gingo til bordz
 1410 Ther war godh kost ok ädla siid
 ok all the glåde man torffte wid
 miöd ok öll ok kerssedrank

- ok wiin bade röth ok blankt
 Ok stolte herra baro thera kaar
- 1415 swa som them til retta baar
 Ther war engin glåde affaat
 then dagh forgik tha kom the nat
 huar man sith herberge sökte
 huar giorde swa som honom tökte
- 1420 summi drukko oc summi gingo at sowa
 a gatonne slogho sik the bowa
 arla vm morgonen daghin kom
 marghin hálade stolt ok from
 tha var i hertogh eriks rota
- 1425 bade riddara ok riddara nota
 Först villo the messo höra
 sidhan loto the sin örss fram föra
 j hertogh eriks herberge war tha howat
 hans tokt giter engen man fullowat
- 1430 elle sakt huro mykin hon war
 hans milla hierta ok blid antswar
 thz fägrade alla hans gerninga swa
 som gul the stena ther jnnan sta
 Konungen bidhade ok ey tha lenger
- 1435 eth baldakin a fyra stänger
 war ther vänlika wth spreet
 eth thz venasta man haffuer seet
 Thz war tha ower konungenom fört
 mangt örss var ther a sidho röört
- 1440 swa at thz foor i sprung ok i hyrte
 swa at een ower then andra styrte
 vpa then platz ther konungen hioit

32

i mykle äro blidh ok stolt
 man saa ther vtan til koma ok fara
 1445 riddara ok swena en höwelik skara
 hans broder hertugh erik
 ware thz en engil aff hymmerik
 han skipade sik ey bather än saa
 huar man badh wel for honom ther han saa
 1450 han wart tha riddare aff konungsins hand
 sidhan marge andre af främada land
 Drotningen merita ville ey annat hawa
 aff konungenom til morgon gawo
 hon badh löss magnus algutzson
 1455 nw liffuer än mangel man thz moon
 henne takkade huar then man thz hörde
 fore then ädlaheet hon tha giorde

Om pingisdagha ther epter wara
 tha wille marskalk törgils fara
 1460 aff konungsins vegna hafde han rath
 then vänasta skiphär man hauer seet
 ok ville the hedno ey lenger skona
 foro tha ok bygdo landzkrona
 inz xi hundradha föra men
 1465 thz forma wel konungen aff sverige än
 Jak tro wäl at man aldreghe saa
 flere godh skip i nyo än tha
 ther er ok een swa ädela hampn
 at bord vid bord ok stampn vid stampn
 1470 lagdo the ther bryggio laghe medhan
 swa at engen storm dreff them thadhan

- mällom nyo ok swärta aa
ther villo the at husit skulle staa
vpa eth näss the möttos badha
1475 thz wart them allom tha til radha
swa at nya hon raan sunnan wider
ok swärto aa ran nordan husit nider
Tagher the rytza thetta spordo
ena starka reyso the tha giordo
1480 bade a skip ok swa med hesta
ok vanto at the skullo göra thera bezsta
Tha willo the crisno ena reso fara
ok villo the hedno ey lenger spara
gawo wt ena reso mathelika stoor
1485 the wp i hwita träskit foor
Atta hundrad folk oc ekki meer
thera forman heet haralder
Ekke haffdo the ther mere inakt
aff en holm tha war them sakt
1490 wäl twsanda hedninga lagho ther aa
tith haffdo the huxat ok vildo them ala
hwita träsk er som eth haaff
swa som bokin sigher här aff
rytzland ligger östan sunnan til
1495 ok karela nordhan swa at sion them skiil
Tha the komo swa lankt fra thera här
som xxx viko sio lankt är
Tha waro the ey halwaghis kompne tiith
wäderith bleste ok sion gik hwit
1500 Tha kom en storin ok bleste swa
at the matto näpplika landit faa

- karela land the tha sokto
 ok komo til land om ena otto
 vider eth torp widher ena aa
- 1505 swa som man först til daghin saa
 Haffdo the sin skip ey a landit dragit
 tha haffde them sion all sunder slagit
 Ther war mangel man water ok trötter
 ther lagho the tha faam netter
- 1510 drapo ther folk ok brendo thera by
 ok manga vsko gambla ok ny
 The huggo sunder thera hapa ok brendo
 tha fingo the lugn ok ater wādo
 Thy at the hado vpätith thera maat
- 1515 swa at han wanz tha ey lenger aat
 Tha the komo ather til pekkinsäär
 tha laa thera eghin forvardh thär
 summi lagdo sik tha ther widher
 ok summi foro til adelhärin nider
- 1520 Ena stund soin the ther lagho
 ok the wt med landit sagho
 Tha sagho the ther koma farande
 meer än twsende lädior alla warande
 Ther dugde ey tha bidha lenger
- 1525 man weet gerna sith synasta tha som tränger
 Ok lotho tha flyta for strömen nidh
 the rytza giordo aff thörran widh
 flota högre än nokor hwss
 ok satto i eld swa at han bran liwss
- 1530 ok loto swa nid för strömen räna

- ok hugdo ther mz thera skip at brenna
 flotane staddos fleste vp aa
 een stoor fora jnnan alwenne laa
 hon war ther fast for then saka
 1535 at flotane skullo ey a skipin vraka
 Then tiid rytzane komo tiith
 man saa ther marga brynio hwit
 thera hielma glimado ok thera swärd
 jak tro the foro ena rytza färd
 1540 The haffdo trätigho twsend folk
 ok eth twsend swa sagde thero tolk
 The vplendzsko waro mykit färre
 ok rytzane waro mykit flerø oc wärre
 The lupø til storms til en graff
 1545 ther drogho a twe then tridie aff
 vpa then graff ther stod en gardh
 ok atta bardfriid med wiiskard
 Then graff gik mellom tweggia aa
 ther jnnan wiid all härin laa
 1550 Helsinga lagho alle jnnan en hoop
 widh sudre ändan at then groop
 Ok rytzane lupø rät fastlika till
 rät som the willo sighia jak will
 ther ower vtan hwars manz taak
 1555 huat helsingen sköt hiogh eller staak
 Tha vildo rýtzane a halla sith krii
 tha skipto hoffmennene sik ther j
 matias ketilmundason mz sin rota tha kom
 en vnger starker helade from
 1560 henrik van kyrna ok jwan

The slogho tha rytzane ther bort fran
 peder vnge porsse ok the flere
 swa at thera rote ward tha mere
 ok gingo til thera ower the graff
 1565 en lithin stund för än the wisto aff
 tha war rytzanne kompani
 mellom thera ok grawena wel slikt tii
 som tesse vplenzske waro
 än wardho the sik tho at hwaro
 1570 Ok huggo sik gönom thz hedna vthet
 swa at marger rytz fik rödhan swet
 ok komo alle thädhan vtan skadha
 alle hem til thera mäio stadha

Val tio tusend rytze jnnan en rota
 1575 hiollo vnder en skogh vider en brota
 som en sool swa glimadho the
 swa waro thera wahn wän a at see
 ok hiollo ok sagho husit vp a
 en cristin sagde jak wil besta
 1580 en aff them bezsta aff allom them
 ella han före mik fangen mz sik hem
 Swa framt at marskin mik thz lowär
 tha wil iak väkkian vm han sower
 Ok ward tha rasklika til redha
 1585 ok loot sith örss vt för sik ledha
 loot thz fortekkia sik husin skoo
 ok stappade maklika ower en broo
 taghar han kom vtan then renneboom
 tha vände then stolte hälade sik om

- 1590 Ok badh sina sälla heela liffua
vil gud oss ewintyr giffua
j skulin mik här ather see
ok en annen mz mik thz ma väl ske
skal thz ok ganga ower mik
1595 thz stande til gud j hymmerik
Drotzet matius var tha swen
han war then som stappade en vid en
wiiste fram en tolk hans erönde bar
ok hörde thera rytza antswar
1600 Han sagde her haller en ädela man
en aff wara bezsta tha er han
han haller her all redho oc bidher
ok vil bestanda en then bezsta aff ider
Om liiff gotz ok fengilse
1605 han haller her när thz maghen i see
stinger nokor aff jder honom nidher
han giffuer sik fangin ok fölger ider
Faller ok nokor aff jder om thz skeer
göre honom thz sama han bedis ey meer
1610 wy seem wel han haller här
ok hauer oss stappat yffrid när
Ok rykto tha saman ok talados widher
konungin sagde er nokor aff ider
honom wil besta tha huxe sik om
1615 wi seem thz er en hälade from
Jak weet thz wel thz er ther mz änt
the haffua oss ey then versta sänt
Jak tenker ey annat hwo honom bestaar
wy faam the tidhande honom misgaar

- 1620 The rytza swarado wy takum ther ey til
her er engen honom bestanda wil
Han hiolt ther a til nattin kom
sidhan wände then ädla man sik om
Ok reedh ather heem til sin här
1625 han wart wel vntfangen tha han kom ther
Jak loffuar then hæladh for sin könheet
litit lowar iak the snödo hedna vthet

- The rytza toghot tha jnnan en dagh
ella haffde ther warit eth manzslagh
1630 The vplenzsko willo tha hawa striit
swa frampt vm ryzane haffdo biit
The rymdo tha bort vm ena nat
ok sagdo at the haffdo tith komit alt affbrat
Tha husit war bygt ok wäl hannat
1635 ok wel spisat ok wel bemannat
Tha wille adhilhärin heem
en godhan forman satto the them
En godhan riddare heet her sten
ther med vando herrane ather i gen
1640 try hundrad folk lotho the ther aa
bade thz störe ok swa thz sma
tw hundradha men wel föra
ok hundrada ther arbeide skullo göra
36 The mälta skullo bryggia ok baka
1645 ok the om nattena skullo waka
Tha sägilde thera hoffwod här
vtan amynnit ok lagdis ther
Lagho ther ok bidde böör

swa som mangin man an gör
1650 Then tiid böör matte ey koma
tha fortröt thz the hálada soma

Matius ketilmundason ok hans kompani
vnge raske hálada frii
The villo a nokot haffua til handa
1655 ok loto thera örss föra til landa
ok ridho tha mz här ok brand
gönom inger ok watland
ok brendo ok hioggo alt nider
ther sik villo ther sáthia wider
1660 ridho swa til skips ok sigildo til landa
the hedno satho ather oc rörho i branda
The komo hem om sancti mikels tiidh
konungen vntfik them wäl oc war all bliid
Drotning mārīta tha i kyrkio giik
1665 epter sith första barn hon tha fiik
han heet jonker magnus
han war födder a stokholms hws

The ather a landzkrono waro
villo mangt hawa thz the vmbaro
1670 Somarin haffde thera kost röt
ok thera miöl laa saman stöt
hwsin waro ny ok miölet war heet
ok vrnade sköt thz war them leet
Ok maltid laa mykit saman oc bran
1675 ther aff fordarffwadis marger man
The fingo tha ena kranka soot

- skörbiwgh gör engom manne goot
 Swa som the owir bordith satho
 ok syntos helbrygda drukko ok atho
 1680 Tha fioldo thera tänder a bordith nider
 huat menniskio matte hallas ther vider
 The bliwo ther aff mange dödhe
 at husit laa maxan ödhe
 Tha gingo the saman ok kerdo sin wanda
 1685 viliom wy ey senda bud til landa
 ok kunnogha marskenom wara wedagha
 Jak weet han wil thz ey fordragha
 at första skipin magha gaa
 han lather her ferskan kost vpa
 1690 liffuande nöt swin ok faar
 ok sender hiit helbrigda folk til war
 Ok föra thz siwka hädan ok heem
 tha swarade en riddare aff them
 wy viliom ey marskins hierta gröta
 37 1695 gud ma tho wel war kumber böta
 rytzane sampnado sik tha aff ny
 Ok karela ok hedne men for thy
 at thz husit war them swa lakt
 at thæn landen haffdo enga andra makt
 1700 an the skullo sik ther vnder giffua
 alla ok fly vm the willo liffua
 Tha sampnado the en wäldoghan här
 Ok mz en litin rota komo först thär
 Ok villo amynnet ather pala
 1705 thz war huseno swa nala
 twa milo wegh eller twa wiko sio

- huat man skulle heller ridha eller roo
tha the aff husit sagho them rida
tha wille tesse ey lenger bidha
1710 vtan drogho thera tygh vpa
ey tiwgho saman swa waro the faa
Ok ridho ok villo vnderstanda
huat rytzane willo hawa til handa
The wisto aff enga andra lagho
1715 vtan them som the ridha sagho
Tha the komo til thz amynne
tha sagho the engen man thz synne
vtan tymber huggit ok til dragith
Ok pala the skullo hawa niderslagith
1720 Tha the sagho enkte til them
tha vando the om ok villo ater heem
Tha haffdo the thera laghor lagt
tessa lund tha stodh thera akt
at the skullo ey husit ather faa
1725 Ok skullo them fanga eller slaa
the hiollo j skoghin ekki fierre
hundrada rytza waro j hware
The crisno lotho til thera staa
ok hioggo sik genstan gönom twa
1730 J tridio haldit wart han saar
herra sten thera forman waar
tha komo the gönom them alla tree
marghom rytze giordo the wee
the rytza fölgdo them alt med
1735 thera hielma klingado som thz stedh
ther man pleghar aa at smidha

the haffdo ofasse wider at strida
 a huilkin rote til thera foor
 war han litin eller stoor
 1740 the satto them a fra sadlana swa
 at the matto wel taka til foot at gaa
 the folgdo them heem alt til then port
 sidhan vando om rytzane'ok ridho ater bort

Ther epter tha ward husit belakt
 1745 med rytzana ok mz thera makt
 38 Tha rytzane komo an waro the tha
 sextan fore men ther aa
 rytzane stormado nat ok dagh
 ther gaffs wt margt eth anxlikt slagh
 1750 The crisno waro faa ok husit war wiit
 the hedno skipto opta ok tiit
 en rote gik til ok annar fra
 swa loto the dagh ok nat at gaa
 The crisno wordo tha swa trötte
 1755 j inaghin wal prowa huat thz sette
 hwa som ärffwoder dagh ok nätter
 thz er ey wnder at han warder trötter
 Ok hauer enkte tholl eller bidh
 han tholl ther ekki lenge widh
 1760 Tha kom eld i husit ok bran
 ok rytzane gingo jn man wid man
 Tha rymdo the crisno aff then wära
 ok jnnan en kellare ok wardho sik thäre
 sommi bliwo ok a wernen dödhe
 1765 ok wordo tha skilde aat ok ströde

- Huar bleff döder i synne vra
Marger wart ther dräpin som siwker laa
Herra sten talade til rytzana swa
pläghin i ey godha men at faa
1770 Lagdo fra sik sin wapn ok villo sik giffua
thy at hwaryom war kärt at liffua
wy kunnom wel tråla i wara dagha
ärffwoda bära lypta ok dragha
Torkil andersson swarade tha
1775 gröt ey marskins hierta swa
en rytz sköt han med eth spiwt
aat brystet in ok at ryggen wth
Swa at han styrte nider i stadh
sidhan finge the i källaren waro eth badh
1780 en from hælade heet karl haak
hans eghin sälle han i häll staak
han haffde rytza kleder vpa
ok ville jn i kellaren gaa
han wart thy dräpin at han honom ey kende
1785 gud laste then högha skada ther hende
gud önke then jammerlika nödh
swa marger helade ther bleff dödh
Tha waardo the sik i kellarenom swa
at rytzane kunno them ey faa
1790 för än the sworo them edha ok badho sik giffua
ok loffuado them tro at the skullo liwa
ok the skullo them fanga oc mz sik föra
ok engin skadha thera liffue göra
Tha gingo the wt ok gawo sik
1795 gud giffue thera siäll hymmerik

- 39 ther tholde dödh vpa then wal
 ok önke thera jamnerlika misfall
 at them skulle swa jlla til handa ga
 at hedne skuldo wald ower them faa
 1800 Tha fanganc waro skipte ok thz war änt
 ok haffwona bytto ok husit bränt
 Tha foro rytzane alle heem
 ok fangana fördo the bort mz thöm
 thz war litith ther bleff obrwznit
 1805 tessa leedh waar husit wnnit

- THär epter a thz tridhia aar
 eth hooff i suderköpfung war
 Swa höwelika wänt ok riikt
 gathe jak thetta wagith swa liikt
 1810 at engin sagde at jak haffde vreth
 The herra ok första haffdo sik klät
 mz baldekin ok dyr kläde
 ther war frögd ok mykin gläde
 mz godh kost ok ädla sidh
 1815 mykin aghe ok starker fridh
 swa at men sagdo som wiit hawa farit
 ok manga stadhe haffwa warit
 the gaffuo thy tess priis ok looff
 the haffdo ey seet eth vänare hooff
 1820 Konung birger kronadis thäre
 mz mykin priis ok digher ära
 Hans broder hertugh walleinar
 wart riddare ok hans bryllöp war
 thörgils knwtzsons dotter han tha fik

- 1825 thy weer at henne sidhan misgik
thz hon skildis wider sin man
han wid hona ok hon wid han
the lekara fingo ther dyra hawo
örss ok gangara ok andra gawo
1830 klede ok sölf ok andra handa
Swa at the foro blide hem til landa

- Här sigx at hertugh erik hade fäst
en jomfru the han vnte bezst
The vänasta ther man matte see
1835 konungsins dotter aff Norighe
Jak tror at hon ey äldre waar
än tha wp a sith fämpta aar
Konung hakon sende tith breff
ther stodho i fagher ord ok geeff
1840 Ok hälsade hertogh erik
badh han om jwlin wara mz sik
Ok skulle ey lenger bidha
vtan genstan fra thz howit ridha
ok til hans thz mesta han formatte
1845 The bröder skildos aat wäl saatte
Konungen han foor sina leed
ok hertogen til norigis reedh
Drotzet abiörn med honom war
ok herra the honom til retta baar
1850 herra matius ok herra aruidh
The riddara haffdo tha til siidh
the fölgdo a tha thera retta herra
thz ginge til bätträ alla wärre

- Greue Jacop kom ok j hans färd
 1855 han vntfik honom wel som han war wärd
 Tho at wërldin gik honom illa i hand
 tha haffdin tho at hwario borga oc land
 Ok war en ädela herra boren
 tha han war vt aff danmark sworn
 1860 ok andre hælade fultryffne
 the aff danmark waro fordriffne
 peder vnge porsse ok andre flere
 swa at hertogans rote wart tha mere
 The fölgdo alle tha gerna honom
 1865 thy at honom war konungsins dotter i wanom
 swa at han förde en wänare rote
 riddara ok swena ok riddara nota
 til oslo til then stadh
 Han giorde swa som konungen badh
 1870 huar inan honom ther wel vntfik
 ok konungen vt mot honom gik
 ok vntfik han med mykin heder
 for thy at han war ther siällan seder
 Thy vndrade folkit mykit a han
 1875 ok sagdo er thz then ädela man
 Then mille hertugh Erik
 ok huxade manger wid sik
 gud haffuer han wel til wërldena skapat
 ther the haffdo swa lenge vpa han apat
 1880 Tha bad honom got huar inan honom saa
 gud lathe hans vilia her wel gaa
 Ok lati han framme huat han wil
 ther giwi gud honom lycko till

Tha gik han tiit som drotningen war -
1885 mz tukt som honom til retta baar
hon vntfik han wel som hon wel kunne
mz sōth ordh ok rōdthom mwnne
the aff hiertans kerlek gingo
Huro the then ādla första vntfingo
1890 thz faar jak ey sakt en tusende dell
for thy mik wintz ey konst ther tell
Ther widh lifido [the] som the haffdo hogth
med heder ok āra ok mykin tokt

Herra vinzleff laa ther siwker ok doo 41
1895 fāmppte dagh jwla i osloo
Til varfrw kirkio the han baro
the ādla herra som ther waro
Ok lagdon fore hōgha altare nid
som ān er j margom landom sidh
1900 thz man plāghar herra wel begaa
the kunno ey meer aff werldenne faa
Nyonda dagh jwla han orloff took
som hār star scriuit i thenne book
mz tokt ther honom aldreggh brast
1905 Konungen sagde thz er mik last
ath i vilin ey wara her jwlin all
Han sagde thz era swa myn fall
thz iak giter her ey lenger biit
jak wil ok see huat hema er tiit
1910 wiltu tha hār ey lenger wara
tha late gud tik wel at fara
Ok lāti tik lykko ok āro skee

- ok vñne mik tik sköt athersee
 mz frögd ok gläde som iak tik an
 1915 tha gik then ädela wise man
 til drotningena ther hon stodh
 tha sagde thz ädela rena blod
 Faar wel son ok jwla broder
 Han sagde myn kerø sötha moder
 1920 nw wil jak giffua jder gudi j wall
 fore jdra dygd swa marghfall
 ther iak hauer aff jder rönt ok seet
 ok mykin gläde j haffwen mik theet
 Min tjänist er jder hwar iak är
 1925 Hon haffde han i sith hierta kär
 for vtan allan falskan sidh
 swa rönte han tha han torffte widh
 Han helsade huar then man han saa
 the frwor gingo alla ath staa
 1930 å hwar i sith windogh
 mz käran vilia ok godhan hogh
 Ok sagho alla epte honom
 Honom war fulgot herberge j wanom
 ok laso alla for honom ok badho
 1935 at gud skulle med sin nadhe
 sända han wel til landa heem
 tessa lund skildis han widh them
 Ok reed swa thadhan ok hem til landa
 42 Huat han sidhan haffde til handa
 1940 thz warder ider framdelis sakt
 til dygd ok äro stod all hans akt

- Herra törgils knwtzson war än tha
walloger ok fore rikiit saa
Ok fore them bröder alla tree
- 1945 J tyzland war een the
grewa dotter ther han badh
aff rawensborgh eth hws en stadh
Hon war honom wänlik förd til landa
mz gul ok klenat manga handa
- 1950 peninga ok söloff j godha liit
tho haffden meer hema än han sende tiit
han haffde ok för en hustrw aat
hon fik soot ok doo affbrat
Thy sath han ogipter mangan dagh
- 1955 nw bygde han annat hionalagh
J stokholme hans bryllöp war
godher koster war ther ospaar
wider hwar then man tiit war komin
vm morghonen gaff brudgomen
- 1960 synne husfrw til morghon gawo
eth gotz thz hon wille hawa
hoffwodh gardin heter gum
och allowo garda liggia ther vm
Ok godha qwerna ok landbo
- 1965 Oldenskogha ok fiskesio
Ther aff skulle hon sik kleda oc föda
vm hon lifide effter hans döda
Tridie daghin bröllöpit var lidit
ok en dell aff folkit bort ridith
- 1970 Tha gingo the herra ok talas widh
jnnan eth hws ok sattsos nidh

- Törgils knutzson borde tha til
 gud veth wel at jak gerna wil
 jdher allom bröðrom til tienist vāra
 1975 huat jak veet ider til heder oc āra
 thz vil iak göra huat jak ma
 nw hopar jak orloff aff ider faa
 at jak ma vider mit eghit boo
 jak torffte wel vider nade ok roo
 1980 jder fader fik mik ider i hand
 ok idra borger ok idher land
 jak hauer them lenge fore seet
 ār thz annet ān wel thz er mik leet
 er thz ok wel thz er for sik
 1985 thz er engom swa liwpt som mik
 43 hauer jak gotz sidhan köpt
 eller ok sölffuer saman stöt
 Thz star alt til idra nade
 ok giwin mik huat ider warder til rade
 1990 Ok takin en annan dande man
 then wel wil ok then wel kan
 ok wnger er oc ārwodha ma
 alderin taker fast at mik gaa
 Thy wil iak orloff aff ider haffua
 1995 ok tigger iak thz for ena gaffwa
 oc tiānar iak ider gerna thz wet wel gud
 ok koma til howa tha jak faar bud
 The swarado alle mz enom mwne
 wy haffwom engen then swa kunne
 2000 wel for rikit se som han
 for thy han er en sniāller man

Han see fore konungenom fram a leed
kronnonna aghor äro lang ok breed
Han wet wel hwar hon atskil
2005 ok thz hertogomen hörer til
Hertogomen er thz wrdit til radha
mz gudz tröst ok konungsins nade
The wilia haffua thera hertogadöme
bade bröder som them wel söme
2010 ok taka til drotzeta hwem the- gita
tha sagde hertughin engen wita
then them ware swa wel rätter
som herra abiörn om han mik sätter
Tha faam wy honom wara syslo i hender
2015 vm oss thz engen man forwänder
Marsk törgils tha fore konungen saa
Drotzet abiörn fore the bröder twa
tha stod rikit ärlika wel
bönder lifido widh rath ok skäl
2020 herrane styrkto friidh ok sät
engen thorde göra androm vrät
wtlenzske men the bado the
at vsämia skulle i rikit skee
Thy wär thera bön wart alt ofsan
2025 thz galt mangel dande man
formannomen sampdo ey badhom aa
tha took jlla i rikit staa

Aranes thz war eth fästä
ther waro the bröder alle geste
2030 marskin haffde them allom budit til sin

- öll ok most miöd ok wiin
 war allom mannom ther ospart
 hwat man talade openbart
 thz kunne almogen wel forsta
 2035 vin morgonen talade konungen swa
 44 til sin broder hemelik
 En tingh tha er komen for mik
 jak sigher ider wel huat mik er sakt
 tessa lund tha star idher akt
 2040 at i vilin wt aff rikit fara
 Ok wilin vpa myn skadha wara
 är thz swa tha warin mik widh
 vilin i ok haffua med mik frid
 Tha giwin ider breff ther aa
 2045 jder insigle skulo ther fore staa
 at i skulin mik enktet wara amoth
 tesse breff han scriwa loot
 Ok waro til redho tha i stadh
 alla leedh som konungen badh
 2050 Haffde han ther a mote målt
 tha war eth radh swa saman fält
 Ok war komit yffrid när
 at konungen wilde hawa dwalt han thär
 Thädhan foro the alle sänder
 2055 helsados wel ok tokos j hender
 folkit took sik sönder ströð
 konungen reedh til wisinxöð
 Ok hertogane ridho til rakkaby
 Tha komo ther breff ok bud aff ny
 2060 at the skullo thil konungen fara

- ok skullo sialffwe antswara
Ok redha sik aff then saak
ther man talade a thera baak
Herra abiörn ok herra aruidh
2065 the trösto ey wel a konungsins fridh
The ridho tha annan stadh
tinghat som hertogen bad
Tha hertoghen til konungen kom
hans klede stodho honom höuelika om
2070 hans liiff ok alle hans lidhi
honom fölgde tokt ok adela sisi
han helsade konungen höuelika
han swarade honom litit ok dröuelika
Ok bad en biscop tala sin ord
2075 ok endat för än wy gaa til bordh
biscopin han sagde ney
jak er en prester ok ma iak ey
takin ther til en annan man
ther ider ord bather tala kan
2080 en riddere borde tha til ok sagde
ok hertogen stod a qwar ok tagde
The första sak myn herra ider giwer
thz torde engen göra then nw liffuer
i swerige thz som i latin göra
2085 j lathin kost vt aff landit föra
flesk ok smör korn ok roogh
jak vndrar hwi ider kom thz i hoogh
medhan min herra haffdit forbudit
i haffwin ider ey jämt vmskudat
2090 Thz i vilin göra myn herra a moth
nw er ofsant at radha a both

Han giffuer ider ok en annen saak
 fore widermödo ok vmak
 Thz han hauer hafft aff idre högferd
 2095 han ware thz ekki halla werdh
 aff ider at haffua älla androm sidher
 j haffin reeth hans hierta at ider
 thz i ridhin med wenkte hand
 mz hans owinom gönom hans land
 2100 i haffin konungsins edzöre forbrutit
 i haffwen ther ey swa mykit i nwtit
 älla ok niwtin fram a leedh
 swa frampt at konungen er jder vreed

Then tridie saak er tesse häre
 2105 myn herra konungen ower ider käre
 jder riddere slo hans portener
 som hans hws gömde ok honom war kär
 for thy han wilden ey latha jn
 han fik en pust wiid sina kin
 2110 honom tokte som hans öra bran
 han sigher at han thz ey än forwan
 Thz ware mykit bäter fordragith
 ok konungsins hion ware oslagith
 tha ware ider saak ey swa högh
 2115 nw er myn twnga ey swa slögh
 at iak dömer nokon räth ther til
 vtan konungen göre som han wil

Then fierde saak tha er thetta
 jak weet ther komer aff en trätta

- 2120 thz haffuer warit ok är ok än
 thz en herra ok hans män
 at the taka eth torney
 hwat thz waller thz weet jak ey
 huar idre men koma saman ok wy
 2125 ärom wy halffwo flere än j
 tha wardom wy trodhne nider
 ok tappom alt thz wy sätion wider
 thz görin i alt for eth haat
 herra matius er ther höwitzman aat
 2130 ok andre flere the jak weet
 konungenom alt til smäligheet
 thetta er then saak han käre til ider
 nw er jak en then gernä bidher
 til myn herra konungen ider broder
 2135 thz han ware ider naduger ok goder

Tha stod konungen wp illa vreder
 ok sagde som then man illa edher
 Haffde iak ider ey hingat leet
 tha skulin i hawa rasklika seet

- 2140 then räth ther hörde till
 nw er thz swa at jak ey wil
 jder ey lenger giffua friid
 än i dagh til solin ganger nid
 huar iak ider ther epter faar
 2145 tha within at jdher misgaar

46

Härtogh Erik took tha at swara
 maghom wi tha feloghe hedhan fara

Konungen swarade haffwin ider hädhan
jak huxar a ok nokot mädhan

- 2150 Sjdhan wordo the wt aff rikit sworne
the adela förste ok welborne
The wiisto ey hwart the skullo a wända
tith thera kumber fanger en enda
Til danmark fiollo tha thera wägha
2155 swa som vtdriffne men the plegha
at ryma tit the wänta sik hald
wel haffde konungen hafft tess wald
at hielpa them vm han wille
Ok tröste hertogh erik then mille
2160 ther a at konungen war hans magher
swa som then annars syster agher
Tha the komo tiit som konungen war
the giordo thz them til retta baar
gingo fore konungen at staa
2165 konungen dröwelika a them saa
Tho at hwaro helsade han them bada
The sagdo herra a idhra nade
ärom wy nw kompne här
han sagde jak weet wel huat ider er
2170 Thera ärende ok thera faall
them wiiste konungen görla all
Thz konungane hiöllo bade saman
thz tokte them wara enkte gaman
thz konungen ville ey mz them halla
2175 thz monde drotning merita walla
Tha wart Nycöpfung belakt

aff konungsins mannom oc hans makt
Thz war i skiotan tima giwit
som her star i bokenne scriuit

- 2180 Ther epter jnnan skaman riid
rät then samma somars tiid
Tha wart eth hooff i fagradall
ther war aff härrom fulgot wall
konung birger tiit först kom
2185 ok inz honom mangin helade from
Ther kom ok drotning mārta
konungen aff danmark kom ok tha
med riddara ok swena en vänan skara
ok sagh man fore konungen fara
2190 pipara bombara ok trwmpara 47
man hörde them lankt för än man them saa
Tolff bluss man fore honom förde
ok tolff riddara han ther giörde
Lekarom gik ther wel i hand
2195 thera tekkia ok thera ränne wand
war brwnt ok halfft baldakin
ok wel fodrat mz ykorna skin
Taghar thz bohord thz war änt
oc the haffdo thera örss swa ränt
2200 Ok swa howat som the haffdo hukt
tha giorde konungen sina tukt
Ok gik tiit som drotningen war
hon giorde som henne til retta baar
gik wt a mot sin broder
2205 the waro sytzken vm fader ok moder

- sidhan gingo the herra ok taladis widh
hwar som haffuer tholl ok biid
ok hooff tha er thz halfft wit
hertogh Erik wille ekki tiit
2210 for thy at konungane willo bade eth
Ok haffdo bade jamgerna seet
at annar skulle radha som han
thy war then adela wise man
ekke ther tha madhan
2215 tho at hwario war han ey lankt thadhan
Ok hörde huro hans dagtingan stodh
tha han horde at hon war ey godh
the toko then waghin til norigis laa
ok lotho konungen thz forstaa
2220 at the waro kompne a hans nade
vm gud gaffue honom thz til radha
thz han wille them halla ther en stund
til werldin skipade sik andra lund
Ok kardo at thera broder haffde them fordriwit
2225 fra thz gotz gud haffde them giwit
Ok thera fader hade them arwat
ok ville them tessa lund hawa fordarwat
Ok vill oss enktet aff rikit giffwa
Hertoghin sagde om jak ma lifwa
2230 eth aar jak skal i rikit jn
an tho iak komer ey thetta sin

KOnung hakon swarade them wall
madhan konung birger ider swa qwal
Tha warin wel kompne ey tess sider

- 2235 jak wil forämpna mellom ider
swa frampt at jak thz giter
är ok konungen swa owiter
at han wil idher latha forgaa
jak wil ider hielpa huat iak forma
2240 Ok lante them eth hwss en stadh
thz halp ok mykit at drotningen badh
at konungen skulle them wara goder
hon war them hwl som thera moder
Ok aff landit swa mykit han wille
2245 tha took hertogh erik then mille
ok spisade slotet thz bezsta han gaat
swa at han war orädder eth aar vm maat
Thz hwss then stadh heet konung elle
ther er ey twa milo mälla
2250 lödesa ok ather thär
swa ligger hwart andro när

48

- KOnung birger fik ther aff en frät
at hertogomen war husit lät
han sagde thz ligger oss alt affnär
2255 nw weyt iak görla huro thz gär
Swurighe warder nw gest aff them
the rädda oss än i herbergit hem
Tha bygdo the eth hwss a gulbergs heedh
starkt ok fast a tessa leed
2260 at landit skulle haffua ther aff en tröst
tho gat thz litit hans vanda lööst
Tho waro hertogans men swa köne
hwo weyt huat heller er för än han röne

- Litit för an lödesa braan
 2265 tha fingo the herra benkt laghman
 j agnatorpe hema at sin
 skulle man leta wt til riin
 han kunne ey batre hælade faa
 an hertogane haffdo mz sik tha
 2270 Sidhan brändö the lödesa alt i röter
 swa at summe men fingo tess aldre böter
 Sidhan haffdo the ey lenger dwala
 the gesto eth land thz heter dala
 Ok bygdo eth hws heet dala borch
 2275 the bönder waro ey vtan sorgh
 Ther skulle till bade bära oc dragha
 oc arwoda til bade näter ok dagha
 til thz hwss thz war bygth
 ok thz war alt wel komit til lykt

 2280 Tha konung birger thetta fra
 tha sende han atta riddara
 The som honom ware hulle ok tro
 the lagdo sik nidh wid angna bro
 Ok skullo the bro kasta ok werya
 2285 om nakor man wil i landit herya
 Tha hertogin hörde at the waro thär
 han sagde see huar her matius är
 Ok biid han hiit til mik gaa
 jak sigher honom huar han ma awintyr faa
 2290 Herra matius han war tha gladh
 ok gik til hertogans i samma stadh
 hertoghin sagde war ey swa frii

- for then skuld iak sigher for hwi
 The haffua brona sönder brutit
 2295 ok tymberit er alt bort flutit
 Thy weet jak ey huro tw komber öwer
 herra matius sagde swa frampt iak liffuor
 Tho at the haffdona alla bränt
 jak skal öwer thz er ther med änt
 2300 Swa frampt iak finder a eth waad
 jak söker them i thera bodha stadh
 Han took miz sik them han wille haffwa
 the haffdo en langan wagh at trawa
 Tagher the komo til then aa
 2305 tha war swa mörkt at engen saa
 een then annen fore honom reedh
 the aa war bade diwp ok breed
 ok war full ill jnnan at ridha
 summi villo dagsens bidha
 2310 Herra matius sagde wy skulom her til
 thz gange som war herra wil
 thera öras the wodho ok stundom sommo
 tha halp them gud at the komo
 ower vpa thz andra land
 2315 en man gik swa illa i hand
 thz han druknade i then ström
 ther gawo the aat enkte göm
 thera fiande lagho alle vti en by
 ok haffdo fore rägn ok wäder ly
 2320 the riddara alle i en gardh
 ok hiollo ower sik en starken wardh
 Ther war tha jnnan gardin ränt

- en eld haffdo the warman tånt
 han laa mit a gardin ok bran
 2325 tha loop en thera wardman
 til stuffwonna ther the herra lagho
 tha hertogans men thetta sagho
 thz hwss ther the herrane waro wt j
 the sprungo aff örsen meer än ty
 2330 Ok lopu alle for the dör
 tho haffdo the fangit budin för
 at hertogans men waro swa när
 tha ware bättre thädhan än thär
 sommi fingo thera tröyor oc thera plator
 2335 wy seem nw wäl at illa lather
 wy skulom oss här fangna giwa
 eller oss er litin waan at liwa
 Karl elina son wart ther saar
 hörde til hertugh waldemar
 2340 The wordo ther alle hertogans fanga
 ok loffuado gud at thz skulle swa ganga
 at the fingo ey dödhä men ok sara
 flere än the tha waro
 thera örss ok thera hästa
 2345 them fördo the bort alla the bezsta
 50 harnisk ok plator ok annat meer
 badhe kopar tygh ok tasteer
 klede sölf ok peninga redha
 tha took konung birger illa at edha
 2350 then tidh han the tidhande fik
 thz hans mannom swa misgik
 Ok sende tha breff til alla landa

- ok loot sina men thz forstanda
ok badh them alla til redho wara
2355 konungen wille ena reso fara
ok wille dala hwss beleggia
ther wille han engen man aff eggia
The giordo swa som konungen badh
ok möttos alle vpa en stadh
2360 annan tima widh angna bro
fore tio twsand man them forslo
badhe hoffmen ok bönder i bland
swa foro the gönom wernaland
ok haffdo kwimber ok mykit qwal
2365 för än the komo bort til dall
tinghat swa som husit war
hertogh Erik ok hertogh waldemar
the waro tha til norghe ridhne
jak tror at the giordoth alt obidne
2370 ok sagdo konungenom swa
ok lotho honom thz forstaa
at hwsit var belakt
tha sampnade konungen sina makt
ok fik hertogh Erik henne i hand
2375 han drogh ok genast i thz land
tith som konung birger laa
tagher konungen thz fraa
tha redde han sik swa til
som then man ther stridha wil
2380 Tha hertogh erik han kom thär
vpa ena halwo milo när
Tha wardh thz takit i en dagh

ok kom tha jnnan eth miwkare lagh
 Ok förämpnadho tha ther sik
 2385 konung birger ok hertogh erik
 Ok thera broder hertogh waldemar
 huat them tha til retta baar
 aff rikit thz skullo the ater hawa
 ok konungsens hyllist ok hans gawa
 2390 hans klede ok hans gotz til laan
 fore thera tienist thz er myn waan
 Tessa lundh tha wordo the satte
 thz giorde gud som bezst formatte

Konung alle haffde hertoghin qwart
 2395 wille han tighat eller ok hwart
 han wille i norighe fara
 thz wille konungen ey wider honom spara
 51 til hans eller til annan stadh
 huat thz war han konungen badh
 2400 thz war honom ekki swnt
 vtan alt war honom thz wel wnt
 Een tidh hertogh Erik badh
 konungen then tiid han war gladh
 gathin i mik wardbergh lath
 2405 thz ware mik fulwæl rath
 konungen swarade a hwat jak wil
 Tha hörer thz grewa iacop til
 Ville han thz fore sölfuer latha
 thz ware mik wel til matho
 2410 konungen sagde jak giffuer honom wiist
 sölfriith gither han hwsit mist

Grewin konungenom huset loot
thz war hertoghanom enktet amoot
han fik thz hertoganom i hand
2415 ok ther med halfft halland

THa jnnan thz samma aar
Tha skildis hertogh waldemar
widher sina husfrwo
som the skilias ther ey mogha
2420 saman wara fore the faall
jak kan them ey nw nämpna all
jak weyt at the ey skyldoss aat
fore osämyo eller ond laat
The haffdo tess gerna hafft fordragh
2425 The skyldos fore gudzsitzwa lagh
henna fader haffde han hallit
til cristendom thz haffuer thz wallit
the waro vngh ther han them gaff
saman ok wiisto ther enktet aff
2430 Tho loffuado biscopane them bade
at giptas vm them wordit til radha

Tha tok marskin vm sik at jäwa
medhan hertughin vil sin vilia hawa
at the skullo honom angist til dragha
2435 ok war han varnader alla dagha
at hertoghin var honom ekki goder
han heet konungin sin broder
Han er myn broder jak er hans man
Jak hopes thz at engen kan

- 2440 gita thz a mik fullfört
at jak hauer nokra sakir giort
vtan thz ware konungsins budh
jak ville at jak hade swa tiänt gud
swa som jak hauer tient honom
2445 tha ware mik bätre löön i wanom

- Ther nest kom konungen til lena
ok mz honom mange riddara oc swena
Ok hans bröder hertogane badhe
52 tha lydde konungen thera rade
2450 Ok loot herra törgils knutzson fanga
sidhan took honom at misganga
Jnne fore honom som han stood
han sagde ädela konunger good
Thz i mik snödelika wt giffwin
2455 tess hawen i blygd a mädhan i liffwinn
hans dagtingan halp honom ey eth haar
then tiid mannenom misgaar
Tha er han taghan litet hörder
vm natten var han thädhan förder
2460 Ok wardh satter vpa een hest
ok hans föther vnder bukin läst
Thz giordo the for then saka
at man skullen ey aff them taka
Ok ridhu hender tiwidh
2465 Ok räddos starkelika ofriid
aff hans frender ok aff hans magha
thz the skullo leggja fore them lagha
Thy ridho the bade dagha oc nätter

- mangen ädela hester war ther trötter
 2470 för än the stokholm nadho
 mange dughande men tha badho
 wäl fore honom hwa han saa
 at han skulle godha dagtingan faa
 A stokholms torn satto the han
 2475 han giorde som en witer man
 optelika sin scriptamall
 ok tenkte vpa sina siall
 han wänte sik enga vndan färd
 vtan at han skulle döo for eth swerd
 2480 fore jwlin tha war thetta här
 gen fastogang tha kom thär
 herra folke jonson aff fanöo
 ok sagde honom at han skulle döo
 ok badh han redha sik ther til
 2485 fore thy myn herra konungen wil
 tik ekki lenger latha liffwa
 thy skulin i mik thz forgiffua
 ath iak gör som konungen bödh
 thz er mik leet vm idhen dödh
 2490 The leddon sunnan widh then stadh
 ok giorde swa som konungen badh
 först tha growo the hans graff
 Sidhan huggo the honom hwodit aff
 A werldin huru tw pläghar löna
 2495 huilkin man tik wil wt röna
 thin vänlik ok thiin fagher laat
 the endas offta med sorgh ok grat
 ouer then graff han jnnan laa

- ther lotho the eth tiäld ouer slaa
 2500 ok lotho ther eth altare göra
 hwo ther messo wille höra
 Ther matten faa hona alla dagha
 ar hans siäl i nokor plagha
 Tha giffui gud honom hymmerik
 2505 for then dödh han tholde a sik
 eth korss saa man ther staa
 hwa til stadhin faar eller fraa
 The badho tess heller fore honom
 honom war thess mere nade j wanom
 2510 han laa ther i hedne jordh
 Som bysins faa gik ok thera hiord
 alt til litit for pingisdagha
 tha badho hans frender ok hans magha
 at konungin skulle swa wel göra
 2515 loffwa them at the inatto han föra
 thädhan ok til barfötta bröder
 hwem skadar thz mädhan han er döder
 Thz man graffuer hans been ther nider
 Som man fore allom sialom bider
 2520 jak tror til gud ther alt formaa
 thz han skal sin deel ther aff faa
 Aff thz godha ther man ther gör
 at faa hymmerike thess för
 swa framt vm var herra wil
 2525 tha gaff konungin sith ja ther til
 The toko han wp aff then mark
 hans kisto ok swa hans ark
 Then tiid the han thädhan baro

- alle the klärka i stadhin waro
2530 The gingo alle i moot hans liik
han war en ädela herra riik
then stund ther han liwande war
til thz kloster man han tha baar
Ok lotho han ther wel begaa
2535 med messor ok med saltara
Ok lagdon nidh i then koor
then gud i hymmerike boor
take hans siäl i sin wære
fore thz kwmbur liffruit tolde häre
- 2540 Varfrw dagh ther ywer meer
tha tymade thz som opta skeer
Tha war eth hoff i biälbo
ther war mängen man blidh ok froo
hertoghin giorde at sina män
2545 bröllöp som herra plägga ok än
at the men ther the wäl röna
thz er möghelikit man skal them löna
wäl thz er ädela herra sidh
Ok helzt then tidh han torff hans wiidh
2550 Ther waro faäm bröllöp all i sänder
wäl er then man godha lycka händer
Ok then högha gläde skal skeep
at välia sik ena aff alla thee
frwor jnnan werldin är
2555 Ok haffua henne j sith hierta kää
ok hon aff hiertans kerleek wil
honom wäl til dödhin them at skiil
- 54

- Taghar thz hoffwit thz war änt
 tha haffdo hertogane sänt
 2560 sina men vp i Swerike
 ok ridhu mz faa men hemelika
 swa at ther skulle enkte ord aff gaa
 Ok loth sina men thz forstaa
 huilkin stad the skullo honom möta
 2565 ok haffdo hugt sin skadha böta
 Ok ridho wp i swidhi[w]dhe
 konungen loot them ekki biwdha
 Tho willo the konungen gerna see
 For then skuld tha ridho thee
 2570 til hwnthamar thera gardh
 han ligger langt owan kolmardh
 Ther lotho the thera hästa staa
 ok toko the skip the kunno faa
 Swa mang som them wäl baar
 2575 ok rodho tiit som konungen war
 konungen war i hatuna
 ok hertoghin kom rät i then luna
 som konungin wille til bordz gaa
 then tiid konungen them saa
 2580 han vntfik them mz mykin tokt
 han wiiste ey huat the hado hokt
 Thera kläder the wp baro
 alle the hertogans men ther waro
 gingo wt i thz hwss the skullo hawa lighat
 2585 then tid the komo alle tighat
 Tha drogho the thera wapn vpa
 swa at engen konungsins man thz saa

Then dagh war tha när forgangen
 tha ward konung birger fangen
 2590 Ok drotning mārīta med honom
 sidhan ward örlögh yffrit i wonom
 en smalensker swen heet Aruid
 then tiid han saa then ofridh
 ok han forstodh at jlla loot
 2595 tha loot han thādhan gaa til foot
 Ok konungsins son vpa sin baak
 han loop ok haffde mykit omak
 han war en vnger man ok stark
 ok barin thādhan ok til danmark
 2600 Ok fik han konungenom i sith skööt
 tara nider a hans kinder flööt
 Ok sagde honom thz han haffde seet
 tha war thz konung Erik leet
 taghar han fra hwat ther war tiit
 2605 the tidhande flugho tha yffrit wiit
 liwer noghor man thz mon
 thz barn war konungsins förste son

55

Om mikelsmesso tha war thetta
 the fengilse haffdo thz at sätta
 2610 at the willo thera harm swa hämpna
 huat man wille for konungin nempna
 thz giordhin han haffde ey annat til
 the sagdo gör som thin broder wil
 laat them wp badhe hwss ok land
 2615 ok antwardet hertogh erik i hand
 Til stokholms the han tha fördho

- tha the borgara thetta hörde
 The sagdo wy viliom ey husit giwa
 then stund the wisto konungin liwa
 2620 Til nyköpungs fördo the han thādhan
 herra matius la fore stokholm mādhan
 fore husit ok haffde stadhin
 han giorde som hertoghin badhin
 konungen satto the i nyköping nidh
 2625 ok gaffwo honom hwat han torffte widh
 til sith liiff bade öll ok maat
 swa at fangit folk ey bäter gaat
 farit an the foro badhe
 badhe til mat dryk ok kläde
 2630 j sama stadh han tha waar
 ther för war konung waldemar
 The haffdo got herberge jnnan sowa
 stekare hwss ok werme stuffwa
 ok en dande man them skulle göma
 2635 ok plägha them wäl som han loot them söma
 Ok faa them alt thz the kraffdo
 war thz swa at foghoten ey haffde
 han skulle them faat a hwar thz war
 inz bliid laat ok godh antswar
 2640 Swa at the foro ärlika wäl
 ekki swelte man them j häll

- Rikit gik hertoghanom alt a hender
 riddara oc swena och thera frender
 56 The fölgdo honom a huart han wilde
 2645 tha fra hertogh erik then milde

- at konungin aff danmark
haffde wtsänt marga hālada stark
the til swerikis tradhe
Tha sampnadis hertoghane bade
2650 Ok foro a hender landamerke
mz manlik makt ok dygher stærke
Tho haffdo the ther skamma lāgho
the danska foro andra wāgha
vtan lagho wid kindahws en stund
2655 sidhan foro the til bawaswnd
viii dagha lagho the thār
för än the dansko komo swa när
vpa ena milo langt
man saa ther margt eth harnisk blangt
2660 Ok inargha gāwa plato ny
The vplenzsko haffdo ey hugt at fly
Dāni sagdo at the willo stridha
the vplenzsko sagdo at the willo bidha
Tha ward thz takit j en dagh
2665 ella haffde ther wordit eth manzslag
Dāni foro tha ather heem
ok hertoghin han gaff orloff them
ther vthe haffdo mz honom warit
the haffdo ok gerna heem farit
2670 The haffdo takit i dagh eth aar
then somaren ther epter war
foor hertogh waldemar til tytzland
huro honom gik ther i hand
thz maghin i hōra fram a leed
2675 hertogh erik skipade sinne reed

om olaffs messo til norigis
 ok tenkte han at wara wiis
 at han skulle fanga sina möö
 ok mötte konungenom i kraxöü
 2680 Tha stodh konungsins dagtingan swa
 kan jak ey wardbergh ater faa
 Tha kant tw ey myn dotter fanga
 hwar epter torff mik tha langa

Tha sagde hertogh Erik
 2685 viltu hona ey giwa mik
 gud giffue henne lycko & hwo hona faar
 wardbergh faar tw ey ather i aar
 ok tess at sidher attu swa lather
 tha vände hertugh erik ather
 2690 til konungälle ok hiolt sin kost
 viin ok miöd öll ok most
 var ther yffrit til reet
 57 mik totte at jak haffuer ey seet
 en vänare kost än ther war
 2695 höwelik klede mangt eth paar
 hertoghin ok hertoghans men ther baro
 ok gawo the gärende ther waro
 Ther war gör en höwelik saal
 Grewe Jacop kom them i then qwal
 2700 han wille haffua husit ater i geen
 han miste thz thy han war seen
 The haffdo ther meder mykin tokt
 then kost haffdo the til bröllops hokt

- Härtogh valdemar foors pelagrims ferd
2705 ok hedrade varfrw som hon war werd
mädhan loot han soldera
atta hundrad örss ok än mera
The epter honom til swerighis foro
mange wise men thz sworo
2710 at the haffdo ey seet en vänare här
aff swa mykit folk som tha kom thär
fäm hundrad örss komo ther til
man hauer mik saktet som will
tyghat mz then man thz saa
2715 hwo the fäm hundrad skulle besta
han torffte wel wiid hundrad tii
for then skuld jak sigher for hwy
bätra riddarskap jak ey weyt
jnnan all cristenheth
2720 Thz er hoffmen aff vplandum
aff östergötland ok smalandum
hwa som räkna wil all thera dygd
han sigher at thz er ekki lygn
Tessa förde hertogh Erik
2725 alla wt i skane med sik
geen jwlin tha daghin vtgik
tha konung Erik the tidhande fik
Tha foor han ower öra swnd
ok ville ey tha bidha en stund
2730 första dagh the komo tiit
tha fingo the kost i godha liit
Swa at hertoghane ok all thera här
the haffdo yffrit a mädhan the waro thär

- halwan annan dagh ok ena nat
 2735 swa at engin kerde at honom war faat
 odhkna liunga swa heet then by
 then koster war redder ther for thy
 at konungen skulle han haffua nöth
 Tha kom hertogh erik jamsköth
 2740 Ok took thz vtan konungsins taak
 mest war thz trampöll man ther draak
 konungsins broder ther foor saa
 58 mz hundradha örss han ther laa
 han ward ther fangin at andre flere
 2745 thy at hertogans makt war tha mere
 The brendo alt thz the ower foro
 badhe sma bya ok swa stora
 j gräwia waro the jwla dagh
 The bönder haffdot gerna haft fordragh
 2750 the tha lupo i skogh ok skiwl
 jak tro the haffdo en krank jwl
 Sidhan drogho the gönom halland
 medh godhan friid ok vtan brand
 for thy thz hörde crïstoffer til
 2755 hertogh Erik sagde jak will
 brenna for engin man här boor
 han er myn vin som jak tror
 Tho hwaro war thz i twem
 swa foor han til landa heem
 2760 mz sith folk ok med sin här
 the tyzsko han haffde thär
 Them satte han nidh i köpstadha
 swa at the skullo göra engom manne skada

- Ok satte them en forman
2765 hwat them war faat thz kraffde han
köpmen reddo them öll ok maat
hwar epter sin empne som han gaat
bönder skullo thera hesta födha
ok fördo them foder inz dygher mödha
2770 ther i suderköpunge lagho
som bönder hördo rönto ok sagho
Swa liffdo the tyzske wider them
the ridho a landit til them heem
thera drängia ok vtheet
2775 then gör ä illa som litet weet
Ok toko hwat them wart til radha
oc giordo them wald ok mykin vnade
bondomen took tha wider at ledhas
ok toko at stikna wider ok vredas
2780 Ok slogho en titzskan swa vmsider
ath hine wordo alle oblidher
ey reedh han wt i bätre lunw
än ater kom han med rödhe krwnu
Tha wordo the tyzsko alle vrede
2785 ok totto illa vara at thz skedhe
Ok drogho thera tygh vpa
ok willo bondomen bestaa
med enne stridh vm the gatho
the salighe bönder tha hema satho
2790 skäpto thera kölwor ok thera lee
then stridena tapade thz waro thee
The tyzsko tha sigherin wnno
bönderne fiollo ok summi rwnno

- 59 THär epter nästa somar dagha
 2795 tha loot konungen aff danmark dragha
 sin här jn j Swerighe
 mange riddara ok riddara like
 ward tha jnnan swerighe sedher
 fore konungsins äro ok hans heder
 2800 ther them haffde wt sänt
 grewans baner war ther känt
 aff holzeta land
 Ok saa man ther med i bland
 hertoghans baner aff sletzwik
 2805 waldemar en förste riik
 The twe herrar fore hären sagho
 j lundby the tha lagho
 Then tidh hertogh Erik kom
 ok med honom mangin helade from
 2810 Ther war tha dagtingat swa
 at thz skulle i en dagh staa
 vm konungin vtkoma matte
 tha skullo the wara wel satte
 Ok haffua tridiwngen aff rikit
 2815 tha war thz ther swa forlikat

- The adela men i Swerighe boo
 the haffdo eth hoff i örabro
 vm fastona ther epter war
 ok giordo thz them mz retta baar
 2820 Ok kom allom them til radha
 at the willo göra widh konungen nade
 ok latha han wt aff then hafft

- ok aff kwmmmerlikom kräft
 vm han wille thz loffua oc swerya
 2825 at han skulle aldrih a rikit herya
 mz nokon vtlenzskan här
 Swa wiit som rikit är
 Tha skal han haffua sin tridia dell
 ok annat huat honom bör till
 2830 Om han wil swerya a then crist
 honom skapade löff ok qwist
 Ok vpa thz helga brödh
 gudz likame for oss tholde dödh
 tha viliom wy ekki vita hans skada
 2835 vtan hedran ok aran alla stadha
 Epter paschana kom rikesins radh
 til nyköpung swa hether en stadh
 ok a thz hwss ther konungen war
 ok villo höra hans antswar
 2840 vm han ville ther vnder gaa
 Som them haffdo allom sampt vpa
 han took thz vilkor the haffdo honom lakt
 tha matten heller haffua takt
 Ok haffua sith land en stund vmboret
 2845 an han haffde sik swa meen sworet
 han swor sik alzstingis meen
 Ok giorde sin skapara mykit i geen
 A gudz likama ok a hans blodh
 thy wär at han sik ey forstodh
 2850 Ath gud läte wara thz ey ohämt
 han matte thz heller hawa onämt
 an swerya thz han ville ey halla

60

- thy wart hans plagha margh falla
han gaff vth breff ok loffuade tro
2855 ok kom sik siälffwan i mykla oro
Ok giorde som en owiis man
han wilkorade thz wnder ban
Ok bröt thz taghar äpter i stadh
then war owiis ther honom thz baadh
2860 Ther war ey lankt mellon thz han swor
ok han wt aff rikit foor
Til sin magh konung Erik
konungin gaff honom klede mz sik
ok wntfik han mz mykin tokt
2865 Ok haffde konungen Erik hokt
at hempna mz honom all hans harm
Ok angrade at han war swa arin
ok gaff honom hwat han torffte wid
oc jätte vplänzskom mannom ofriid
2870 Ok sagde tessalund til honom
Sörgh ey tik er alt got i wanom
Jak driffwer a danmark en skat
som iak tror at han sagde fulsath
vpa thz höxta thz forma
2875 eller tw skalt swerighe ather faa
- Thetta stodh en stund ok bleff
Tha sende konungen aff Norighe eth breff
till hertugh Erik
badh han widh älwin möta sik
2880 owan widh konung alle
hon flyter tweggia landa i malle

Swurighe ok Norighe

A mwnka holmen möttos the

Them sampdo ey wäl a badhom

2885 hertugin haffde wel warith mz nadhom

han hopade konungsins dotter faa

ok konungen han wille ey saa

Tha wille konungin hawan belakt

tha wart thz hertogh Erik sakt

2890 hertoghin haffde än husit tha

herra fikke war ther forman aa

Hertoghin reedh til lergha swnd

ok foor ther ower en lithin stwnd

ok reddis sidhan ey hans vrede

2895 vm somaren war thz thetta skeede

Konungalle war tha wel mannat

hertogh Erik hugde ey annat

än konungin wille husit wynna

tha took han sik ath forsynna

2900 ath ther waro raske hælada vpa

ok thz war ilt at aff them faa

Fäm wikor laa han thär

mz en storan kräftigh skip här

Baghahwss war ther tha bygt

2905 ok ey tho hwario komit til lygt

Thz war aff trä ok ey aff steen

thz war hertoganom dyghert i geen

at thz hwss kom ther at staa

Grewe jacop war ther thaa

2910 han staak thz i konungsins öra

at han loot thz hwss wp göra

Sidhan foor konungin hem til landa
 ok husit thz gör the men wanda
 ther fara at alwin wp ok nidher
 2915 thz er ey alt got thz man honom bider
 ther til radde at byggia thz oop
 löön taker han i helwitis poot

Sjdhan sampnade hertogh erik sina makt
 ther vinterin haffde siona lakt
 2920 Swa at them nytte ridha ok gaa
 han took then wagh til norigis laa
 Ok wände ey för an widh oslo
 The Normän kastado mangin bro
 Thz halffp them allom ey eth haar
 2925 the kanna thz a mädhan norige star
 at hertogh Erik ther waar
 Them tykker an som han faar
 For akerss hws han sik tha lagde
 Ok wandade ey hwat konungin sagde
 2930 Ok giorde riddara ok howade faast
 ok räddis normen ey eth bast
 The men ther bodho i then stadh
 the giordo gerna huat hertogin badh
 The haffdo ekki annat till
 2935 at ther stadhin ok husit skill
 thz er en litin siowiik
 stadhin war tha yffrid riik
 Ok giorde huat hans fogote sagde
 hwat thz war han a them lagde
 2940 Thz skulle sköt til redho wara

- swa framt at the willo wel fara
 Ok bruggo bade dagh ok nat
 ok reddo kost swa at ey war faat
 Aff landit toko the swin ok nōth
 2945 hāsta foder swa at ekki trōōth
 Tha wart hertogin illa til rāka
 tho haffdin med sik en lākia
 Ther honom halp for dōdelike soot
 ok gaff honom thz honom giorde goot
 2950 Thz war om jwl mādhan the waro ther
 en aa vpa ena milo nār
 ran ok ther gik ower en bro
 Nordmān swa at man forsloo
 hiollo ther wnder eth baner
 2955 wāl thry tusand ok ān meer
 Tha hertugens men wordo tess ware
 at Nordmen komo en digher skare
 Tha loto the thera ōrss wtlādha
 ok wordo raskelika til redho
 2960 Ok rāndo tiit som fiandene ware
 the vplendzsko wordo mange sare
 The Normen fiollo som grāss
 ther bōnder sla ok lāggia i hāass
 Swa drogh man saman them ther i kast
 2965 man ma them giffwa tho enga last
 The haffdo gerna wart sith land
 ān tho at them gik illa i hand
 tha er them engen skuld at giffua
 the flyddo som lenger willo liffwa
 2970 The fōrdo thādhan manga fanga

- vm sidher took hertogh erik langa
 til landa for thy at han war siwk
 han kende at sottin war ey miwk
 Ok räddis tha for dödzins swik
 2975 Ok foor tha ather heem til swerik
 Sidhan tinghade ok landet alt
 ok loffuade thz man aldreg galt
 Ok gisla fördo the med sik heem
 war ther nokot landzskap mz them
 2980 a mot sagde ok wille ey swa
 ther lotho the brandin ower gaa
 Swa skildis han widh nordmen
 jak tro wäl at the mynnas thz än

- SJdhan sampnadis nordmen saman
 2985 skula här göta göra aff gaman
 at the haffua bränt wart land
 tess hawom wy lenge skada oc skand
 vtan wy fynnom ther til radh
 all wärlidin halder oss for haadh
 2990 wy wiliom bränna ather a moth
 swa at the faa thess sirla boot
 Ok sampnado sik ok foro til dala
 hwat wil iak annat ther vm tala
 The brendo alt eth härat swa
 2995 man saa eth hwss ey ather staa
 63 En riddare war thera forman
 herra jwar jonson swa heet han
 The komo til landa vtan skadha
 som än timar manga stadha

3000 lykka er bätre än gull
 them faar wäl aat som gudh er hwll

EN goder man heet helge baat
 han sporde at them foor wel aat
 Tha wille han ok ena reeso göra
 3005 huro han foor thz maghin i höra
 Han foor ok i dala nidh
 mz mykin här ok mykin ofrid
 Ok took ther fää faar ok swin
 ok ville hwar driffua hem til sin
 3010 Ouer berga stigh er en liten stwnd
 tha hördo the bamba vnder en lund
 annan wäghen widh eth kär
 här komer hertoghin thy er wär
 Tha swarade thera forman
 3015 hwat witom wy vin thz er han
 Thz ware nw & hwa som ma
 mik hopes thz skal oss alt wel gaa
 Tho waro the ey alle vtan sorgh
 thz war foghoten aff dala borgh
 3020 Ok haffde hertogans baner vpstikkat
 ok haffde sik swa wenlika skikkat
 at nordmen gawo wp eth wiik
 ok jawade tha hwar om sik
 huro the skullo koma hem til landa
 3025 ok waro räth kompne jnnan wanda
 Ok lotho tha löpa alt thera bw
 then haffde tha enkte som för hade tw
 Thera forman sagde dughande men

- wärin idher sielffue oc flyn ey än
 3030 The komo tha saman vpa en wall
 swerdin klwngo ok bredhan gall
 Nordmen tappado sigerin thär
 ok loffuado gud at skoghin war swa ner
 ok skylto sik i skogh ok riiss
 3035 hertogans men the wnno ther priiss
 Then bezst kunne weghin aff allom them
 jak tror at han kom skiotast heem

- The pingisdagha ther epter nest
 tha frost ok snio ok regn oc bläst
 3040 forgik ok vinters twangh
 ok fugla birgiadhe thera sangh
 Tha wille konungen aff norighe
 ok med honom andre flere the
 han wille tha at mz honom foro
 3045 snekkior manga ok budzor stora
 waro tha til redho ok segildo thädhan
 summi lagho ok hema mädhan
 64 han segilde a hender danmark
 tha war börren twär ok stark
 3050 Ok dreff mang skiip i kalfswnd
 tha the haffdo ther lighat en stwnd
 Tha kom ther hertogh Erik
 ok böryade tha en annen leek
 Ok thook a hwar han matte faa
 3055 häller störrer skiip än smaa
 Ok skipade sina men ther i
 vnga hälada raska ok frii

- The rodho wth til thera i thz haaff
ok wnno them siw skip bort aff
3060 ok slogho mykit folk i haal
thz edde konungenom ekki wall
herra jwar jonson bleff ther dödh
A herra gud warkunne then nöd
at han i then wanda kom
3065 hertoghin loot ther illa om
at then dughande man war dödher
the baro han til barfötta bröder
Ok lotho han erligha begaa
mangin dughande man thz saa
3070 Ther war erengisl aff skara
ok skulle tha ena reyso fara
Ok herra magnus cristina son
vm the färd war engen mon
Ok herra magnus algotzson mz them
3075 the foro tha bort ok aldrig hem
tith som Nordmennene lagho
tha the nordmen thz sagho
at the waro alt aff faa
ok skipin waro litin ok sma
3080 Tha redde hwar sik swa till
rät som then man sik verya wil
The rodho mit i then hoop
ther war bang ok mykit oop
Nordinennene stodho öwer them hökt
3085 huat the gatho slagit eller stöth
ok kastat nider med ladhsten
swa at ther war ilt at standa i geen

- The toko the herra tha til fanga
 ok lotho them vpa landit ganga
 3090 Ok fördo them wt aff thera tyghe
 fule hálade ok odryghe
 komo ther löpande ok wthet
 ok frestado om bredan beet
 The hioggo them alla ther swa sma
 3095 ey la ther stykke som annat laa
 swa plägha oädla men at göra
 a hwar dughande men thz höra
 the otakka them for thera gärd
 the haffdo manga skalka i thera färd
 65 3100 Gud giffui thera siäl hymmerik
 for hardhan dödh the tholdo a sik

- Tha war konungen at thz hoff
 vtan synne hustrw loff
 gaff han sina dotter bort
 3105 jonker magnusse swa hauer iak sport
 the hertugh Erik haffde fast
 thz angrade drotningen alla mäst
 Swa sigelde han til landa heem
 tha fik han tidende aff them
 3110 i kalfswnde haffde striit
 slik tidande fik han yffrid tiit

- Thz samma aar hertogh erik foor
 ena reyso mathelika stoor
 ffor thy at honom war sakt
 3115 at Nordmen the med litle makt

- willo ower a swerige stötha
at göra skadha ok enkte böta
Thy foor han til norighis
the tidande waro honom sagdh for wiiss
3120 at Nordmen willo mz honom stridha
tha flyddo the ok thordo ey bidha
wtan hioggo fore honom en brota
ther kom han ower med sin rotha
Ok til en by han heyter liwngby
3125 han hörde til herra tord vnga
Ther lagde hertoghin sik nidh
the nordmen gaffwo sik illa widh
Ok lotho bygdin staa all ödhe
som ther haffde warit en mandöde
3130 ok folkit ware alt wt aff döt
man haffde ey eno barne möt
Tho at man haffde manga milo ridith
Swa haffdo the mykla angist bidith
hertoghin wiiste ey hwar the waro
3135 tho waro the alle til samman tho at hwaro
j skogha haffdo the sik härt
thy at flestum är liffwit kärt
hertoghin wiiste alla vegna
ok kunno enkte til thera fregna
3140 Tha wiiste han tiwgho vm then matho
the a godha hesta satho
the skullo ridha ok forsee
hwar the waro nordmennene
The nordmen a ena berghe lagho
3145 ok wiit ower landit sagho

- Tha the sagho at the waro ey flere
 ok thera rothe war ey mere
 Tha loto the genstan til thera staa
 ok drapo en man heet jönes bla
 3150 thre hertogans men dogho there
 slik er örloghis märe
 66 The andre komo wel bort fran them
 swa at nordmen matto ey faa them
 ok komo tiit hertogin war
 3155 tha man honom tessin budin bar
 Tha giordo the som hertoghin badh
 ok sattos a thera örss i stadh
 Ok hiollo a markin langan riidh
 ok wänto at fanga ther en striidh
 3160 Thy flyddo tha nordmen alla vegna
 huar tit han matte sik hegna
 hertoghin han foor ather til landa
 mädhan the thordo honom ey bestanda
 Ok brende swa mykit honom wart til rada
 3165 Sidhan skortade hertogenom ey vnade

- Aff danmark konung Erik
 han sampnade starklika sik
 med däni ok tyzska mz i bland
 margin man aff främada land
 3170 wäl räddir i hans thienisto foor
 thy war hans här mykin ok stoor
 Adhirtan landz herra
 summi mz flere örss ok summi mz färre
 komo honom tha til trööst

- 3175 jak tror at thera panter ward wel lööst
han gaff them synderlika gaffwo
ok wissade them alla thera hawo
Gaff wt söllff a badha hender
thusende lödugh mark i sender
3180 hwa söllff haffuer yffrit wt at giwa
han finder manga the hooss honom bliwa
Taghar the waro kompne thär
the herra honom bodho när
The sagdo nw seem hwat wy formogho
3185 the haffdo thryhundrada örs ok tiwgho
the med honom til swerigis ville
tha reed hertugh Erik then mille
wt a hender landa merke
mz manlik makt ok dygher stärke
3190 han war ey tha starker swa
at han matte konungenom besta
konunga hertogha ok grewa
ther saa man manga hælada gäwa
ffölga konungenom aff stadh
3195 ok giordo gerna huat han badh
Tha the komo til swerik
tha gaff hertogin wp etl wiik
ok rymde fore i landit jn
huat ther fore war thz sin
3200 kost ok foder thz took han alt
jak tror at konungsins folk thz galt
Huat the gato om daghin farit
ther haffde hertoghin fore them warit
Ok haffde swa geen them reet

- 3205 at the haffdot *gerna* *bäter* seet
 bödh sik nokor fra them här
 tha komo & hertogens men thär
 ok drapo slogho oc hioggo alt nidh
 ther toko the alt styggias widh
 3210 Ok toko om sidhe widh at see
 Hwar tiwgho ridhu wt ther komo hem tree
 Ok torde engin swa fra härin gaa
 vtan litte at the han kunne faa
 Tha hertoghin kom til wernamo
 3215 the men honom waro hulle ok tro
 Them loot han een deel fara
 til lödesa ok til skara
 Ok satte sin hws mz goda men
 som the herra plägha ok än
 3220 Ok wälia thz bezsta tha om tränger
 ok the hawa ey empne at bidha lenger
 widh kwmblarwm grep han en wäria
 Vm sidhe kom konungen thäre
 Tha rymde hertugin til holawidh
 3225 Ok konung birge lagde sik nidh
 j jöneköpfung mz riddara ok swena
 thy at ther war ilt til stena
 Tha bygdo the eth hws aff trä
 nöth ok faar ok annat faa
 3230 driwo the ther wp a ok slogho nidh
 ok räddos aff hertoganom ofridh
 Konungen ville vm skogen ridha
 ok hertoghin haffde ther hught at bidha
 ok haffde i bialbo nider lakt

- 3235 tyzska tha the hördoth sakt
Tha komo the hertoganom til ty
widher sām som heyter en by
Dänomen took fast ower lidha
ok hertogin wille inz them stridha
- 3240 herra matius haffde hans baner
tha tymade thz som opta skeer
hans örs störtc ower en steen
thz war them allom digert i geen
Ok fiol swa angislika fast
- 3245 at banerstangin swnder brast
Tha konungsins makt all ower kom
tha wendo hertoghane sik vm
Ok skildos ther aat badhe
ok tho mz begges thera rade
- 3250 hertogh Erik foor til Calmarna
then annan wille til stokholms fara
ffor nyköping lagdos the
konung erik ok konung birge
Ok the herra med them waro
- 3255 fingo ther dödhä men ok sara
ok systo thær inthe annat
thy at husit war wel bemannat

68

- Tha hertogin til kalmarna kom
tha gaff han sidhan mynna om
- 3260 Tw skip mz tytska komo tiit
han fik tha folk i godha liit
Ok loot ok borgara inz sik fara
aff wardbergh ok aff Calmara

- reedh swa til jöneköpfung nidh
 3265 foghotin war ther ware widh
 ok kom i folkit mykit rykt
 thz husit denene haffdo bygt
 thz brende han tha alt i röther
 Dödhin han er ekki söther
 3270 thz rönte herra jwan
 en höwelik riddare ok wäl dan
 han war ther skutin i häll
 thz edde hertoganom ekki wäl
 En riddare heyt gudzsärk
 3275 han fik ther ok slikt sama wärk
 han hörde konung birge till
 mannen dö r tho han ey will
 Ther miste han sith liiff
 fult gaff han fore thera kiiff
 3280 Then tiid thetta war alt änt
 ok hwsit wnnit ok alt bränt
 Tha lagdis hertogin a axawal
 ok med honom hans rothe all
 Ok kallade saman wesgöta
 3285 Ok wille konungenom ther möta

- Then tid konung erik thz fraa
 at hertogh Erik ther laa
 Ok jönaköpfung thz war wnnit
 ok mennene waro borto ok husit brwnnit
 3290 han sagde her duger nw engen bidhan
 jak hawer a lighat här sidhan
 mikelsnesso ok nw er jwl

- markt eth örss ok mang en gwill
Tha haffuer iak här sidhan mist
3295 haffde iak thetta förre wiist
jak haffde her komet ey i aar
folkit stundar hädhan ok traar
Wy haffwom landit alt om oss ööt
wy gitom oss her ey lenger fööt
3300 mik er hwsit nw swa när
som första dagh iak kom här
attanda aptan han wp bröt
hesta been ther ekki tröðth
mik thotte som iak aldrigh saa
3305 flere än ther a markin laa
mangen gik tha thädhan til foot
ther örs ok hingxsta ther loot
konungin ok hertogin möttos tha
ok lotot i en dagh at staa
3310 konungin skulle thz for förämpna
at engin skulle thz sidhan nämpna
Vtan wara wini ok wäl satte
ok huar haffde aff rikit thz han atte
Konungin reedh tha hem til landa
3315 ok kom bönder i mykin wanda
Lagde mark sölf a hwan plogh
bonden salde bade jord ok skogh
ffor then soolt han wt galt
ok ey wardh thz ther mz gullit alt
3320 Tha han haffde then skat alakt
tha sannadhin thz han hade förre sakt

- Tha reedh hertogh waldemar
 tiit som hertogh Erik war
 Aff stokholm med en wānan rotha
 3325 badhe riddara ok riddare nota
 wplenzska ok tyzska i bland
 Ok ridhw til westergötland
 Tha wart konungälle belakt
 aff hertoghana ok thera makt
 3330 Thz war nyleka them aff gangit
 ok konung hakon haffde thz aterfangit
 litit for the samma dagha
 konung erik wille i swerighe dragha
 Ok hertoghin ward widh landamäre
 3335 mädhan kom konung hakon thäre
 oc belagde husith ok twang them saa
 at foghotin gawit ther war aa
 ffoghotin war ok en Nordinan
 Herra thore wnge swa heet han
 3340 han war ok [räd] for konungsins vrede
 her star thz screuit huro thz skede
 Thz han matte ey husit halla
 thz mwnde hans gotz hans frender walla
 The han innan Norighe atte
 3345 konungen ok han the wordo satte
 Ok war tha foghote fram a leed
 thy war honom hertugh erik wredh
 Ok wille husit aff honom wynna
 70 ok sagde iak later thz ey mz mynna
 3350 jak hauer thz för än iak faar hedhan
 The nordmen reddo sik ä mädhan

- Ok willo husit haffwa löst
winterin haffde alwena fröst
at man matte hona bade ridha oc ga
3355 the Nordmen giordo ena reso tha
Ok haffdo en riddare wtsänt
honom war illa ather wänt
han haffde mykit folk mz sik
Tha took hertugh Erik
3360 ok wiiste moot honom herra biärna
han kunne wäghin ok giordit oc gerna
konungin haffde ok han fordriwit
tho war hans namn i pariis scriwit
at han war en mester i bokaliist
3365 j then reyso halp honom crist
Swa at the möttos wnder en liid
wiid eth bergh en morgons tiid
konungsins riddare wart ther saar
swa at han haffde yffrit alt thz aar
3370 Normennene tapadho ther sigher
än tho the reysa war ey digher
Tha war hon them skadelik
the nordmen gaffwo swa illa sik
at härin wände alder ather
3375 tha man seer at illa later
tha flyr man gerna ok wägher skadha
swa timar thz offta manga stadha
Then tiid foghotin thz fraa
at han kunne ey hielp aff them faa
3380 Tha gaff han hwsit som hertugen badh
tha satte hertogin i hans stadh

en riddare aff tydisland
honom satte han konungälle i hand

- Herra Tord vnge reedh swa bort
 3385 then weggh han gaat til konungin sport
 Ok sagde honom iak hauer husit giwit
 ther hauer mik nöd oc twang til driwet
 wil hertoghin dagtinga med jder
 thz er thz iak ider rader ok bider
 3390 Jak wille ati haffdin seet hans makt
 ther han haffde husit mz belakt
 han ligger i kungällom än
 ok haffuer mang twsend goda män
 ok skal hans vili til fulla gaa
 3395 ok skulum wy ey dagtingan faa
 han brenner wikena alla i röther
 swa at Norge fanger tess seent böter
 Konungen swarade Jak wil thz göra
 wil han myno radhe höra
 71 3400 oss skulle fulwel sämya badhom
 han sätter wtlenzska manna radhom
 a mädhan han wil them lydha oc sätta
 honom skal aldreggh skorta trätta
 Tha kom hertugh Erike budh
 3405 at konungin wille haffua grudh
 komo tha saman ok taladhis wiidh
 Tha war ok likare til friidh
 Ok lotot tha i dagh standa
 ok fridh skulle wara mellom landa
 3410 thz giorde gudh som bezst formatte
 Vm somaren tha wordo the satte

- wm fastogangh tha war thetta
at the taladho til sätta
Hertogh Erik reedh tha heem
3415 ok loot kunnogha allom them
warit hade i hans här
antingia annan stadh eller thär
at han skulle them årlika beredha
ther epter vm pascha skedhe
3420 The skullo then winter qwarre wara
Oc ey wt aff rikit fara
Ok giffwin ider alle godha tröst
jder panter warder fulwål löst
- Vm paschane giorde han eth hoff
3425 i lödesom mz mykit loff
han aff mangom manne fiik
fore then tokt han ther begik
han giorde manga riddara aff them
ok sende them wål til landa heem
3430 med gul ok sølffuer ok dyra kläder
thz er thz gotz man wål städer
thz man giffuer en dugande man
them som thz forskylla kan
The gyrende wordo ther alle rike
3435 seent tha födhis hans like
tess milla hertugh Erik
ther swa mykla dygd hauer mz sik
Sidhan foor han til stens öö
Ok konungen gaff honom sina möö
3440 ok wordo ther satte mz helom hugh
ok drogh sidhan engen wid annan strwgh

- Tesse konungs ryke try
 drogho tha all wäll ower eno for thy
 at storm ok stridh them fortröth
 3445 som gud i thera hierta skööt
 at the loto fara awund ok niidh
 ok älskado tokt ok godhan sidh
 Torney oc danz thz war tha wakt
 ok awund ok nidh war nidher lakt
 3450 Vm mikelsmessö tha näst waar
 72 tha timade thz til rätta baar
 konung birger kom tha jn
 ok loth sik nöghia wel at thz sin
 at tridiwngen aff konungs riket
 3455 som thz förra war forliket
 vm somaren ther epter kom
 mangin stolt hälade from
 med honom til gotlandz foor
 for thy at hans skat war ey swa stor
 3460 som han wille at the skullo giwa
 the sagdo then stwnd wy liwa
 kantu ey meer aff oss faa
 än wy ärom wane wnder gaa
 Han loot sith folk ther ganga i land
 3465 siälffuer war han ther mz i bland
 Ok bönder haffdo sik wänlika skikkat
 ok haffdo sith baner wp stikkat
 rät som the men sik willo wärya
 Jak hörde wisa men thz swärya
 3470 at han haffde them ey annat wita
 vtan han wille ey ther at lita

- then skat the gawo aff gamblo ee
han budho the honom han sagde nee
han wille them mera leggja vpa
3475 ok ther willo the ey wnder gaa
The hoffmen fortröt tha at bidha
ok willo heller med them stridha
bönder fingo ther öffre hand
swa at konungin rymde tha thz land
3480 Ok flydde til skipa ather i geen
then foor illa som tha war seen
herra benkt pederson bleff ther dödh
gud frelse hans siäl aff alle nödh
pedher benktzson ok andre flere
3485 ok konungsins skat ward ey tess mere
konungin foor tha ather heem
ok fik ey mere skat aff them

- KOnungin aff norige rødde tha til
en kost som then man gerna wil
3490 sina wini well wntfaa
ok loot hertogana thz forstaa
at han wille thera bröllöp göra
thz totte them wara got at höra
The wordo ther aff glade ok blidhe
3495 Dyr klede ok dyr smide
lotho the tha skära ok göra
som the willo mz sik föra
ok kladdo thera riddara alla aff ny
mz tw par klede oc soma mz try
3500 ok lotho thera örss beslaa

- the haffdo en langan wāgh at gaa
 Om mikelsnesso komo the thār
 hwo som weyt hwar oslo är
- 73 Ther war thera bröllöp reeth
- 3505 the wānasta jomfrw man haffuer seet
 waro ther twa konungs dötter
 en man war aldreg swa illa grötter
 at hans hierta matte ey lee
 swa waro the wāna a at see
- 3510 hertogh erik then milde
 han fik the han haffwa wilde
 The konungsins broder dotter war
 henne fik hertogh waldemar
 Ther war frögd ok mykin gläde
- 3515 the gārande fingo ther dyr kläde
 örss ok gangara i gode liit
 rikare foro the thādhan än tiit
 Ther war dust ok behordh
 danz ok leek ok fagher ordh
- 3520 gläde ā hwart man sik wānde
 then gud ther them the gläde sānde
 han gläde them nw j hymmerik
 wallemar ok hertogh Erik

Ther epter vin pingisdagha

3525 tha loot hertogin hugga ok dragha
 tymber til at göra en saal
 ware han fore peninga faal
 han ware twsenda mark wārdh
 lenge stodh han jnnan gārdh

- 3530 Tha waro ther mange tymber men
Aff allom them tha war en then
mestare haffde fore them warit
swa wiit jak haffuer om landen farit
jak saa an aldrih annan slik
- 3535 swa war han stoor ok hōwelik
Then tidh han war alder redha
tha loot man han jnnan bredha
med klede ok medh baldakin
Jak vnste thz han ware myn
- 3540 then första tyma iak han saa
fram mz then sall ther flöt en aa
wiid eth bergh vpa en släth
man haffde waggiana alla klät
mz päll ok medh sindall
- 3545 a källara war ther full got wall
man haffde ther a markenne grawit
the alwin flöt wt i hawit
man förde tiith aff alla landa
wiin ok miodh ok alla handa
- 3550 tingh ther man torffte wiidh
lagde man ther wiidh salin nidh
adlare kost haffuer iak ey seet
an the försto haffdo ther reet

- KOnungin aff Norighe han took tha
- 3555 the wenasta skip han kunne faa
Ok redde them hōwelika till
swa som then man ther gerna wil
sinom winom hedher wetha

- Jak tror at man skulle widha leeta
3560 fför än man saghe en wänare skara
än man saa tha til oslo fara
aff snakkior ok karwa oc löpe skutor
hwar slik en flook i hawit rwter
Tha er han höwelik a at see
3565 til swerigis tha willo thee
Them frwom war tha fölgt til strand
ok konungin took i thera hand
som ther war i landit sidh
Ok badh them fara i gudz fridh
3570 Drotningen giorde ok thz samma
andra frwor ok henna amma
henne gaff hon godha gawa
tholik klenat hon wille hawa
Ther war mykin quinno grat
3575 then daghin the skildos aat
Varfrw dagh the komo thär
then öwermeer om höstin är
Ok lagdo til landz i then aa
ther the sagho salin staa
3580 ther war aff gärande mykit bangh
aff örss rwsok ok mykit tragh
Ther war tha howat aff mykin makt
ok mykin win war ther a laakt
a kost ok a werdelikheth
3585 Sidhan pipara gärande theet
waro tith kompne aff marghom landom
Man gaff them gotz mz badhum handom
kläder ok örss gaff man them

- swa at the foro alle rike heem
3590 Then riddare hertoghins diisk baar
eth hōwelikit örss ok klede eth par
gaff man bort mz första rät
ok swa the riddara alla slät
thera diisk haffde ok thera kaar
3595 mangin hōwelik dust ther waar
Ok marger riddare war ther gör
then morghon for then sals dör
Twe grewa sönir aff tyttskaland
the wordo riddara aff hertogans hand
3600 Then marskalk war ok foder gaff
han haffde aff lödukt sölf en staff
Tha gaff han ey foder vtan swa
han loot then staff ther jnnan staa
loot hwan taka som han wille
3605 swa badh hertogh erik then mille
Thaghar thz foder ey lenger waan
tha gaff han then staff en gārānde man
ther war goder rätter ok starker friidh
man fik ther hwat man torffte wiidh
3610 wiin ok miodh war ther ospart
widh hwario menniskio ther war
Swa at engin kerde at honom war faat
vtan wāderith thz war ilt ok waat
Ther man gik förre med lagha skoo
3615 ther torffte man tha ower ene broo
owan opit war thz hwss
A en bielka stodho liwss
The brwnno wp gönom salin sas

at man them wäl en milo saa
 3620 ffyra dagha stodh thz hooff
 tha toko the herra orloff
 Hwar reedh tingat honom war til radha
 ok hertogane bliwo ther qwarre bade

Hertogh waldemar reed til Calmara
 3625 Ok hertogh Erik wille wara
 j agnatorpe then jwl
 ödnolagh krypa ok stundom i skiwl
 ok latha sik ey all jämlika see
 huat ther epter skulle skee
 3630 Ther wiisto the ganzska litit vtaff
 vtan then thz radith först vt gaff
 han wari fordömpder nw ok aa
 med iudasse ok sälla thee
 ther nidre sithia i heluitis poth
 3635 ok a haffua ilt ok aldreggh goth
 Hertogh wallemar han reedh
 en reso mangom manne er leedh
 han wille wider konungen tala
 ther matte han haffua enga dwala
 3640 Vtan reedh til nyköping tha
 laste thz gud at han thz saa
 haffde han thz förre wiist
 han haffde hans talan häller mist
 hwar man honom ther wäl wntfik
 3645 ok konungin wt moth honom gik
 Ok fangnade honom mz blid antswar
 gud weyt huat i hans hierta war

- Ok drotningen sammaleed thz samma sin
hon sagde welkomen broder myn
3650 huro mwn myn annar broder magha
han komber aldriqh aff myn hogha
Then mille hertogh Erik
thz han wil swa fly mik
thz gör mik synderligha wee
3655 at jak skal han swa siällan see
gud weyt thz wäll at iak hauer han kär
som then myn kötlögh broder är
Hertogin laa ther qwar then nat
war hans folke nokot faat
3660 hwa eth kraffde han fik tw
tha böryadis thz the rōna nw
miöd ok wiin bade röt ok hwit
thz aktade man ther halla liit
Thz gaff man hödrengiom ok fantom
3665 ok hwan then man mz honom tith kom
mz blidh ordh ok fagher laat
Om morghonen tha skildos the aat
hertogh wallemar reedh boort
til stokholm haffdho the wäghin sport
3670 Och til dawö thädhan
konungin sende ok breff mädhan
a mot hertogh Erik
ok badh han koma til sik

76

- Thär funnos the bröder bade
3675 Tha sporde hertogh erik at radhe
sin broder hertogh wallemar

- vm han i nyköping waar
 Rader tw oss tith at ridha
 wiliom wy ey annan stad heller bidha
 3680 första budh han aff oss faar
 mik hopes han komber wel til war
 Hertogh wallemar swarade tha
 ther tenken aldrigh en tid aa
 Then hugh torffwen i ey haffwa
 3685 at ider skal vm konungin jawa
 han haffuer sin hwgh alt want om kring
 ok menar oss mz all godh tingh
 Ok hawer oss liwff ok kår
 swa totte mik tha jak war thår
 3690 Tha sagde hertogh Erik
 broder myn hwat sigher tw mik
 weyst tw hwat them komber i hogha
 drotningenne ok brwnkogha
 tw weyst wål hwat han hauer sakt
 3695 om han haffde ther til makt
 Tha wille han oss ekki wål
 a huro slät han for oss thål
 Än tho at han giter oss enkte giort
 tha haffua tho summe men aff honom sport
 3700 Han swarade broder war tess wiss
 the göra eller radha oss aldreg miss
 gönom stokholm tha ridhu the
 gud laste at thz skulle skee
 at the komo nyköping swa när
 3705 osyniom komo the tha thår
 Taghar the tit til swerto ridho

- ok the a hender nyköping lidhu
Tha reedh en vnger riddare till
hertogans ok sagde jak wil
3710 jder warna warin mik ey oblide
swa som ider skal rönas vm sidhe
at ridhin i bade i husit sänder
thz skal ider angra ok alla idra frender
hertoghin swarade ekki meer
3715 thz hengia än summe men för än thz skeer
jak hörer thz yffrit alla dagha
at man wil ilt mellon oss dragha
Tha reedh then riddare bort ok tagde
ok angrade at han honom thz sagde
3720 Ok wille tha håller hawa tighat
the willo ther hawa qwarre lighat
Tha hæfde man kostin thādhan fört
ok til nyköping swa hawer iak hört
Tha komo ther konungsins men ridhande
3725 ok sagdo hertoghomen tidhande
swa som konungin hæfde them sagt
mz helom wilia ok söthe akt
at j ärin gudi wel kompne ok honom
han glädz at han weyt ider i wanom
3730 Ok stundar ok waktar epter jdher
thz er thz han ider gerna bidher
at i liggin hwargen vtan thär
medhan stadin er ider swa när
Ok lathin idher thess bather lidha
3735 j hæffuen ey vtan ena milo at ridha
hertoghen giorde som han badh

ok ridhu fram i then stadh
 Ok haffdo ther a enga akt
 huat hin riddaren haffde them sakt
 3740 at konungen wille them forradha
 ok gingo a hender husith badhe

KOnungin gik them wt i moot
 awi at han thz ey håller loot
 Ok haffde portin fore them lukt
 3745 thz ware honom halwo mynne otukt
 Han took sina bröder badha i hender
 ok gingo jn i husith alle i sänder
 Ok fangnade them mz fager laat
 thera hierta skilde mykit aat
 3750 hans hierta haffde en ondan grwnd
 som vsal war han alla stwnd
 at han skulle sina bröder swika
 swa fulelika ok swa hadelika
 Drotzetin sagde myn herra wil
 3755 mādhan ey ära herberge til
 at the riddara liggin alle i by
 thz radh giordo the for thy
 at the willo koma thera vilia fram
 synd ok last skadha ok skaam
 3760 begingo the mz thz radh
 omannelika mz engin daadh
 taghar the herra gingo til bord
 mykin thienist ok fager ord
 war tha yffrit fore them lakt
 3765 thz giter engin twnga sakt

thera ödmiwkt mz falske liist
the haffdo som iudas wider crist

- Jak hörde for pascha at man laas
i scriptenne aff iudas
- 3770 at han swek van herra i tro
thy skal han i heluite boo
ok haffua ewynnelika wee
swa skulo ok alle the
ther oärlika myrda ok forradha
- 3775 j then pyna ther aldreg komber nade 78
The mogha sarlika jäwa om sik
som forraddo hertogh Erik
Miödh ok wiin ther ekki tröt
fagher ordh wän ok sööt
- 3780 man sigher at man aldregh saa
drotningena swa gladha som tha
henne war engin gläde faat
thz war langt vpa the naat
Tha gingo the hertogane at soffwa
- 3785 thz magha flere lasta än loffwa
the riddara gingo jnnan then stadh
som konungin wille ok drotzetin badh
Alle hertoghins men bade riddara oc swena
portanerane wordho ey sene
- 3790 brwnka stodh ther siälffuer widh
mädhan the gingo alle nidh
Här taghar epter nest
taghar the haffdo portin leest
Tha drogho the thera tygh vpa

- 3795 Oc gingo for konungin staa
 Ok struko thera armbörst i
 the skyttor ok thera kompani
 Tha wiiste konungen wt
 ok badh sik kalla herra knwt
 3800 Then tidh herra knwt han kom
 tha wände konungin sik om
 Ok sagde til herra knwt swa
 wilin i mik hielpa myna bröder at faa
 Herra knut swarade tessa leedh
 3805 herra i skulin ey wardha vredh
 ganger ider siälffwom nakot vpa
 thz wil jak werya a mädhan iak ma
 Thetta malit er mik nyt
 jak weyt ey huro i hawin thz byt
 3810 jak hörde här aldreg förra aff
 hwa ider thetta radith gaff
 han hauer ider radith mykla wro
 Hwat wilin i swika idra bröder i tro
 The era hiit kompne a ider ordh
 3815 i maghin a them beganga eet mord
 haffwer diäfflen ider swa wilt
 jak tror thz warder ider siälffwom ilt
 ther warde om vreder hwo som wil
 aldreggh hielper iak ther til
 3820 vm tw atte aldreg skiilt wid them
 ok waro the kompne til thin hem
 Thu skulle ey haffua swa fula akt
 tha han haffde thetta sakt
 Tha wart konungin honom vredher

3825 tw wilt ekki wita myn hedher
 Tik warder til heder huat tik ma
 engen kanttw här aff faa
 gör tw thz thz er myn waan
 thin heder warder mynne hädhan fran

3830 Ok här mz gik han bort fra them
 fore mik skulo the wara mz nadhom.
 Twa andre riddara sagdo ok swa
 i maghin ey last a them begaa
 Ok then skam i aldreg forwynna

3835 i maghin ider bäter besynna
 Ok leggja slikan darskap nidh
 huilkin herra thz hauer til sidh
 at han winsämio radh forsmar
 thz ma wel skee at honom misgar
 3840 Tha took han swa at vredhas widh
 at han lagde them badha i tornit nidh

79

The toko tha liws ok gingo thädhan
 hertogane soffwo bade mädhan
 Ok lagho i thera sängh nakne
 3845 ther wider wordho the wakne
 at dörren osakta wp gik
 hertogh wallemar han fik
 en kiortil ok kom ther i
 tha waro the inne meer än tii
 3850 Ok haffdo thera swerd dragith
 Summi willo han huggit ok summi slagith
 Colrat isar war honom nest
 i honom fik han handfast

- Ok hoff han nider wnder sik
 3855 Ok sagde broder hielp nw mik
 Tha lupo the meer än tiwgho vpa han
 summe willo stingan ok summe slan
 Hertogh Erik sagde lat wara som er
 war stridh dugher ekki nw här
 3860 The skullo sik ther fangna giwa
 swa framt the willo lenger liflua
 Ther kom konungin gangande nidher
 styrnade öghom hardla vreder
 Mynnes jder nakot aff hatwna leek
 3865 fulgörla mynnes han mik
 Thenne er ey bätre än hin
 j wardhin nw fölgia mik om sin
 The bundo tha beggis thera hender
 ok leddo them tha badha sender
 3870 jnnan tornit barfötta
 en tyzsk heyt walram skytta
 han lagde boyor at thera been
 thz war konungenom inthet i geen
- Swa som daghin took at gry
 3875 tha gik brwnka i then by
 Ok med honom wlf gerleffs broder
 aller wämpter ok hosin skoder
 mange swena mz wapn ok skytta
 ok skullo göra konungsins nytta
 3880 mz stoor blws at the sagho
 huar som hertogans men lagho
 Ok toko them alla til fanga

- ok loto them alla vpa husit ganga
Ok satto swenana alla i en stook
3885 en digher rota en starkan flook
wel tiwgho innan een radh
man giorde som konungin badh
Summa gaff man dagh at fara
ok hwargens a konungsins skada wara
3890 Ok koma ather in som the haffdo sakt
vpa then dagh man haffde them lakt
Riddara lagdos i tornit nidh
en riddare heyt herra Aruidh
Han wiiste ther aff ekki för
3895 an the brwto wp hans dör
han wille haffua ena weryo gripith
ok haffde sik allan redho skipat
Som han wille sik hawa wart
the haffdo sik alle wäpnat hart
3900 Tha the kunno han ekki faa
tha lagde en skytta en piil vpa
ok sköt han taghar hierta skut
aat brystet in ok at hiertat wth
Then dande riddare bleff ther dödh
3905 gud giffue hans siäl hymmerikis ödh
Sidhan gingo the alle til at byta
hesta ok hawo mondo ey tryta
The sattos alle i en ryng
ok bytto margh ärligh tingh
3910 Jak tror at the willo ey glöma
hertoganna fatapur ok thera söma

- Taghar *thetta* stöwit war alt änt
 ok them haffde al thera gläde hänt
 Tha slo konungin synom handom saman
 3915 ok loo fastelika ok giorde sik gaman
 rät som han ware en amblodhe
 then sik enkte got forstodhe
 min drotzete signe then helge and
 nw hauer iak swerighe i mynne hand
 3920 Tha swarade en riddere het herra knut
 Jak tror tik brister alt annat wt
 en riddare het cristiern skärbek
 konungin giorde sik sialff til gäk
 ok sätte offmykit hans radhe
 3925 thz gullo hans bröder badhe
 Then riddare war aff eestland
 konungin fik honom sina bröder i hand
 at han them illa skulle plägha
 mädhan han reed andra wägha
 3930 Drotningen ok brwnkogha the try
 the diktado mangt ond radh aff ny
 haffde konungin ey them sät swa mykit
 han haffde sina bröder ey swa swikit

- Tha wart konungin swa til radha
 3935 at han took sina bröder badha
 81 Ok loot them jnnan thz nidarsta rwm
 ther war konungenom litit wim
 at the haffdo ilt bade nat ok dagh
 then stook han fik mangt eth slagh
 3940 ther hertugh erik jnnan saat

- ok gaffwo honom ther til litin maat
Ther saat hwar ther a i sin stook
en stor welloger breder blook
än som han i stokkin laa
- 3945 tha haffde hwar ther a ena boyo vpa
hon war twnggh ok ekki godh
swa at hwar ther a siw liuspund woogh
Ther a hender waro nâgelda a stokkin fram
ther a pina war ill ok owarkwnsam
- 3950 wm nokor menniskia haffdit seet
thz warê wâl enom hedningia leet
hertogh eriks stook slo man swa fast
at ther eth stykke wt aff brast
Ok took hertoghin widh sith ôgha
- 3955 Awi then last ok then ofôgha
the begingo a honom thz sin
blodit flôt nidh ath hans kin
Ok swa nidh vthi hans barm
awi then kwmbër ok then harm
- 3960 the tha a sik sielffue sagho
ok swa jammerlika lagho
fangne jnnan dôtzsins bandom
then död them stodh tha for handom
han war ey bâtre a ath gaa
- 3965 än the pina the tholdo tha
Ther a halsiern waro thiok oc breed
ok slaghin i mwrin samwleedh
Som the skullo sithia ther ä oc ä
thz lyste konungenom wâl ath see
- 3970 Ther a pina ok ther a nödh

han war orädder wim thera dödh
 Thz torn thz stod vpa en steen
 en pööl ful mykit oreen
 mällan thera beggia laa
 3975 then gud som alt forina
 giffue them hymmerikis ära
 for then pino the tholdo thäre

Tha hertoginnan the tidande fik
 at them första swa misgik
 3980 Tha rynde hon a skara hwss
 ok henne son joncker magnus
 Tha hertugans men the thz fragho
 at hertugane fangne lagho
 herra karl aff kalmara
 3985 han loth budh vm landin fara
 Ok sampnade smalänningia
 ok herra karl birgerson wplenningia
 Ok herra matius vesgöta
 ok haffdo hugt konungenom at möta
 82 3990 Ok komo vm sidhe alle saman
 tha gik konungenom aff gaman

KOnungen började sina färdh
 ok loot a biwdha gengerd
 Ok sagde at han skulle fara
 3995 til stokholm ok kalmara
 Ok landit skulle alt wndergaa
 han miste thz han kunne ey faa
 Til stokholm han tha reedh

- honom gik ther ey a leedh
4000 Ther man fore honom brona wp want
the byamen sagdo honom yffrit sant
ok foghotin vpa husith war
Konungin han beddis antswar
wm the willo honom husit faa
4005 ok stadhin vnder husit laa
The sagdo at the willo thz gerna lata
the borgara vpa husit satha
Ok the köpmen i stadhin bodho
the wämpto sik ok hosin skodho
4010 Ok willo konungenom bestaa
ok willo han bort fra stadhin sla
Ok gingo wt a Norra malm
Spiwt ok swerd ok mängen palm
the wt aff stadhin mz sik baro
4015 ok tiith som konungsins men waro
ok boryade med them eth kiiff
ther miste Jönis olafson sith liiff
konungen rymde tha wp ok thädhan
ok hertoghans men sampnados mädhan
4020 ok rymde tha til nyköpung ather
nw pröwar jak at illa lather
Härtoghans makt er mik affstark
ok sende tha bud til danmark
Ok beddis aff konungenom folk oc tröst
4025 thz sylffuer skulle wel warda löst
Ok badh sin son fara til landa
ok wynna rikit sik til handa
konung Erik war hans moderbroder

- thy war han honom huller ok goder
 4030 sex hundrad örss fik han honom medh
 tha satte han wisingxöö til wädh
 ok aff smalandom en digher deel
 thz hörde swerikis rike thel
 raske hälade ok oblyghe
 4035 mz godh örss ok godh tyghe
 fölgo then joncherra aff stadh
 ok giordo gerna huat han badh
 Herra martin duwa war thera forman
 han weyt huro mykit han ther wan
 4040 The hugdo alt swerige wynta
 the wädo ather ok fingo mynta

- Sidhan wart nyköpung belakt
 83 thz giorde konungenom osakt
 Then tidh konungen thz saa
 4045 tha gik han vpa tornit staa
 ok tenkte vpa sina otukt
 som han haffde förre hugt
 med owisa manna radhe
 än tho at man han litit badhe
 4050 man torffte ey lenge lukkan till
 them er sköt radith ther illa wil
 Tha läste han tornit ful fast
 ok giorde sik siälffwm mykin last
 ok kastade nykelin wt i the aa
 4055 swa at han wart ey goder ather faa
 Til stekaborgh han tha foor
 then gud ther i hymmerike boor

bättre hwarior sin skadha han fik
ok hempnis thz han a them begik

- 4060 Tha liifde hertogh Erik
nyo dagha swa sagde man mik
vtan drik ok vtan math
thz war wnder at han swa gaat
Ok allowo dagha hertogh waldemar
4065 Jak tror at thz for then skuld war
at hertugh eriks pyna war mere
thy wordo hans dagha ekki flere
Tessalund swälte han them i häll
thz sighia faa men at han giorde well
4070 war herra giffue them hymmerik
fore then harda dödh the tholdo a sik

- Jonkher magnus han tha kom
ok med honom mangt eth hæläd from
hwar han laa mz sin här om nat
4075 man fik honom thz honom war faat
han wille ey breña ok ey röwa
han wille heller förra pröwa
om han matte hertogans men forwynna
han wille nöduger landit mynna
4080 Konungin a moth them reedh
i östra götland langa leedh
then tiid han them mötte
waro thera hesta trötte
tha loth han them andra faa
4085 ok lagde mykin skat vpa

- swa mykin honom wart til radha
 tha haffdo bönder litla nadhe
 a hwar the foro tha badho the
 at the skullo hertogens men see
 4090 war herra wette them thera bön
 som the sielffue toko a röön
 hertogens men komo tha farende
 openbarlika ok ey owarande
 ok willo gerna med honom stridha
 4095 tha flydde konungen ok thorde ey bidha
 84 thetta war wid skärkind
 war han tydisk älla wind
 Tha rände huar en annan nid
 ok flydde swa bort om holawid
 4100 Ok swa in i westergötland
 huru them gik ther i hand
 thz warder här genstan sakt
 bönder samnpnado sina makt
 Ok lagdo sik nider i karlaby
 4105 ok haffdo ey hugt ath fly
 hoffmennene waro ther vffaa
 then tid konungin thz saa
 Tha took han dagh til tridie dagh
 tha foro the bönder huar sin wagh
 4110 at hänta foder ok summi maat
 ok skildos en deel mykit aat
 The bönder som quarre lagho
 ena stund the vm sik sagho
 Tha sagho the at konungsins baner kom
 4115 ther lotho the storlika illa om

- at bönderne waro ey alle thär
wy seem at konungin komber här
Oc skaradho sik saman alle tha
the hoffmen drogho thera tygh vpa
4120 Ok waro främst i then spetz
then dagh konungin haffde betz
wille man tha ekki halla
Jak tror at thz monde walla
at haffde konungen lenger biit
4125 ok haffde ey tha mz them striit
tha haffdo bönderne wordit flere
ok thera här haffde wordit mere
The komo saman ok striddo fast
nattin kom ok daghin brast
4130 Tha satto the eld i then by
thz giorde konungin for thy
at hans folk skulle tess bätre see
the salughe bönder tha tapado the
The hoffmen the ther waro
4135 wordo ther fangne ok summi sara
Ok bönder bliffwo ther inange dödhe
ok foro hem med krono rödhe
En vnger riddare het herra boo
gud giffue hans siäll nade ok roo
4140 han took thz i dagh mellom them
ok sidhan foro bönderne heem
konung birger war ekki seen
ok foor thz sama ather i geen
Ok lagde sith folk i köpstada nid
4145 ok wente sik tha godhan fridh

- 85 Thaghar hertogans men thz fragho
 the for nyköpunge lagho
 at striden haffde warith
 ok bönderne haffdo swa illa farit
- 4150 Tha edde them thz allom illa
 thetta skedde en aptan sirla
 at bönder skullo kost föra
 slikt som the plägado wt at göra
 tiit som hertogans men lagho
- 4155 taghar konungsins men thz sagho
 Tha toko the kostin bort aff them
 oc wisto them slappe ather heem

- Tha hoff sik ather wp eth kiiff
 thz kostade summa men gotz oc liiff
- 4160 Herra knut porsse kom tha thär
 the wisto ey at han war swa när
 han stridde ther med rät mandom
 the matto heller hawa warit i room
 summi men swa langan tiid
- 4165 vin sidher tha forgik then strid
 konungsins men the haffdo tapat
 then bleff ther döder som thz war skapat
 The fingo them ther alla flesta
 ok bytto thera haffwor ok thera hästa
- 4165 thaghar the andro the tidhande fragho
 i lincöpunge ok skeninge lagho
 Tha bruto the wp ok foro til landa
 ok konungen sath ather i wanda

- Stakaborgh belagdis tha
4175 konungen ok drotningen mereta
rymdo tha til wiisby
Jak tror wel at the giordot for thy
at the willo ey koma i thera klo
the herra an i Sverige boo
4180 The waro ather a thz hwss
Jonkherra magnus ok herra benedictus
ok med them mange riddara oc swena
a mädhan the haffdo skot ok stena
the skiptot mz them ther fore lagho
4185 swa som the rönto ok the sagho
mange fingo ther mykin skadha
som an timar manga stadha
huar man stormar nat ok dagh
jak tror at ther giffs wt mangt eth slagh

4190 Tha loth konungin skip til redha
kogga stora ok butzor bredha
Ok skipade ther aa kost ok men
ok yffridh wapn ok hopadis an
at han skulle husena föra maat
4195 ok gita ther folk wpkomit aat
Taghar the komo i göta skär
jamsköt komo hertugans men thär
ok loto genstan til thera staa
Ok fingo hwart barn ther war aa
4200 Ok bytto skip kost ok kläde
thz war konungenom liten gläde
mange tydeske waro ther medh

the haffdo fulner sath til wādh
 hoffwodit til pant huart kroppin fore
 4205 nw willo the heller at the swore
 at the skullo fara hem til landa
 ok koma sidhan aldreg i then wanda
 ath koma til swerigis ather i geen
 jak tror thz swor sik a nokor meen

4210 Tha fik konungin thz at wita
 rōdh bleek ok manga lita
 fik drotningen .tha hon thz fraa
 wil gud oss swa latha misgaa
 huat skulom wy tha til radha taka
 4215 Drotzetin sagde oss skal ey saaka
 jak wil nw sielffuor ena reso fara
 ok skal iak them swa litit spara
 som the haffua spart oss hār til
 konungin sagde mādhan drotzetin wil
 4220 wagha sith liiff fore war heder
 alle the men war skadha er ledher
 The skule alle medh honom fara
 swa at her skula faa hemma wara
 The toko skip hwar the kunno faa
 4225 heller stōrre skip ān smaa
 Ok loot them plankā wel om kring
 ok skipa swa ther in thera tingh
 Som the skullo en kamp bestaa
 vynnā eller tappa huat heller maa
 4230 Then tid the komo thār
 a hānder husit i gōta skār

- tha komo hertogans men ther i stadh
jak tror the stodho ok ther eth badh
ther hoff sik tha en digher ofridh
4235 the giordo en flota aff thörran wiid
Ok lotho swa wp a skipin flyta
skot ok steen monde ther ey tryta
The wardho sik ä mädhan stenen wan
ok ä til tess at koggen bran
4240 Thre kogga brwnno alle i sänder
tha gingo the hertogans mannom a hender
Ok wordo tha fangne alle en riidh
them dugde ey lenger thera stridh
brwnkogha ok wlff gerleffs broder
4245 ok lydher fooss en häladh goder
Ok en skytta heet walram
the geesto tha ena andra hampn
Stokholms torn thz skiwtasta the gato
ä mädhan the ther innan satho
4250 man gaff them maat ok plegado them wäl
ekke swälte man them i häll

- Vin midsomar tha skulle wara
et mykit hoff jnnan skara
Ther kom rikit mesta deel
4255 Ok toko herra matius tell
drotzetara ok forman
Rikesins radh thz walde han
the systo ther ok annat slikt
som rikeno war torfftelikt
4260 Then tidh hoffwit thz forleedh

ok drotzetin thādhan reedh
 Ok saa i landit hwat ther war tiit
 rikit thz war yffrit wiit
 The haffdo yffrit at sysla tha
 4265 tho laa mykit örlogh aa

The a Nyköpunge waro
 the toko hertoghana ok baro .
 wt aff husith a enne baar
 eth baldakin ther ower war
 4270 Ok satto them vtan husit nidh
 her maghin i herra kennas wiidh
 at thetta ära idre retta herra
 the ära dödhe thy är werra
 Jak weyt ey hwar at i wilin traa
 4275 j maghin ider andra herra faa
 Ok latha konungin haffua sith rike
 the swarado son warder gerna faders like
 Hertugh eriks son han liffuor än
 han er war herra wy ära hans men
 4280 wy wiliom honom tiäna thz er war tarff
 thz ma engin dräpa til arff
 J stokholme loto the them begaa
 i bya kirkionne badha twa

Thär epter vm warfrw dagh
 4285 for angist ok blidha slagh
 Tha war nyköpung giffuit
 got folk rasth ok triffwit
 haffde sik fore husit lakt

ok haffdo tessom lundom sakt
 4290 vñ the kunno thz bewara
 The willo aldregħ thādhan fara
 för an thz husith laghe ödhe
 ther therā herra bliffwo dödhe
 Ok slogho then mwren allan swa sma
 4295 at ther aldreg sten som annar laa
 Ther stodh förra bade mwr ok tynna
 ther kan man nw ey en sten at fynna

The a stekaborgh waro
 the biollo husit an tho at hwaro
 4300 at nyköpung thz war giffuit
 the haffdo werk ther fore driffuit
 Ok starka blidhor wp rāth
 Thz gik alt som the haffdo iāt
 The stormado bade dagh ok nat
 4305 vñ sidher war them koster faat
 the ther vpa husit satho
 thz war ilt ok litit thz the atho
 The waro trötte ok illa sare
 ok oste at joncherran ware
 4310 then stad man kunne han ey fanga
 a huro oss kunne sidhan ganga
 man gör mankt then tid man tränger
 ok han giter ey bidhat lenger
 Ok sagho at thz war enwāghit
 4315 ok gatho thz ey lenger drāghit
 Tha daghtingado the langa stund
 sidhan gawo the husit tessa lund

at joncherran skulde fangin wara
 ok the skullo wt aff husit fara
 4320 hwart the willo med thera hawo
 Jak pröwar at the tha husit gawo
 ar thz leekman eller präst
 tha er a hwar sik sialffwm bezst
 The slogho then mwr allan swa sma
 4325 the lotho ey en sten ather staa
 til stokholm fördo the han
 then vnga adela man
 Ok lotho han a stokholms torne gaa
 ok lotho honom alla nade faa
 4330 ther han torffte til sith liiff
 Hans fader wlte honom thz kiiff
 full wäl wente jak at the han födha
 ekki swelto the han til dödha

Ther epter om sancti mikels tiid
 4335 tha wart en stor wellogh strid
 aff däni ok wplenzska män
 jak tror at skanunga mynnes thz än
 Däni tappado sigherin thär
 skadhe han er opta när
 4340 widh miolkalang swa heter en by
 the wordo ther fangne ey willo fly
 thry hundradha riddara ok swena
 wordo ther fangne the jak mena
 Däni ok tyzske i bland
 4345 ok loffuado alle mz sampnada hand
 at the skullo koma jn

- then dagh man gaff them thz sin
vm ther kome ey för sãth vti
swa at the wordo mz dagtingan frii
4350 Helsinga borgh ward tha belakt
aff wplenzskom mannom oc thera makt
Lund skanör ok malmöya
lotho sik tha gerna nöghia
at the komo thera sölfv tha widh
4355 at the wordo ey brende i grundin nid
skanunga haffdo tha mykla vro
them gik tha aat vxe ok koo
hesta foder öll ok maat
huat the haffdo thz gik alt aat
4360 Ther war ey dighert mera till
ok folkit wille ok heem en dell
Tha for drotzetin ather til landa
konung birger wlte them then wanda

89

- Vm helgona messo komo the heem
4365 tha lat drotzetin skipa them
ok forwan them mz rikesins rãth
til then dödh man haffde them iãth
Drotzetin brwnka ok walram
ok lydher fooss swa war hans nampn
4370 ok fierde wlfvuer swalabek
hans ordh giordo han til en gãk
them satte man alla a eth radh
Jak wille at the satho samma stadh
om ther waro flere mz i radhe
4375 at hertogane wordo forradne bade

Tha konung birge thetta fraa
 the tidhande ok drotning märta
 Tha lotho the illa om thera dödh
 nw första ärom wy komen i nödh
 4380 til danmark tha skynde the sik
 tha war han döder konung Erik
 The beddos aff konung cristoffer nade
 tha wart konungenom thz til radha
 han länte them en gard widh skälsör
 4385 thz er god gerning hwo tolkit gör
 Ok tw härat lagho ther til
 konung cristoffer sagde jak wil
 thetta göra fore syzskene lagh
 thz er sidhan mängen dagh
 4390 syster at jak thz forstod
 attw wast mik ill oc ekki godh
 then gard han heet spikiborgh
 hon fik sidhan en högre sorgh
 hon fra at joncker magnus doo
 4395 hon grät tha thz hon förra loo

Een dell war tha hertoganna hämpt
 tha war eth hooff til stokholms nämpt
 a ällowo tusend jomfrw dagh
 tha willo the thz ey haffua fordragh
 4400 man ledde joncherran vt aff tornit nid
 then honom ledde han waraden wid
 Ok badh han göra sin scriptamall
 ok redha wäl for synne siall
 Som iak hauer aff herrana hört

- 4405 tw giäller thz thin fader bröt
The lotho han storlika wel bega
mz alla the klerka the kunno faa
han offrade sielffuer oc badh til crist
medhan liffruit haffuer ey lenger friist
- 4410 Tha giff siälenne hymmerigis ödh
mädhan iak skäl thola swa hardan dödh
Jak faar ok nade vm gud wil
mädhan brutin ere ey mere till
Gud weet at thz war mik i mot
- 4415 at hertugh erik sith liiff swa loot
ok hans broder hertugh wallemar
man weet wäl at iak i danmark war
Ok wiiste ther halla litit aff
vtan thz radh myn fader mik gaff
- 4420 at jak skulle til swerigis fara
ok vpa idhan skadha wara
Nw skal iak dö huat nw for tho
gud giffue sielinne nade ok roo
pa then helgandz holma man han ledde
- 4425 ok eth täpette vnder bredde
Ther knäade han sik fagherlika aa
ther loot man hans hoffwod aff slaa
ok lagdo han sidhan a ena baar
eth baldekin til redho war
- 4430 ok lagdo a barena ouer hans liik
hans fader var en konung riik
The bezsto fyre herra ther waro
han thädhan ok til brödra baro
Ok lagdon i then samma graff

- 4435 ther gud hans faderfader gaff
 Then milde konung magnus
 the liggia bade i eth gudz hwss
 ther barfötte bröder ower radha
 eth höwelikt mönster mz gudz nada
- 4440 Vm midsomaren ther epter kom
 mangin stoltz hálade froom
 war tha sedher i wpland
 ok marge bönder mz i bland
 Fyre bönder skullo redho wara
- 4445 j hwart härät ok skullo fara
 Ok möttos alle wid morating
 thz bud foor rikit alt vm kring
 The möttos ther a midsomars dagh
 i godhom tyma ok godh lagh
- 4450 En riker herra en dughande man
 han talade swa som then wäl kan
 J ärin gudi welkompne här
 bönder ok hoffmen hwo här er
 Wy haffwm hukt oss konung välia
- 4455 ok vilium her mz ey lenger dwälia
 Jak hauer thz hört sakt allan myn aller
 warder konunger a morasten walder
 med alla landa vilia ok lagha
 han skal varda goder i sina dagha
- 91 4460 Ok faar med folke godha häll
 ok warder miller ok är säll
 Ok giffuer bondom godhan frid
 then konung torfftom wi wel wid

- Gud giffue oss then sagdo the
 4465 at rikeno matte glåde aff ske
 Drotzetin haffde konungin i sin fampn
 han sagde wy hopom göra rikeno gangn
 ok mykin froma fram a leed
 swa at rikesins ära warder breed
 4470 wy haffdoni twa landzherra
 the ära döde thy er werra
 Slike som hertugh Erik war
 ok hans broder hertugh wallemar
 Them haffwm wy skadelika mist
 4475 the wordo forradne mz falske liist
 wy witom wel wara skadha män
 wy haffwm thz hämpt ok skulom oc än
 hata them alt huat wy gita
 a mädhan wi them liffuande wita
 4480 Thz hauer konung birge giort
 wi hawm han aff riket kört
 Then lykka haffuer gud oss giwit
 at wy haffua han aff riket driwit
 ffor then last han begik
 4485 a sina bröder tha han them fik
 wy haffua honom wnnit land oc borger aff
 mz then hielp oss gud vnte ok gaff
 Swa at han aldre skal ok aldre ma
 optare wald i swerighe faa
 4490 wy maghom ey lenger konung vmbära
 gud giwi honom lycka helso ok ära
 Then wy skulom i dagh til konung taka
 thz wiliom wy göra for then saka

- at riket skal ther hawa aff en tröst
 4495 gud hauer nw sköt wan wanda löst
 Swa at wy maghom liffua vtan kiiff
 gud giwi honom helso ok langt liiff
 Ok late han lenge mz oss liffwa
 ther wy viliom i dagh konungs nampn giwa
 4500 Hoffmen ok bönder alle saman
 öpto ok sagdho alle Amen
 wil gud jnnan hymmerike
 han ina wel varda faders like
 Tha waldo the konung magnus
 4505 hertogh Eriks son swa sisher man oss
 thz han ekki äldre waar
 än tha vpa sith tridia aar
 92 Herrane gingo honom alle a hand
 ok lotho honom wp bade borger oc land
 4510 ok wordo alle ther hans men
 ok tiänto honom som the göra oc än
 Han war walder widh morasten
 sidhan wändo bönderne ather i geen
 Ok sagde huar for sino härade
 4515 huilke men sin herra swa ärade
 The waro wärde godh löön
 swa at thera barn skullo fanga tess röön
 han finge aldreg ower swerighe wald
 ware ey thera ärffwde swa margfald
 4520 Ok thera mykla manheyt
 som all cristendomen weyt
 at the hämpdo thera herra swa
 at all werlden legger them taak vpa

- KOnung hakon bleff ok tha döder
4525 fore konung erik waro twe bröder
war herra kallade them til sik
konung hakon ok konung Erik
Ok rikit thz stodh konunga löst
ok the haffdo enga andra tröst
4530 än a konung magnus som walder war
ok konungs nampn i swerike baar
Han haffde skylt wid konung hakon
swa när at han war hans dotterson
hans fader het hertugh erik then mille
4535 thz gik alt som war herra wille
Ok swerikis men the holpo til
thz skal a fram var herra wil
han wart konunger i Norighe
thz wille gud at thz skulle skee
4540 han er nw konunger ouer tw rike
faa crisne konunga liflua nw slike
Then ära han fik ok hauer än
thz wlte honom gud ok vplenzske men

Rättelser i texten

vid dess aftryckande ur handskriften A.

Vers.

4	thy rättadt från thz enligt C. (början felar i B.)		
28	mz tillagdt af utgifvaren.		
76	henne	r. fr. henme	
89	bödh	» loth	enl. B. C.
114	gudz	» gudh	» »
118	haffde	» haffdo	» »
207	swa	» swe	» »
339	hörom	» horom	» »
349	vpaboret	» vpabaret	» »
377	aff	» ok	» »
470	eller	» Ther	» »
541	sudermanna	» suderma	» »
561	hiolt	» helzt	» »
»	oc	» o	» »
567	ringstadha	» ringst	» »
588	köpa tillagdt	enl. B.	
691	sik	r. fr. sin	» »
710	skaktawel	» skaptawel	» »
785	swidhiod	» swidhido af utg.	
786	ett dubbelt vtan	bortlemnadt.	
800	hon	r. fr. han	enl. B.
819	fortekkia	» fortekkio	
884	aff	» eth	enl. B.
908	rödh	» rodh	» »
964	dagtinga	» datinga	» »
1021	dagha	» dragha	» »

Vers.

- 1030 han tillagdt *enl. B.*
- 1172 mängen *r. fr.* magen
- 1198 byriade » biryade
- 1234 birger » erike *af utg.*
- 1248 plägado » plägoda
- 1272 wäldogh tillagdt *af utg.*
- 1275 the *r. fr.* tha (*ett blad felar i B.*)
- 1334 Thz » Ther *enl. B.*
- 1354 wara » bliwa » »
- 1375 j hæl thäs waro *r. fr.* j haluite warda *enl. B.*
- 1398 eth gylt leon » en gylt loghe » »
- 1416 gläde » glade » »
- 1455 än mang en » engen » »
- 1464 föra » styre » »
- 1485 träskit » traskit » »
- 1488 the » ther » »
- 1516 komo » koma » »
- 1518 widher » nidher » »
- 1577 hela versen upptagen *ur B.*
- 1584 raskliga *r. fr.* rasliga
- 1666 ett dubbelt han bortlemnadt.
- » jonker *r. fr.* jomker
- 1702 the tillagdt *af utg.* (*ett stycke af texten saknas i B.*)
- 1737 ofäfle *r. fr.* ofräfle (*B. har oäffla*)
- 1833 the tillagdt *enl. B.*
- 1836 äldre *r. fr.* aldre
- 1888 ordh ok rödhom *r. fr.* ördh ok rodhom
- 1892 the tillagdt *af utg.*
- 1895 dagh tillagdt *enl. B.*
- 1954 han » » »
- » mängen *r. fr.* magen
- 1956 Stokholme » Stolholme

Vers.

- 2028 Aranes *r. fr.* Tranes *hvaraf första bokstafven endast är med liten stil utmärkt för rubrikatorn, som skulle måla henne stor och röd, men icke gjort det, liksom oftast är fallet i denna handskrift. Männe Tranes skulle kunna vara ett äldre namn, det samma som i v. 648 heter träno näss?*
- 2124 koma tillagdt *enl. B.*
- 2151 the *r. fr.* twe *enl. B.*
- 2159 tröste » trösta *enl. B.*
- 2216 dagtingan » datingan
- 2223 skipade » skapada
- 2258 a » aff *enl. B.*
- 2294 sönder » söndr
- 2473 dagtingan » datingan
- 2540 ther » then
- 2556 hon tillagdt *enl. B.*
- 2566 swidhiwdhe *r. fr.* swidhidhe *af utg. enl. rimmets fordran.*
- 2618 The » Tha *enl. B.*
- 2923 Normän » Norman
- 2925 norige har ett förkortningstecken, som blifvit lemnadt utan afseende.
- 2936 litin *r. fr.* litith *enl. B.*
- 2943 faat tillagdt *enl. B.*
- 2948 dödelike synes ha varit skrifvet dödelikin och ändradt till dödeliker
- 2950 Thz *r. fr.* Ther *enl. B.*
- 2968 skuld » skild » »
- 3001 gudh » gul » »
- 3050 kalffswnd » skalffswnd » »
- 3059 wnno har ett förkortningstecken, som blifvit lemnadt utan afseende; likaså i v. 3281.

Vers.				
3064	at	r. fr. han	enl. B.	
3071	skulle	» skullo	» »	
3140	Tha	» The	» »	
3261	liit	tillagdt	enl. B.	
3264	jöneköpfung	r. fr. jönekopung		
3340	rad	tillagdt efter en yngre hds.		
3395	dagtingan	r. fr. datingan		
3398	Konungen	» Konungenom		
3435	födhis	» föddis	enl. B.	
3467	stikkat	» stiktat	» »	
3502	komo	» koma	» »	
3542	en släth	» eth hwss	» »	
3576	the	» tha	» »	
3626	agnatorpe	» hagnatorpe	» »	
3640,77	nyköpfung	» nykopung		
3719	han	tillagdt	enl. B.	
3789	portanerane	r. fr. portane	enl. B.	
3890	koma	» komo	» »	
3964	ey	tillagdt	enl. B.	
3978	hertoginnan	r. fr. hertogans men	enl. B.	
3981	joncker	» jomker		
3992	färdh	tillagdt	enl. B.	
4020	rymde	r. fr. rymdo		
4036	joncherra	» joinherra		
4045	tha	» thz	enl. B.	
4060	liiffde	» haffde	» »	
4075	ett dubbelt	thz utelemnadt.		
4099	bort	r. fr. bord	enl. B.	
4209	ä	» a	» »	
4238	The	» Tha	» »	
4257	Rikesins	» Rikensins	» »	
4303	iät	» ät	» »	

Vers.

- 4337 skanunga *r. fr.* skäninge *enl. B.*
 4349 dagtingan » datingan » »
 4367 iäth » äth » »
 4400 nid tillagdt *enl. B.*
 4451 then *r. fr.* thn
 4481 hawin » hawn
 4516 The » Tha *enl. B.*
 4519 swa » swar » »
 4534 hons » han
-

FÖRÄNDRINGAR OCH TILLÄGG I GAMLA KRÖNIKAN.

Ny början med tillägg om Erik heliges efterkommande, för att visa Karl Knutssons härstammande från honom; skrifven vid år 1452.

(Efter Lagerbringe handskrift, D.)

- Gudh fadher oc son oc then helge ande 1
beskerme swerike aff allan wande
Jomfru maria gudz modher reen
beware swerike fra alt meen
5 Thy bätre landh skal engen wetha
tho han alla werdlena letha
Ther är menliga then skönesta renheth
ther nagar man aff säghia weeth
bade mz hws öl brödh oc math
10 oc bewisas gestom swa godh laath
Man skal ther mera för gudz skull faa
än j androm landom för peninga naa
Thz skola alle tygia thz frästa
ginom rikit fara oc almogan gästa
15 The torffwa ey hempta aff frömanda landa
til dryk eller föda nagra handa
korn fåa smör och swin
haffwa the nogh heem til sin
Ther görs nogh silff bly iärn oc kopar
20 som föris vtländis j stora hopar
Graskin hermelin oc maardha
oc all skinwara som nagat warda

- ffaller ther nogh alla handa
 oc föris thedan i frömanda landa
 25 *Man* findher ther böndher siällan boo
 som ey haffua nogh aker angh oc fiskasio
 hwar hema för sin egen daar
 vten then fisk vthaff haffuit faar
 Ther födas oc the skönista hesta
 30 store oc smaa the aller bestha
 2 The haffua nogh bij oc allenskogh
 alzskons wille brade nogh
 aff hiort hindh algh oc raa
 oc aff alla the fugla *man* äta maa
 35 Meer än j annor landh oc rike
 Thy findher *man* hwargins swerikis like

- Gudh haffwer swerike skapat swa
 mz bergh skoga mwsa oc sioa
 at wille swenske hwar androm tro wara
 40 the torffte för wtlenska aldre faara
 Och at them ther mz nögde
 som them gudh til fögde
 Oc beuisa hwar androm tro oc ära
 o hwru säle matte the wära
 45 Jac haffwer j manga böker leeth
 oc opta sielff mz ögom seeth
 tha findher iac at bade för och nw
 Awndh oc gyri badhen thw
 haffua swerike fördarffuat swa mangalundh
 50 oc qwälia thz än j alla stwndh
 ä hwem som lyster ther vndher aff höra

- tha wil jac ther aff redho göra
 oc latha her äpter förstanda
 ythermera swenska manna wanda
 55 än för är j bokena giorth
 aff hedna och cristna som j haffua sporth
 Och böria aff en konung heth erik
 han haffde alt swerike vndher sigh
 hans fadher war konung erik knwtzson
 60 oc sancte eriks sonason
 konungh erik haffde systra tree
 her knwt aff folkunga fik ena aff the
 hon heth elin oc annar märetha
 henne fik her niels aff toffta
 65 han war en spaker rätwiis man
 oc loth sigh at nöghe thz gud honom an
 mz henne fik han her abiorn nielsson
 aff honom föddis her wlfv abiornsson
 Aff wlfvue föddis her karl j toffta
 70 aff hwilkom mykit goth spordis opta
 han war then betzsta boklerdh man
 som man tha aff swenskom fan
 j siw bokliga konster oc alla laga
 oc lagman i vplandh j sina dagha
 (*Här efter följa gamla textens v. 67, 68, 71-74,*
31-66 sålunda:)
 75 Konung erik war nagat läspir widh
 halta war och hans sidh
 han hiolt hws ära oc ädla sidh
 oc bondom hiolt han godan fridh
 Aa alffwara kunne han sigh wel forstaa

3

- 80 oc mz torney ey mykit omgaa
han war wällogher öffwer rikit alt
hwat han giorde gaff och galt
som han giorde skulle thz staa
the ther moth melthe waro faa
- 85 vtan knwt oc hans fränder fler
karll haraldher oc holinger
thz war alt folkunga rothe
thy waro the konungen mest a mothe
oc sagde at knwt borde häter konung wara
- 90 thy han war snillare j raadh oc swara
- 4 The stridde mz konungen och wnno sigher
o. s. v. till och med v. 66 då v. 75 vidtager,
ändrad sålunda:
- Tha war ingeborgh the tridia konunges syster
för att öfverensstämna med den ofvan, v. 61,
gjorda uppgiften om Eriks tre systrar.

Läsarter, ändringar och tillägg.

- 88:1 the atho saman twa dötter och fyra söne
the waro all sysköne (B C)
- eller The fingo saman fyre söne
och tw döötther the varo all syskene (E F)
*hvilka verser måhända tillhöra den gamla texten
och endast blifvit uteglömda i A.*
- 114:1 fore thy them iäwade at the sagos aldre mer
aff thölkom skilnade tolkit sker (B C) *Endast
en fördubbling af 123, 124.*

- 156: 1 Äpther gwdhz bördh xij^c aar
fämptye på kyndelsmässan dagh thz war (*F E G*)
Detta och öfriga tillägg ur D E F G äro för-
modligen gjorda vid år 1452.
- 177 och sporde hwo hans son haffde til konung takit
178 och sagde thessom led hwi wart ey helder iakit (*BC*)
199: och leth sigh ther wel at nögha (*D E F G*)
tillagd för att afhjelpa rimfelet, hvarjemte i 198
swa blifvit tillagdt för att rimma med 197. I
handskr. B C har man utelemnadt 198, liksom ock
200, 201 i D E F G.
- 251 swia för vesmannas lande (*B*) swidhöya (*D F*)
swidhia (*G*)
- 316 brusto för bitu (*B*) 329 regla för ordin (*B*)
340 cristindom för scriptin (*B*)
387 ärendä för ewintyr (*B*)
400 siwnda för tiunda (*BC*. *Yngre hds. ha tiugonde*)
440 öninge för ymninge (*BC*. *Yngre hds. ha Jöna-*
köpfung)
- 522 äbbalundh för jålbolung (*B C*)
556 hwit för stolt (*B C*)
785 sudermanna landh för swidhiod (*BC*.) *De yngre*
hds. ha swidia och swidöya)
- 823: tha han striidde moth konungh waldemar (*en-*
dast G och yngsta hds.)
- 862 niwdunge för Etake (*B C*)
- 1119: 1 han stakken genstan nider til jordh
them sampde tha wäl om thera ordh (*BC*) *hvar-*
emot 1122—25 äro utelemnade (äfven i D &c.)
- 1246: 1 Äpter gudz byrdh xij^c aar
vppa thz nytiende thz war (*D &c.*)

- 1335: 1 äpter gudz födzla xij^c aar
oppa tridia och nitiende thz böriat war (*D &c.*)
- 1412 loterdrank för kerssedrank (*B C &c.*)
- 1837 sietta för fämpta (*D F; B C ha fämptande*)
- 2095 han är thäs allä gernä owärth (*B C*)
- 2117 och ey iach kan eller görä will (*B C*)
- 2248 thz huss heeth nyklaborgh then stad het kungella
(*G F*)
- 2736 ykna liwngha(*D*) yngna liwnga(*E*) ydnä liwngha(*F*)
- 2741 traffwa ööl (*D F*) tidzt ööl (*E*)
- 2831 himmil och iordh för honom (*B C*)
- 2880 sonnan för owan (*B C*)
- 2892 lägdhro för lergha (*B C*) läge (*D*) large (*E*)
baghe (*F*) largee (*G*)
- 2903 mz enom mäktoghom klobba här (*B C*)
- 2953 thry hundrad (*B C*)
- 3063 a wak the iänmirlike nödh (*B C*)
vale vak then &c. (*D E*) väll var thz &c. (*F G*)
- 3091 halssa för hälade (*B C D E F G &c.*)
- 3149 jwar för jönes (*B C*)
- 3170 hundrade riddare i hans tjänist war (*D E F &c.*)
- 3172 at hertoga ok landsherra (*E D*)
*är kanske den rätta läsarten, hvars 2 första ord
blifvit hopslagna till atherton (F har Att ha G viij)*
- 3184½ och lätha see hwar tiil wy doghom (*G som trott
att tiwgho icke kunde rimma med formogho. Uti
E är af samma anledning ok tiwgho ändradt i*
- 3185 till j vanom)
- 3188 wtan hinder til för wt a hender (*B C*)
- 3206 redh för bödh (*B C*)

- 3209 frögdäs för styggias (B C)
 3222 humbla rwm (B C; är det rätta namnet) rumbla
 borgh (D F G)
 3238 Daghen för Dänomen (B C)
 3244 hardelika för angislika (B C)
 3274 gotzsärk för gudzsärk (B C)
 3434 gärande för gyrende (B C D &c.)
 3441 trwg för strwgh (B C)
 3585 fidhlara för sidhan (B C D &c.)
 3592 han them för man bort (B C) han borth (D &c.)
 3627 gripa och för krypa ok stundom (B D &c.) kripa (C)
 3706 swärdha för swerto (B C)
 3852 konrad yser för Colrat isar (B C)
 3876 gärlax för gerleffs (B) Likaså 4244 (B C)
 3878 wäknara för mzwapn (BC) vepnara (D) väpnadhe (F)
 3922 starbech (D)
 3930 brunka (B C D &c.) Likaså 4244.
 3987 birger för karl birger son (B C E F) D har matthis
 i 3987 och birge i 3988. G utelemnar 3987.
 4017 iacobsson för olafson (B C) ebbason (D F G)
 4021 konungen sagde nw &c. (B C E)
 4061 tre för nyo (D E F G)
 4071.1 Epther gudhz bördh thusanda aar
 tryhundrath j siotthande thz war (D E F G)
 4079 latet för landit (B C) latha mz minna (D E F)
 4183 kost för skot (B C)
 4225 skip och kogga (B C) koggha för skip (F D)
 4340 mörklandh för miolkalang (D) mörklongh (F)
 mörklangh (G)
 4345 sinne för sampnada (B C D F)

- 4375: 1 Och wordho ther tha saa offwer een
 ath strax om waren ath syön vordhe reen
 mz makth ville the till gothlandh tha
 ath the motthe ther koningh birgher faa
 5 och ath ginghe thera reesa väll
 tha ville the han swältha j hall
 som han hade thera herra giorth
 8 och här före j boken är sporth (*F D G*)
- 4376—95 äro i *D F G* flyttade efter 4439.
- 4384 skutskör för skälsör (*B C*)
- 4410 giffui gudh för giff (*B C*)
- 4427: 1 Epther gudz byrdh xx ok xiiij c aar
 sancti symonis & iude affthon thz war (*D E F G*)
- 4439: 1 Strax om waren redhe the
 saa skönan flotha man wille see
 aff skipp och ffolk thz synne
 och menthe konung birger i gotlandh finne
 5 tha the j garna hampn kommo
 wisselica thz the ffornomo
 huru konungen ok drotningen badhe sändher
 waro fflydh till danmark til henne ffrendher
 landeth hylladhe drotzet mattis tha
 10 the i stadhén bodhe giordhe och saa
 sidhan fforo the swenske heem
 ok lastadhe thz the funno ey them (*D F G*)
- 4541: 1 wardbergh ok norre halland
 haffde han fryth j sinne hand (*D F G*)

Fortsättning af Gamla Krönikan för att sammanbinda henne med den Nya till ett helt verk; skrifven vid år 1452.

(Efter Lagerbrings handskrift, D.)

1319—1389.

Drotzeten skulle rykens förstandara vara 149
till konungen kom till sina aara
thz stodh sa vell j ryket tha
ath aldre kundet bätre sta
5 tha varth konungens träsel sa rykt
ath aldre var j suerige slikth
thy rikens men liffde mz gläde ok losth
ok hade jngan onytta kost
ty tha var sa godher fridher
10 ok jnge trösto sik vidher
moth the suenska nogat örliga
ty the ä vinna huart the bögia
Danmark stodh j sorgh ok quala
fför thz soldh the skulle betala
15 fför thz örlögh the hade förth
a suerige som för är röρθ

Ivnkar hakon ok knut hade j panth
sydra halland sigher jak för santh
ok ther till ij [2] härad j skane
20 bergahärad ok norre asbo heta the 150
fför lödugt silff viij^M [8000] lödugh mark

- thz var j [1] soldh full stark
 ok hade gräue hans aff holsta landh
 för iij ok xxx tusandh
- 25 lödugha mark j kölnisk vikth
 thz sigher jak vtan falsk dykth
 skane blekung lyster ok hueden
 a hade danske mindre mådan
 saa dyrth stodo honom the landen till panth
- 30 för gud sigher jak thz santh
 Än varo danske skilloge thessen
 Een som heet conradh van plessen
 ath betala j kolnisk wikt fryi
 iij^m [3000] lödhogh mark ok femty
- 35 han hade ther till för borgha
 [köpmanna hampns hwss och gorgha] [hampn
 Roskill thu härad ok bytornet vidh köpmanna
 ok thenne äffterscriffna iij härad vydh nampn
 Sæme härad ok killehäradh
- 40 ok tymehärad tesse iij æreth
 Än lydho danska mera quala
 aff osegliket geldh the kundo ey betala
 Vallemar tha konung j danmark var
 hans fader varth slagen konung cristoffer
- 45 budh han till konung magnus sende
 ok badh honom hielpa sik aff then vande
 ok vidh the gelden skilia
 han ville lyffua äfter hans vilia

Sverigis radh sik tha tröste
 50 ok förnempda panta till kronene löste

- ok giorde ther een ända mädher
ath skane ok hallandh mz sloth ok städher
skulle äwinneliga vndher suerige blyffua
sua lotho the aff suerige dryffua
- 55 xl ok ix^m [49000] lödhug inark
thz ma vell scriffuas een summa stark
som the alt j lödhugt sylff vth gaffuo
ok betaladh ey mz andra haffuo
ok lotodh j kölnisk vykt betala
- 60 fför än the naghot the landen benala
Ther giordis kosteligh breff paa
ath skane skulle aldre vndan suerige gaa
ok ey halland lyster huäden eller blekingh
thz loffuade danske vtan twingh
- 65 ok mz kosteliga ädha jette
ath äwinneliga skulle haldas thette
ok aldre skulle danske thz örligh föra
som suerigis crona skulle skada göra
thz loffuade badhe konungen ryddare ok swena
- 70 biscopa köpmen ok alinogen mena
ok sworot mz stora ädha tha
ok gaffuo breff ok incigle ppaa
ok brotho danske thz her är sakth
tha skulle vj [6] biscoppa haffua makt
- 75 lysa them ther före j ban
hoo ther moth sigher han är osan
J samma breff ok scriffuet är
hurw suarlige sik plictade ther
Erchiepiscopen klerkia riddara ok suena
- 80 köpmen böndher ok alle mena

- 152 som tha j lunda biscops döme boo
 æwinneliga blyffua vydh suerige mz tro
 ok aldre latha sik ther fraa skilia
 fför nogra twangh eller thera vilia
 85 Effter gudz bördh xiiij^o aar
 xl pa tridhia thz var
 ppa vardhbergh viij daga effter martinsnessa
 stadfestis thz breff ok gaffs till vissa

- Konung magnis syster effemia*
 90 ffyk mekelborgh till hustru tha
 try barn födde the aff sik
konung albricht ok henrich
 tridhia syskon fins jngeborgh scriffuen
 hon vart enom hertogh j holsten giffuen
 95 ok var *konung cristierns* modher fadher modher
 thi borde honom vara suerige godher
 hertogh hinricx dotter *konung eric* baar
 thoc han ey suenskom ondher vaar

- SEdhan *konungen* vexte till aara
 100 tha hade drotzeten budh ospara
 om een jomffru som vare hans lyke
 ok fik een vtaff frankerike
 hon var velbaren skön och vyis
 thes gaffuo henne alle priis
 105 hoo henne nampn vill vitha
 jomfru blanka mondon heeta
 hon ärligha till *suerigis* fördes
 ppa stockholm thera bryllop giordes

mz sadana ära ther till hörde
 110 jak vill thz nw ey lenger göra
 han fik mz henne iij dötter ok ij söne
 the vare alle syskene 153

SJdhan thz var mest framgangith
 ok konungen hade skane fangith
 115 tha bleff then ädhla drotzeth mattis döödh
 gudh frelse hans siell aff alle nödh
 swerige fyk tha eeth thz slag
 thz ey förwindher j mangan dag
 konungen fik sidhan sielffuer radha
 120 ty kom ryketh j stoor onadha
 Jak haffuer ey aff een konung sporth
 som gud haffuer mera nadhe mz giorth
 SAncta birgitta lyffde än tha
 mz henne leth gudh honom första
 125 hurw han skulle sigh regera
 han aktadet togh ey thes mera
 han ville ena resa till rytzalandh fara
 Jomfru maria loth honom aathvara
 ath vilden lydha henne radhe
 130 hon ville göman fra alla onadhe
 ok kalladhe honom sin nya son
 ther gaff han ganska lytith om
 HOn sadhe ville han till rythza draga
 vtlenska skullen ey mz sigh haffua
 135 vtan trösta aa gudh ok syna men
 hon ville vel förvara them
 ok hans här aa alla sydha

ther före torfften jnte quidha
 hon ville sankha hans owener saman j sendher
 140 ok skippa them j hans hendher
 nar han them finge skullen them förwara
 ok gudz fiendä ey ath spara
 154 hon loffuade honom meer ath thz sinne
 ath han skulde then helga graff winne
 145 om han giorde som hon badhe
 Oo thz han ey lydde slyka modher radhe
 ther giorde then yslingh twarth aa moth
 Alth thz jomfru maria honom sighia loth

Han samfnade sik een här stark
 150 badhe aff tyska ok danmark
 hertogen aff holsten ok slyka flere
 thy varth hans angisth testa mere
 thz gik som jomfru maria honom sagde
 tha han jn j rytzalandh lagde
 155 han van alth thz fore gik
 ok syna owener alla j hender fik
 tha radde the suenska sa inz thom fara
 ath the moth crisnom ey mera vara
 the tydzska radde ath latha them lyffua
 160 sylff ok gull the os nogh giffua
 Jomfru maria radh konungen försmadde
 ok giorde som the tyska radde
 the rydza loffuade honom silff ok gull
 ok suoro honom vara hull
 165 ok crisna tro tagha sik ppa
 ok fly ath alth landet skulde göra saa

- han loth them raka skegh ok döpa
 ok frya sidhan fara ok köpa
 men rytza skulle fara ok venda thera landh
 170 alth till *crisna* ok *konungens* hand
 tha förterde *konungen* sin spisningh mesta
 ok tymen förgik them alle besta
 som han skulle sik haffua brukath
 ok syna owener vnder dukath
 175 Tha rytza *konuna* j thera behaldh 155
 sankade the sa storan saaldh
 aff rytza lättoga ok tartar
 ok bestallade *konungen* ther han var
 ok lotho honom se j allo thy
 180 ath skeggen vare vext ather aa ny
 haden rakath hoffuden fra thera hals
 tha hade the ey giorth tolkit fals
 han groff sik vth aff lowka minne
 aller hade the fangat honom ther june
 185 thy han lydde ey jomfru maria rade
 ther för fik han ey hennes nadhe
 vtlønninga twingade honom margfall
 fför han fik betaladh thera saall
 han sette them mangh landh j panth
 190 ok twngade almogen sa för santh
 ath tolga skatta aldre offuer them gik
 vtlenske men alth thz solleth fik

- Konungen ok sa före togh
 Een sin man han fördrogh
 195 öffuer alla the j ryketh varo

thz giorde han ther före
 ath huat han ville taga ppa
 tha skulle hans vilia jo framga
 huem. thz var skada eller oreth
 200 han skötte jo alzencte thz
 Moth kyerkione fryhet giorde ok han
 thy lyste pauen honom j ban
 Thz lagde han ey aa sith sin
 156 huar gudhz tydher hioldos ther gik han jn
 205 ok forspilte mangom sinnom saa
 thz gudhz tyenisth fik ey fram gaa

EN togh han eeth verre sinne
 ok vildey blandas mz sinne forstinne
 vtan lyffde ver en oskeliget dywr
 210 ok sindade moth reth nathur
 j the matta osigelighet är
 tha hans radh sporde thetta här
 tha radde the honom offta saa
 han skulle ther leggja böther ppaa
 215 han aktade thz för jncte vetha
 ok ville thera radh ey satha
 Sidan vorde the saa till radhe
 ath the keste hans söner bade
 Eric konung offuer suerige
 220 hakon offuer norges ryke
 ok fingo konungen aff landet thera
 sa mikith han skulle sik mz näre

Ther effter förliktis tha
 han ok hans förstinna

225 sa ath the lagho saman badhe
 tha förgaff hon mz beggis thera radhe
 Eric som konung j suerige var
 ok hon sielff til verlinne bar
 som han j sith yterste sagde
 230 ath modren honom thz giort hade
 sidhan hillade ryket fadren j gen
 ok han loffuade göra them ey meen
 huarken thera gotz eller liff
 vtan swor them älska vtan kiff

235 SJdan förentes konung magnus tha 157
 mz hans magh mäkelborgh saa
 ath konung hakon skulle sik thaka
 ena hans frenko till dröthningh haffua
 konung magnus ther om vthsende
 240 xij hans radh thz skulle ände
 ok mz mekelborgh saa stadfeste
 the varo aff suerige the mektogaste ok beste
 Erchiebiscoppen biscop niels aff lincopung medher
 ther nw sigx hälig honom är thes bather
 245 her karll aff tofftha boo joansson ok mere
 tolka andra mektugha flere
 them sendhe han vth mz fulla makth
 huat the loffuade skulle blyffua sakth
 thz loffuade them ok xij mz konungen saa
 250 the ok vare hans radh tha
 Togh tenkte konungen alla stunde
 hurw han sith radh förderua kunde
 thy togh han sigh saa före

- medhan the j thz ärende vare
- 255 mz *konung* valdemar förbant sik saa
ok gaffuo thera barn ther saman ppa
konung hakon ok drötningh margreta
ath *konung* valdemar skulle hans vilia vetha
ok latha tagha vara
- 260 nar the svenska mz jomfrune heem fara
tha skullen latha grypa them alla saa
ther till loffuaden *konung* valdemar tha
skane ok halland fryth j geen
ok all breffuen mz vtan meen
- 158 265 The sik ey ther för ath skilia
än alth varth giort *konung* valdemars vilia
bade om landh sloth ok städher
ok han hade aall breffuen medher
om blekingh lyster halland ok skane
- 270 vee them bädöffuade fane
som sith ryke saa förderuar
ok tolkit mordh effter sik ärwar
ppa sina men honom tyena j troo
han skulle alder j hymerike boo
- 275 Ther till badh han *konung* valdemara
ath han ville thil gotlandh fara
ok tuingga gutniska till both
ty the giorde honom aa moth
ath the ey sa mikin skat gaffuo
- 280 som han ville aff them haffua
tha *konung* valdemar slotten j skane jntogh
ok *konung* magnus vth aff them drogh

tha spottade honom gainble ok vnghe
 ok kastade honom mz rothna kolunggha
 285 ok beskimpaden mz vysor ok orde
 thz var ey vndher the saa giorde

NAr the suenska aff rostok lagde
 konung valdemar sith folk vthe hadde
 mz twa stora holka tha
 290 ok ij^e [200] ryddara ok suena ppa
 som j tydzklandh hema varo
 ok skulle mz jomfrune till suerige fara
 tha loth han alla grypa them
 ok fördes till sälandh heen
 295 ok somma ppa gorga feste
 somma ppa the andra neste
 ok hiolt them ther j twanga
 saa vell jomfrun som the andra fanga

159

Mäkelborgh sökthe ther om dagha
 300 ath han ville them lösa haffua
 thz skedde tok ey för thes
 än mekelborgh lagde till stigsnes
 mz viij^e [800] ryddara ok swena
 som mz opgiorda hielma j stridhom tiena
 305 ok ther till thera hoffuasin
 saa drogh han j sielandh jn
 J xiiij vykor mundhe han ther bliffua
 konung valdemar tordey mz honom stridha
 han häriade landeth alt om kringa
 310 till thes the saa dektinga

ath han fik the fanga alla j geen
 sidhan for mækelborgh ater heem
 ok badh the svenska heem fara
 ok holda thz honom loffuat vara
 315 om the vilde blyffua ærliga men
 helder komma j gen alla sän

The foro til *konung magnus j samna stundhe*
 ok förmanade thz högsta the kundhe
 ok togho the xij aff radhet medher
 320 ath han skulle lydha thes bedher
 som inz *konungen* haffde bestelth
 ok the andra swenska inz befelth
 thz verff till mekelborgh fara
 ok loffuade them skadalösa vara
 160 325 ok skylte the *konungen* swarligha
 ath skane var komint fran *suerige*
 moth thera radh ok mynne
 tha togh *konungen* saa dana sinne
 the xxiiij beste j ryketh varo
 330 them fördreff han ther före
 ok *biscopa ryddara* ok suena
 som mest förmatte honom tyäna
 ok ville them vidh lyiff ok gotz skylia
 ty the talade moth hans vilia
 335 ok them alla byltoga lagde
 för thz the honom sannygh sagde
 om then skada han hade rykith giorth
 ok ey hollit them troo eller ordh
 saa fördreff han them alla till lyka
 340 fraa godz ok *hustru* trengden them vyka

- SJdan the alle til rostok lagde
 saa foro the xij mekelborg loffuat hade
 alle till honom vtan fals
 huar hade en binzel om sin hals
 345 ok sagde vy äro her komne aa jdre nade
 öffuer vara lyiff ok lönner magen j rade
 thz vy jdher loffuade kunnom vy ey holde
 ty giffua vy os jdher j volla
 Mäkelborgh suarade them alla j sän
 350 j haffuen os hollit som ärliga men
 thz jdher herre vill os ok jdher saa förradha
 togh göra vy jdher ey mera onadha
 han tok them ppa sith feste
 ok lyffde vidher them alla beste
 355 ppa sith slot suärin
 ok loth kalla the andra heem till sin
 som j rostok hade blyffuith
 ok konung magnus hade mz fördriffuith
 ok badh them alla när sik blyffua
 360 kost ok kläde ville han them giffua
 till thes the kommo j eeth annath sin
 saa ath the kommo j suerige jn

161

- MEdhen thetta saa till gik
 redde konung valdemar sik
 365 tyll skips mz een här stoor
 mz holkin han till gotlandh foor
 ok lagde j garna haffn ther medher
 them saluge gutha lykkadis ey bäter
 the ville ey vndher konungen gaa

- 370 ty loth han them gripa ok slaa
 vith vj° [600] myste ther thera lyff
 gudh skende *konung magnus* för thz kyff
 han matte funnet bather foga
 än saa förderuat sin almoga
 375 sydhan skynnaden staden ok landeth j röther
 saa the fingo thes aldrey böther
 vsigelighet gull ok silff han ther fyk
 gudh fögadet sa thz alth förgik
 som han villet till danmark föra
 380 tha for thz som man maa höra
 fför tyuste skär ppa een sten
 bleff bade skipp ok gotz j gen
 ok alle the j skypet varo jnne
 förgingos mädher aath thz sinne
 385 han loth sin fogda ppa gotlandh vara
 162 ok bödh almogan honom suara
 tha han mz guta hade endhe
 strax ath ölandh han tha vende
 Öningga gik tha sama lundh
 390 han loth them röffua ok skynna j grundh
 togh myste ther jngen sith lyiff
 thy the budho honom jnkte kijff
 tha han hade giorth *thetta* meen
 for han *stragx* ath danmark j gen
 395 ok wart thit komen nogha vell
 fför än gutha slogo hans fogda j heell
 ok lyddo vndher suerige som för
 thz är tro almoge som saa gör

- MEkälborgh ok the suenske
 400 mangh budh till *konung magnus* sende
 ath han ville taga them till nade
 ok bather för *suerigis* ryke rade
 ok vinna skane till *suerige* j geen
 som borth var komith riketh til meen
 405 ok latha them nyuta *suerigis* laga
 ok ey saa gotz ok erffue fra taga
konungen thz ey göra vill
 ty *screffuo* the *honom* sidan saa till
 ath vitha hans versta huar the maa
 410 ok föräntes sidan mz *mäkelborg* saa
 ath the hyllade hertog *albrict* hans son
 som var *konung magnus* syster son
 ok *honom* till *konung* j *suerige* taga
 han swor them holla vidh *suerigis* laga
 415 *Mäkelborg* loth stragx råda vara
 skipp ok folk the skulle mz fara
 Saa förde the hertog *albrict* jn
 först ppa gotlandh j thz sin
 ther hyllade *honom* bade landh ok stadh
 420 effter ty *suerigis* radh them badh
 sydan förde the *honom* till *stokholm* tha
 tha varth han ok hyllath saa
 Effter gudz bördh xiiij° [1300] aar
 lx ok iij *sancta* anderse dagh thz var
 425 Tha *konung magnus* thz förstodh
 han sik ther aath ey nögia loth
 vtan ville ryket behalla

- om lykka ville honom valla
 ok sende till norge ok danmark
 430 ok samfnade sik een här stark
 ok bödh konung albrict saa till
 ath mz honom strida vill
 honom lykkadis tha ey bather j matte
 the möttes bade vydh gaate
 435 mellan enaköpfung ok östensbro
 ther fik konung magnus then oro
 han varth sielff grippen till fanga
 konung hakon monde nogha om ganga
 Epter gudz bördh xiiij^e lx [1360] ppa fempte aar
 440 manadagen näst hwite sunnadag thz var
 tw aar för konung magnus leedh then nödh
 bleff hans hustru drötningh blanka döddh
 Vynet monde j vesteraars vel smaka
 ty kunde somme nordhmen ey teddan raka
 445 the kwado fast ok gjorde sik katha
 medhan konungen tappade striden j gata
 saa kommo ther manga farande jn
 mesth mz blaa ok bloduge kin
 164 ok huar flydde som mest förma
 450 swenske rende effter bade gripa ok slaa
 the fingo tha een annan lwdh
 sik skindade huar aff staden wth
 somme barbörde ok somini till fotha
 harnisk ok väriä mz epter loota
 455 Konung hakon loth aath norge gaa
 konung magnus fördes till stokholm tha

- ok lotz j kärnen j thz sinne
 ther varth han föruarat jnne
 J ena stwggw loto the han gaa
 460 ok haffua starka boyor ppaa
 man gaff honom yffret drykka ok ätha
 togh matte honom jngen aff tornet lätha
 sydan loth *konung* albricth bestalla
 aall the slot mz *konung* magnus holla
 465 J vij aar thz saa gik
 för en *konung* albrict all slotten fik
 han hade thein ey sa brat fangit
 hadey dektingan mellan gangit
 ath *konungen* loth *konung* magnus qwith
 470 ok fik ther mz alt ryket fryth
 saa monde *konung* magnus til norge draga
 ok bleff ther *konung* j sina dagha
 till han drunknade j bömelfiordh
 vidh lywngholm sa haffuer jak sporth
 475 vidh Norges sidho mon thz vara
 thz wetha the ther plägha fara

- Ther effter *konung* hakon aff verlden gik
 ok hade een son effter sik
konung olaff hans namn var
 480 han doo ok epter jnnan fa aar
 Epter honom erffde norge tha
 hans modher drötningh margretha
 ok genast epter j faa aar
 doo henne fadher *konung* valdemar
 485 epter han erffde hon danmarkx ryke
 till klokhet var ey tha henne lyke

SJdan konung albrict fik alt ryket radha
 finge swenske mera onadha
 mz twnga skatta ok manga olagha
 490 ok gestis aldre swarare j thera dagha
 han satte ther effter alt sith sin
 förderua the honom hempte jn
 saa ok huar een swenskan mau
 tidzska drogh han tha mest fram
 495 them fik han landen ok slotten till panth
 huat the honom skulle sägia thz var santh
 Epter tidzska rade monden alt göra
 the suenska villen nogha see eller höra
 swenska jomfrur ok ankior badhe
 500 gaff han tidzskom vtan fränder radhe
 hulken swensk ther fik moth tala
 han leedh ther före nödh ok quala

Tha tidzska hade ryket sa nar j volla
 ath konungen hadey sik stort mz holla
 505 tha loth han the swenska samanz kalla
 biscopa ryddara ok swena alla
 ok loth them ther förstaa
 at han sin staat ey holla maa
 vtan the honom till hielpa plaga
 166 510 huar tridie gardh the sielffue agha
 Sua skulle ok alle closter ok kirkior giffua
 om the ville j hans hyllest lyffua

The swarade alle honom saa
 them tykte thz wara twngt aa gaa
 515 ok bade en tha för gudz nade

- ath han ville lydha thera rade
 som the hade offta före bidhit
 ok thiit hans vrede förre lydith
 ath lata the tydzska fara heem
 520 ok lösa landen ather aff them
 the ville honom än ther till hielpa tha
 huar epter ty som han förma
 konungen swarade ther till nee
 ok sade thz kunne ey ske
 525 ath han villey tidzska öffuer giffua
 äa medan han matte liffua
 ok sade them fremmer mera till
 ath han then böön jo haffua vill
 ok loth stragx ppa thera godz taka
 530 ok skötte huar te rath eller lagha
 ty kom han j pauens ban
 alzencte skötte thz han
 Eller aktade nogat j sith sin
 huor gudz tyder hioldes gik han jn
 535 ok förspilte mangt eth sin saa
 ath gudz tienist fik ey fram gaa
 Rikens radh talade ther fast j moth
 och finghe thes heller ey annan both
 vthan koninghen giorde ther aff gaman
 540 och togh borth thera gotz alt saman
 och gaff thz tydzske huem han ville
 tha togo the svenska giffuas jlle
 ok ville sik hielp ther moth leta
 ty foro the till drötningh margreta
 545 som tha danmark ok norge hade
 ok thera nöddh för henne sagde

Tha hon hade hört thera meen
 swarade hon them saa j geen
 ville the henne til förstinna taka
 550 hon ville them holla vidh suerigis laga
 ok hielpa them aff nöddh ok vanda
 ther medh gingo the henne till handa
 Saa foro the suenske j suerige ather
 sidan öktes bondom mera grather
 555 the loto scriffua saman smat ok storth
 huat ooreth konungen hade them giorth
 ok huro opta the hade honom videruarat
 ok thit haden them jlla swarat
 ok aktadey thera rade
 560 vtan them altidh försmade
 ok skötte sina edha halffua mindre
 ok lyffde alth epter garpana sinne
 ty loto the honom saa första
 mz manskap ok tienst fra honom gaa
 565 ok ther vara j alla stunde
 a hans versta huar the kunde

SJdan huar konungen hadet feste
 the suenska bygde ij [2] eller iij ther neste
 thz var stor jemmer j suerige tha
 570 aa huart man ville ryda eller ga
 tha var jo fiende aa badä hende
 aa huart man saa eller vende
 168 Jlla stodh tha ryket vtan skell
 een broder sloo then andra j hell
 575 ok sonnen moth sin fadher giorde
 epter lagh eller reth jngen sporde

ty somme mz konungen hollo
ok somme mz drötningen till follo

Thz stodh saa j mangh aar
580 till konung albrict sa arm var
at han kunne ey örlegh halla
ty fik han the prytzka volla
een deell aff ryket till een panth
thz var gotland sigher jak försanth
585 för xx^m [20000] nobla swara
een stor summa mondeth vara
mz thz gul sampnaden tha
alla the tidzska han kunde faa
ok bödh drötning margreta sa till
590 at han mz henne folk strida vill
the föruißsat j eeth lagh
möttes a falen sancti mathie dagh
han kom ther mz sua stort brani
ok mente vinna sin vilia fram
595 som een sol the tydzska skina
sa varo thera tygh ok harnisk fyna
ok gik stort rusk aff thera smedzserij
the hogades vara för suenska frij
för än thz kom the skulle strida
600 the sworo thz swenska tordey bidha
Tydzsken swor vilia binda tre
honom vendes alth hogen han fik them see
the swenska kom forst ppa then bana
mz sa manghen herlyken fana
605 aff the try ryke banere
än hado the tydzske manga flere

aff hertoga greffua ok banera herra
 aa huat thes mer them vart thes verrā
 DRötningene folk the wnno ther sygher
 610 konungens skada vart mykit drygher
 han vart ther syelffuer fangen tha
 hans son hertog erik ok saa
 ok än andra hertoga tre
 aff holsten reppin stargardh vare the
 615 Nyttan hans ryddara blyffuo ther döddh
 för vtan swena som ok lydho then nödh
 syelffue wlto the sik then vanda
 hade the blyffuit j thera landa
 ok latidh svenska m̄z thera konung radha
 620 tha hade the ey lydhit tolka onada
 Drötningene ryddare slogos ther viij
 ok mangen hennis swen j samina matta
 epter gudz bördh xiiij^c [1300] aar
 lxxxviij om hösten thz var

625 Konung albrict fördes till lyndholm tha
 hans son hertog eric giordes ok saa
 ther satho the j vij [7] aar june
 fför drotningen kunde all slotten vynne
 som j suerigis ryke äro
 630 hon fik ey stokholm j sino väro
 för än the varo thera fengilse quith
 ok j thera landh mäkelborgh fryth

(*Härefter följer v. 21 af Nya Krönikan*
 SJdan ryket kom till drötningene handa &c.)

**Yngsta inledningen till Gamla Krönikan i dess
tredje redaktion, gjord på 1520-talet.**

(Efter Benscii handskrift 51 i Linköping.)

Cronica Swecie
prologus in laudem Suecie ett förspråk Sverige till priis

4

Gud fadher och son och then hellige ande
beskerme Sverige från wådhe och vände
Jomffru maria mz all hymmerikes skare
mz sinne miskunneliig bön thetta riike beware
5 Att thz motte bliffua i friid och roo
j dygdeliig gerning och christeliig troo
Ath thz motthe ståå wed en gudeliig siidh
all olagh och onth mätthe legginas niidh
Swenske äre komne áff en godhen man
10 noe son Japhet såå hether han
Yngxte noes son och triidie han war
och skiwlte sin fadher naår han låå bar
Ther före bleff han welsignath ighen
mz sin brodher och gudz trogne wen
15 När noe welsignade honum mz gud
och badh honum wiidas om werdhen wtt
Och cham hans brodher badh ware hans swen
szom han haffwer warett och är och än

- Thenne welsignilse alle swenske men ärfde
 20 szom iaphet theris fadher them förwärfde
 The henne beholle wthen ände
 gud them sin nåde ther till sände
 Epther noe flodh altt affrica land
 5 annamade Charn alth wndher sin hand
 25 Sem Asiam then delen aff werdhen intogh
 till Europam mz sine äfföda iaphet togh
 Han haffde en son magog heet han
 hans sleckt kom försth till tyska land
 Somlige monde siig hiith wtwenda
 30 och toge sin hemman i thenne landz enda
 The hade tha domare som them styrde
 them för sina herra både hedrade och wyrde
 Till tess thz kom tha till the dage
 the wille siig konwng offwer swerge tage
 35 Swirges riike är thz besta land
 i heela werdhen man finna kan
 Med hellige men oc qvinner gud haffwer begåffuat
 swergie, ty ware han priisatt och loffuat
 Försth then milde konwngh sancte erich
 40 Erkebiscopp aff wpsala sancte henrich
 Ther nest hellige biscopp brynlff aff Schara
 hemmingus som och biscopp i aåbo monde wara
 Sigfridus aff wexiö som cristnade swirges land
 Eskillus aff strengenäss then hellige mand
 45 Nicolaus aff lyncopwng biscopp hellig oc säll
 Henricus som och styrde gudelige och wäll
 Confessor af mwnkatorpp sancte dauid
 och then hellige martir sancte botwid

- Birgitta vastenis och hennes dotther katherin
50 aff sködwē then hellige ffru sancta Elin
Sancta ingriid aff skeninge then hellige qvinne
aff telie ffrw ragnil som ey nw hellig är mynne
Ther till monga andre som fryctadhe gud
når the her leffde och fulfolde hans bwd
55 The haffwe nw fonghet ewinnerliig lön
the hielpa thetta riike med sinne bön
I thetta riike är fullgod empne
på aldre honda gott som man kan nempne
På godtz och håffwer thz är well riikt
60 ty haffue wtlendzska hiit myghet fieth
Gud lathe them aldriig fåå ower thz rååda
ty thz wåre tha stadd i stoor wåda
J thetta riike är största renliigheet
som nogher man nw aff seya weet
65 Både mz hwss. öll. bröd, och math
och bewiisas gensthen fullgod låth
Man skall her mera för gudz skyll fåå
en i andhre land för peninga nåå
Thz skule alle segia, som thz plågher fresta
70 gönom riikett fare och almoghen gesta
The törffua ey henthā aff fremmande land
till dryck eller föda nogra honda
Korn. rogh. och hwethe. fåå. smör och swiin
haffwa the nock alth hem till siin
75 Her är nogh söloff. bly. iern och kopar
szom föres wtlendis i stoora hopar
Gråskin. hermeliin, råffskin och mårdher
oc annor skinware som nokott omwårdher

- Her faller offreth godtz och ware
80 mz hwilke köpmen wtlendis fare
Man finner the böndher som haffua full nogh
aåker och angh fiskasiö och skogh
Hwar hemma för sin eghen dör
och brwkar thz, epther som honum bör
85 Färsk fisk hawer han aff siögher och aår
för wthen then fisk han aff haffwett faår
Her födes och the skönasta hestha
stora och små. helst the bestha
Her är nogh bij och åldhenskogh
90 alskons willebråd öffwer nogh
Hiortt och hynd älgh och raå
och alla the fwgla man ätha maå
Mera än i anner land och riike
ty finner man hwarigen swergis liike
95 Gud haffuer skapath swirege saå
mz bergh skoga, siö. mosa. och aå
Att wille swenske men troo ware
för wtlenske bære the aldriig fare
Her war fordom så dristogh almoge
100 ath the mz stoor här wtlendis droge
Och wnne mz macth mång riike och land
och hade them lenge wndher sin hand
Rom och neapolim och alth waland
Arrogoniam siciliam och hispaniam
105 Flandren holland och frankariike
engeland skottland motte wedher them wiike
Gallia. macedonia. giorde och saå
ty inthe landskapp kwnne mott them staå

- Jloricum och pontum the och offwerwnne
 110 all land och riike som the för siig fwne
 Jnga keysare eller konwnga wille mz them striida
 inthet kriigxfolk tordhe heller för them biida
 Thenna gother kwnne siig icke stille
 the gingo iw fram ä hwar the wille
 115 The offwerwnno rom well offta sinne
 oc borttoge the håffwor som ther war inne
 Romaner monde thz sielffwe wälla
 ty the wille them ey hwllskapp och troskap hålla
 Ther dagtingadis offtha och hülle ey ord
 120 ty bleff ther aff storth slaggh och mord
 The brende och rom, och wille fördriiffua
 gudz dyrck, som wiisa men aff scriffua
 Honorius i rom tha keysare war
 epther gudz byrd tryhwndrade lxiiij aår
 125 Myghet anneth wtlendis i böker står scriffwit
 hwath mandom göthane haffwa bedriiffwit
 The ware och altiid om ett sinne
 samhellige. ty kwnne them inghen winne
 Swenske men i göre och såå
 130 om i wile friid och roligheet faå
 Men thz finnes bådhe för och nw
 awndh och gyrij bådhen tw
 Haffuer swiirge fördherffuath så mongelwnd
 och qwelgia thz än i hwarge stwnd
 135 Men gud thz stille som well förmå
 och lathe all awndh och gyrij förgå
 Semya och kerliig motte oprinna
 så motte wii sedhen gudz nadher finna

Och komma till then ära i hymmeriik
 140 ther gud han är nw och ewinnerliik Amen

Här efter följa, sammanfogade till ett helt, 1: en utvidgad omarbetning af Lilla Rim-Krönikan till Erik Läspe; 2, 3, 4: Gamla och Nya Krönikorna, med deras sammanfogning, förkortade och omarbetade, så att hvarje konung föreställes berättande sin egen historia, likasom i Lilla Rim-Krönikan; 5: sjelfständig fortsättning till och med Christiern II. N. 1 och 5 äro aftryckta i denna samling. Hvad beträffar n. 2—4, bestå deras skiljaktigheter från den tryckta texten, utom den genomgående jag-formen och derpå beroende små ändringar, hufvudsakligen af många, dels korta dels långa uteslutningar, ofta af mer än 100 verser, som någon gång ersättas af en eller par rader, antingen nygjorda eller, då en ny konung inträder, lånade ur Lilla Rim-Krönikan; vidare af likgiltiga omskrifningar, glossor och några få verkliga tillägg, alltsammans utan värde, vare sig i historiskt, litterärt eller språkligt afseende. En fullständig redogörelse för allt detta skulle erfordra hela redaktionens aftryckande, hvilket den ingalunda förtjenar. För att dock gifva en föreställning derom, må här meddelas en kort öfversigt af dessa afvikelser i de första 2000 verserna, hvarefter det torde göra till fyllest att anföra tilläggen.

Vers.

156: s Samme dag oc aår op gaff iag myn ånde
och skildis i fraå all werdszlig wånde
som fortsättning af de redan, sid. 167, an-
förda 156: 1, 2

157—201 utelemnade i hvilkas ställe förekommer föl-
jande rubrik:

Birge iærlil höffwesman i riikit

Han war icke konwng. ty mädhen birge war i
taffuasta land doo konwng Erich, och jwar blaå och
flere herra som hemma waåre i riikett kesthe
wåldemar birge ierlss son till konwng, Oc epther
han war myghet wng, styrde fadher för honum till
tess att wåldemar kom till sin lage aår

- 223 som bleff sedhen biscopp i lyncöpiingx sticth
238 *Glossa:* Then slecth kalles folkwng slecth i Sverige aff
ffolke Och the wille altid rååda
253 *Glossa:* Biscopp kooll war biscopp i linköping och latt
han byggia kolss broo
448 Ther war glädi och myghen lysth
1 mong rödh mwn han warth tha kysth
Riddare och herra wtoffwer the bord
mz frwgher oc ionffrwer hade the fagher ord
449 Dantzss och leek både wthe och inne
504 toffta skär för eesta skär
566—89 Konwng erich i danmark wart dräpen i håll
aff sin eghen brodher hertog abell
630—47 Thz kom en tiid tha så i lagh
ther höltz en mectog herre dag
854—57 Jagh folde hans här oc war ey seen
strax epther her opp i riikit ighen

wii gjorde skade på thetta land
 hwar wii framfore. mz sköffling och brand
 862—931 wärend bleff brent th alth som nästh
 och mång aff the häratt ther låge nästh
 955—1127 till konwng tha walde the hertog magnum
 på mora sten
 Jag war wäll mz konwng erich kendher
 ty skippade han meg wenskapp aff brödher oc
 frendher
I st. f. 1136—50 finnas 1282, 83, 88—93, 98
—1301 starkt ändrade (1302—22 utlemnade),
samt vidare
 Tha bleff iag ther alth til the dage
 att dödhnen monde meg liffwett aff tage

Magnus ladhalåss

Jag wan myn brodher aff kongelig macth
 för then sak han sielff hawer sacth
 Ty han gjorde som andre dåra lysther
 åtte barn mz sin hwstruss systher
 Almoghen the megh ladelaås kalle
 iag fryade riike och fatige alle
 Jag badh them settia slåå för ladhe
 och fryckta sedhen inghen skadhe
 Jag styrckte gudz hedher och hölth hans lagh
 i Stocholm hölth iag en herra dagh
hwarefter följa 1151 o. s. v.
 1225—45 the andre två Erich och waldemar
 J sweriige styrde iag xiij aår wthen mödhe
 till iag på visingxöö dödhne

(Ur
 Lilla
 Rim-
 krö-
 nikan.)

1272—73 **Torgils knwtzson** styrde i riikit wäll till täss birge
monson kom till laga år och bleff kongh

J sweriige en tiid iag höffwesman war
till birge war kommen till sin lage aår

1386—1450 Sedhen antwardade iag riike oc land
mz alle herranes wilie her birge i hand
Han war tha kommen till laga åre
att tha motte han Swergiss konwng ware
J Stocholm hans bröllopp war
ther ephther innan thz tridie aår
Jomffru māritta heet then iomffru bäll
som kong Erich aff danmark gaff honum i wäll
The gåffues till hopa j sinom barndom
iomffru māritha sedhen till Swerige kom
Hon bleff her när syna wener i mång aår
alth förre en hennes bröllopp war
J thz bröllopp war god kosth och adla sedher
och all then glädi man torffthe wedher
Hertog erich bleff riddare &c.

1458—59

Birge Månson

Jag haffuer förnwmmett att swek och falss
thz kommer sin herre ighen på halss
Mz stoor dröffwilse sorgh oc ångher
såå lenge man thz wngångher
Sedhen iag monde konwng wara
wille marsken her törgilss till rytzsens fara

1566—1627 Monge rytzsar styrtthe i thz slag

1647—61 Till tess the fingo bör så bliid

1703—43 the ginge the christne alth för när

1808—19 *utelemnade.* 1828—31 *utelemnade.*

1836—1947 Her Torgels knwtson marsken hade bwdh ostad
greffuens dotther aff raffuesborg sig till hustru bad

1954—2021 *utelemnade.*

3247 tha wende hertogh Eric sig om

1 Thy mz honum ware ganske faå
och kwnne them ey tha her bestaå

3251:1 Jagh folde tha konwng Eric her in
och aktade vinna alth swerige thz sin

3252 För nyköpwngh hwss wii oss ther lagde

3253 och manneliga hwsitt aff them kraffde

4507:1 Ther före skedde honum tolken mon
ty han war hertog Ericss son

Till Gamla och Nya Krönikans sammanfogning.

Efter 476 glossa: Jtem finnes sommestadz att konwng hakon
skulle styra noghen tiid i Sverige nästh epther sin
brodher konwng Erik månson som förgiffwen warth
aff sine modher drotning blandzsa som före scriffwit
staår aff hwilken konwng hakon hellige biscoppi niels
ledh myghen genwerdghet som finnes i hans legenda
Jtem gaff konwng magnws Ericsson första sin stadhen
her till wastena closther Ty han war hårdher weth
Sweriges almoge mz twnggh pålegning. och hårda
fogotther, gerna hörde han oc mässä &c

Efter 486 rubrik: **Albriktt hättalöss**

542:1 Jag fik och garpe land och sloth
swenske män hölth iag för spoth

597 swedzserii (*i andra hds. spisseri*)

- 632: 1 Jag monde oc drotninghen margareta iätta
iag skulle aldrig på mitt hwud bära hätta
För än iag skulle winna henne siin riike i frå
thz monde mz meg alt annerledis gå
5 Aff wadmall latt hon skära meg en hätta ny
mz longhen strwtt myghet vadmall wti
Jag kallade och henne konwng brokalöss
ty slapp iag sa senth myn fångilse löss
Når iag war slwppen iag lysthe ey bidha
10 iag latt meg snarliga till mekelborg liida
Sa myste iag bade land oc riike
ty iag wille mig icke till nådhen wike
Offuer swerigis män når the meg både
ty bleff iag såå neffsth wthen alla nåde
-

Till Nya Krönikan

*hörande tillägg må äfven här anföras för att samla
dem alla på ett ställe.*

- 189: 1 Philippa heet then iomffru bold
som giffwen war konwng i wold
233: 1 Epther gudz byrd twsand iiij^o på tolfte år
sancti Simonis & iude affthen thz war

Efter 805 **Engilbriet Höffwesman**

- 805: 1 För Sweriges almoges twång margfåll
och stor nöd bleff iag till höffwesman wald
Kongh Eric twingade riikit sa såra
mz monga olaga och skatther swåra
5 Han wtarmade riikit mz alle makt
hans fogthar wåre onda som förra är sakt

5068: 1 Her orms dotther iomffru katherin
ty hon war bådhe fagher och fin

7373: 1 Ther mz endadess så mitt liiff

aff förnemde sott och ey åff kiff

Her bencth iönsson och hans brodher her niels iönsson
styrde både för riikit ty kong Christoffuer satte them
i sin stad medhen han war i danmark The styrde
frå xiii^{de} dag iwill oc in till helliga likame tiid ther
till marsken her karll kom frå findland oc bleff
sedhen kong waldher &c

7383: 1 Som myn son kom erchebiscops döme till hända
så athade iag för riikit stånda

Thz giik tha ey som iagh wille

ty marsken her karll meg thz frå skilde

7510, 11 **K: karll knwtzson**

Jach tacker gud myn skapare kär

för alla sina nadher han gaff mig här

När the swenske män alle ower enss droge
mig hyllade och till konwng toge

8248: 1 Wii haffue en godh herre oc höffwesman
riikesens bästha han well rama kan

8390: 1 Ty bör mig honum priisa och loffua
Så lenghe iag liiffuer för tolken gåffua

8401 *Glossa:* hellige liikame koor nw kalles

9262: 1 The Swenske stode tyste i then skogh
så länge hären gönom brotthen drogh
The danske skrepte mz stoor machth
alth Sverige winna war theras acth

5 The sagde wij slå the Swenske i hell
och theras hwstrur the doga oss well
En Swensker swarade och war ey seen
tiig skall motha ett annath meen

B I H A N G.

OM KONUNG ALBREKT.

LILLA RIM-KRÖNIKAN

DESS FORTSÄTTNINGAR OCH OMARBETNING.

Om konung Albrekt.

Här byrias aff swerikis rike

- A**ue maria iomfru oc aldra wårdhoghast
 oc thin signadha son som all thing kan bäst
 badhe lönlik thing oc oppinbara
 han gifwe mik miin ordh swa taka til wara
 5 thz iak matte them swa fore idher föra
 thz i mattin idher thās gladhare göra
 wilin i gifwa liwdh en litin stwnd
 tha wil iak idher sighia aff en wānan lwnd
 then wānasta man haffwir mz õghon seet
 10 han är os allom mz glädhe förra teed
 margh man som haffwir farith land oc rike
 han hafwir ey opta funnith hans lika
 thy ther wāxer i swa margh godh frwkt
 som frwr haffwa aff badhe smak ok lwkt
 15 som är äple päror oc kirsebär
 thz är the frwkt som frwr haffwa käär
 ther wāxir i the owirmärkis kryde
 som wäl smakar i bikar oc gryte
 som är muskaat oc kardemoma
 20 man findir ther äro hwa thiit wil koma
 hwilkin som lyster hoffwera oc danza
 ther wardher han wäl vnfangin aff frur mz rosin
 ther wāxir i the ädhla paradiise korn lkranza

x v

- them plāghar man skipta mz silffkar oc horn
25 nw mādhan silffkar oc horn āru aff landeno gāst
tha āru bollin oc bekarin almoghanom bāst
wt i then lund ther ligger en haghe
han haffwir mykin āro in at dragha
ther wāxir i ādhle dyre stena
30 the magho wāl liknas widh gullith rena
hwilkin sik wil ther til giffwa stwnd
han ma ther aff taka wāl thusand pwnd
ther til skal han haffwa giri oc losta
iak thānkir thz wil tho pāninga kosta
35 en rikir hōffdhinge lundin atte
iak thānkir at honum thz forthotte
at the ādhla frwkt war wordhin swa mār
thy wille han ey haffwa henne kār
thy lot han ther in siin otama diwr
40 som ār wlwalla oc oskālik creatwr
panteer oc leon oc oskālik diwr flere
thy at fruktin skulle ōdhas thās mere
ther kom om sidhe badhe wlwa oc biōrna
swa at ey bleff ater vtan riis oc thorna
45 swa kom ther i then snōdhe rāff
som wiste badhe hwl oc graff
ther war i aldre swa ārlik qwist
han haffwir han fordarffwath mz sinne list
ther war wti aldre swa diwp en root
50 han haffwir hona op riffwith mz sin foot
tha then rike hōffdhinge sat owir bordh
honum thokte thz wara gamans ordh
thz han gaff bort the ādhla frwkt

- swa at han hafðhe hwarte smak eller lwkt
 55 soma gaff han kranz aff gull
 oc some fingo sakkia full
 somom gaff han the frwchtsama trä
 the foro till landa. köpto sik badhe iordh oc fa
 hwilkin fram kom mz skallo eller klokko
 60 han skulle sialffwällogher frwktena plokka
 somom gaff han badhe hws oc iordh
 swa at rät äghande fik litith til sit bordh
 hafðhe then herran hålder warith swa wiis
 oc giffwith ey sina radhgiffwara swa mykin priis
 65 vtan hålder haft thz til sin eghin kost [most
 tha matte han ther aff än driikka badhe wiin oc

- Nw wil iak miin ordh om wända
 thy at iak wil thetta rasklika ända
 oc wil iak idher nw thetta thydha
 70 än i wilin miin ordh märkia oc lydha
 Then ädhla lund menar iak mz swerikis land
 som nw haffwir warith i hardhin band
 the swensko herra oc wälborne män
 the koma siin ordh nw ängin stadh fram
 75 fore the starka thydhiske tungo
 the wilia forthrykkia badhe gambla oc vnga
 konung albrikt then höffdhingia menar iak mz
 honum thokte thetta alt wara wäl
 at swänske riddara skullo honum thiäna
 80 oc skullo enkte fanga til löna
 tho at the misto badhe sadhla oc hästa
 han wille them enkte giffwa til nästa

- tho at the fortärdho badhe hws oc iordh
 han gaff them enkte til sit bordh
 85 han kom aldre swa arm aff thydhisland
 hafdhe han et swärdh wti siin hand
 kunne han danza springa oc hoppa
 han skulle haffwa skällo oc gylta klokko
 oc ther til hundradha lödbigh mark
 90 thy at [han] war komin aff byrdh swa stark
 tho at han hafdhe til fadher en skinnara eller smidh
 thy at the thorffwo alle frändrena widh
 the taldo han genast til sin nästa frända
 än tho at the han aldre kändö
 95 the släkt war wordhin om sidher swa stark
 han fylte i swerike badhe skogh oc mark
 Mz thässe owirmärkis kryde
 som wäl smakar i bikara oc gryte
 ther menar iak mz fläsk smör oc ost
 100 swerike war et ädhla land til kost
 thz haffwir os giort the fäddara oc oma
 swa at alla äru taskor oc wisthws toma
 Nw hwath iak menar mz then hagha
 oc hwath the ädhla stena haffwa in at dragha
 105 ther menar iak mz badhe kopar oc iärn
 ther haffdhe herran aff badhe störk oc wärn
 han hafdhe ther aff badhe silff oc gull
 tho at han wille haffwa kistor full
 för än thz swa illa fordarffwath war
 110 badhe lönluka oc swa oppinbar
 then herran matte vndirlika om nätter dröma
 tha han kunne ey tholik äro göma

- Mz thasso grymmo diwrin wredho
 som sarlika waro sinom herra til ledho
 115 the haffwa bykt i hans bryst swa stark en borgh
 som daghlika ökir nw hans sorgh
 the thänkte lata een mwr omganga
 han haffuer aff daghliga storan twanga
 haffde the häller i tysklande bliffuit
 120 oc ey om swenska herrars godz kijffuat
 swenske män hade honom lyd oc sätt
 haffde han them holdet wid lijka oc rätt
 ey haffuom wij ther opta hort
 at swenske män haffua sit fäderne i tyskland for-
 125 thz skulle han förra at thänkia |giort
 han lät tyska frwger C [100] lödug mark i nötter
 märker til sielffua hoo the ära |skänka
 iak talar opa inga frwgers ära
 frwr oc möör them bör mik prijsa
 130 i min dijkt oc mz min wijsa
 i min rijm oc i min sang
 är hon i sit hionalag fijn
 i himmerijke bär hon mz englom skjijn
 är hon oc sin herra hul
 135 i himmerijke bär hon krono aff gul
 Mz the leon oc swa pantere
 meenar iak hans radhgiffuare oc andra flere
 som haffua forradhit sin rätte herra
 mz thera radh oc thy är wärre
 140 han gaff them alt for stora gälde
 at han behölt iw sielffuer the minsto wälde
 sölf oc gul bade dysing oc smijde
 oc bondans häst altijd at rijde

- swenske herrars godz idkelige skatte
145 the reffwos ther om som andra katte
thz reff är them gangit til leda
thera egen nakka monde thet bereda
Mz thessa wlfua oc grymma biörna
som altijd waro rede at törna
150 ther meenar iak mz hertuga oc greffua mz sin fijkt
i swerige thänkte at laggia samman rijkt
hwar the kommo i bondans huus
the leffuade hwarken maat eller lius
the fordarffuade badhe höö oc korn
155 röffuade bort söloff kläder oc diwrshorn
the lato til stocholm mz slädom köra
sidan til tyskland mz skipom föra
gud oc sancte eric them sände een näffst
at the torffua ingen läkiare vtan prest
160 Jak wil idher thydha aff then räaff
som wäl weet badhe hool oc gräaff
ther menar iak mz then legodräng
som haffuer fordarffuat badhe aker oc äng
the wilia alle til hoffua rijda
165 widh bondans kornladu at strijda
fik han eena kogerbyssö oc pijla vti
tha skulle iw bonden til skogen fly
spangat bälte oc krusat haar
rostad swärd oc staalhandske widh hans laar
170 rijdher i gardh oc gar i stuffua
sidan wil han fatiga bondan truffua
hustru huar är tin vnga höna
then skal tu ey länger for mik löna
ligger hon sik i bänk eller pall

- 175 bār henne fram oc äggen all
hon sitter ey sa högt a rang
iak slar henne nider mz min spiwtz stang
haffuer tu ey meer än ena gaas
then skulom wij i apton haffua til kraas
- 180 han beder vptānda fempton lius
han drykker oc skrölar i fullan duus
thz monde the edela bönder söria
at legodrångiar skola tolkin leek vpböria
hans brede timp thz war hans lad
- 185 hoffman oc knape war han i stad
han saa högt oc blijade breet
som han hade supet heet
gudh giffue edela ffrw drotning ära
hielpē ther til at them matte galgan bāra
- 190 later läggia a reep oc herda a fast
wānda tijt knuten som ladet brast
Edla herrar i swerige rada
wilde the lyda mine rada
legodrångia i fyra lute skipta
- 195 iak wille vnderlika thera hoffue lypta
förste lata sända til greep
then andra skulle the offra til reep
tridie skulde tha bondanom thiāna
oc ey länger sina frändir röffua äller räna
- 200 fierde matte tha rijda til hoffua
sidan matte bonden gudi loffua
at i swerige war kommen then sid
at hwar komme ater til sin egen idh
thz thotte then herran at löije wāra
- 205 at bonden kom fram med sina kāra

- söte herra konung i skipen os rät
Ik kan trowen nicht beter leue knecht
thetta fingo the tha alle til boot
ty gik then herran mykit i moot
210 hadhe han sina radhgiffuare bätter tämpt
tha matte han än sin wilia främpt
haffdhe han lyt sweriges wälborna män
han haffdhe warit i swerige än
oc hafft ther badhe frögd oc gläde
215 thz han wilde aket i forgyltom släde
the gerna vnder hans fötter silke breda
til thes at the skullo ey rādas hans wreda
the tyske herrar woro moot sa stärke
iak troor thet kom them somplika til wärke
220 gudh giffue them glädi for vtan anda
som allan ofrid wille fran os sända
til at fanga dygd oc ära
som sweriges alnoge haffua käre
iak bedher idher alla mz gamman
225 som thetta hören i sägen alle Amen
-

(De 116 första verserna äro tryckta efter Kongl. Bibliothekets handskrift med gammalt märke (Antiquitets-Arkivets) D 4. De följande, 117—225, hvaraf nu mera ingen handskrift finnes, meddelas efter Messenii aftryck 1616; han har följt en annan handskrift, hvari skiljaktigheterna dock varit af ingen vikt. Några jemkningar äro gjorda för att rätta det moderniserade aftrycket.)

Lilla Rim-Krönikan.

* (Efter codex Verulanus i Kungl. Biblioteket.)

Erik första göta konungh

490

- Jak war första göta konungh i göta land red
 tha bode enghen i skana eller wetalaheed
 jak lot then försth bygga ok optaga
 5 thy bör them skatta göthum alla daga
 the öya heta tha wetalaheed alla
 som man nw siäländ mön fiwm laland oc falster
 tha liffe sarugh gode madher [kalla
 abram patriarchas fader fadher
 10 i göta land endadis mith liff
 aff allers soot oc ey aff kiiff

Goderic ericsson som kallas theodoricus

- effter myn fader fik jak göta rike
 thy skulo alle for mik wike
 15 jak slo oc van mz min starka hand
 alla herra ok rike nordan grecara land
 huar then kempä jak sporde oc fan
 mz starke jak them öffuer wan
 konungh hercoles lot mik sin syster giffua
 20 at jac ville honum ey aff greken driffua
 än endadis i göta rike mith liiff
 aff allers soot oc ey aff kiiff

Philmer store theodoricus son kallader ok vilkin

Jak hiolt effter min fader alla hans land
 25 ok wan ther til mz manlig hand
grechiam macedoniam pontum asyam oc ylicum
 oc drap egipti konung hin starka vesosum
 hernit rytza konung twang jak oc tha
 mik at skatta men han liiffua ma
 30 sidhen aflade jac eth sinne
 widelandz fader fader mz en mårinne
 an endadis i göta rike mith liiff
 aff allers soot ok ey aff kiiff

Nordian Philmerson

35 skam ar mik men jac ma liiffua
 jak lot mik swa aff götland driffua
 hernit rytza konungh giorde mik thz men
 oc lante mik vetalaheed igen
 oc lot mik ther mz nadom bliffua
 491 40 ok tiäna hans son men jak ma liiffua

Hernit fempte göta konungh

Jak ar skild aff all min nödh
 philmer starke ar nw död
 götaland vil jak min son giffua
 45 ok nordian hans son ther vthdriffua
 swa far jak ather j rytzen igen
 beskerme han götaland sidhen fore men

Osatrix hernitson

Attilius konung lot lokka min dotther fra handa
 50 ok giorde mik sidhen myken wanda

ok stridde mot mik mongen stridh
 til wlfard kempe drap mik om sidh

Hernit hernitson

- 55 Effter min fader brodher ärfde jak götaland
 oc wan britaniam mz min hand
 oc drap konung ysag oc hans sönir nya
 the starkastä kempa man viste aff sigia
 fasholt oc detleff mz saman kempa
 60 ok manga flere konung tydriks kempa
 ok fik the saar aff thera hand
 at jak do ther aff i götaland

Frode hernitsson

- Jak ärfde effter min fader hans landa
 65 oc beskermade them fore orät oc wanda
 engen torde öffuer laghen trätta
 huo thz giorde them lot jac rätta
 thy är än nw en ordsidh
 far väl ok stat j froda fridh
 70 oc endadis j götaland mit liff
 aff allers sot oc ey aff kiiff

Vrbar frodeson

- Jak bode i göta rike mz frid oc roo
 til thess jak j vpsala doo
 75 mina tre sönir lot jak min land
 dan fik jak vetalaheed i hand
 min norraland fik jac nore
 ok östen stander gotana fore

ysraels konung dauid propheta
 80 war i min tiidh huo thz vil wetha

Östen vrbarsson

Effter min fader fik jak götaland radhä
 ok liiffde mz spekt ok nadä
 til allers sot giorde mik oro
 85 swa at jak j vpsala do
 jak radde ok norge i then stund
 ok fik them til konung swerre min hund
 492 thy thä slogo min broder wthan skäl
 ok flere thära höffdinga j häl

90 Solen östensson

Effter min fader ärfde jac göta rike
 tha thakte mik enghen wara min like
 mina men giordo mik eth par
 the drenkte mik i eth miöda kaar

95 Swärker solensson

Jak ärfde götaland effter min fader
 ok war tha then starkasta inader
 til min alboga i en helan sten
 slo jak min hand vtan men

100 Valander swerkeresson

Götaland jak effter min fader ärfde
 oc mykyn sigher ther til varffde
 alt til jak kom j then nöd
 at inara redh mik til dödh

105

Visbur valandersson

effter min fader jac göta styrde
 til thess mina sönir mik illa myrde
 at the riket thess raskare vinna
 brende thā mik oc mith folk ynne

110

Domalder visbursson

götaland jac effter min fader fik
 ok radde til thess mik swa gik
 at jac offradis ceres sädagudi varom
 for almogans nöd aff hardom arom
 115 tha brendis jac i asko oc glöd
 mina egne män giorde mik then nöd

Domar domaldersson

Jak vart konung effter min fader domalder
 ok do i göta rike aff rettom alder

120

Attila domarsson

Sidhen dāner drapo min frānda haldan hwittben
 tha twang jak them til skat jgen
 ok fik them min rakka til herrā
 sidhen waro thā ān verrā
 125 tha fik jak them lāass herde snyo
 han war thera konung til thess han do
 Jak betwang ok alemania land
 ok mang flere miz mina hand
 ān endadis i göta rike mit liiff
 130 aff allers sot vtan kiiff

Diguer attilasson

effter min fader wthan qwala
 war jak konung ok do i vpsala
 mik skattade danmark ok flere land
 493 135 som min fader van mik til hand

Dager diguerssson

Jak vil oc skat aff dāner taga
 som mina foraldra j thera daga
 the bewiste mik otro i then stad
 140 the drapo mik vidh wapnā vadh

Alrich dagersson

eth vnderlikit rykte i min tiid giik
 at en jomfru en son i betleem fik
 min broder eric giorde mik oskāl
 145 han slo mik mz eth betzell i häll
 thy han then awnd mote mik bar
 thy jak konung effter var fader var

Jngemar alrichsson

Huat min hustru ther til trängde
 150 mz en gylt boya hon mik hengde
 A agnafit ther stokholm staar
 som eth fiskare läghä förre var

Jngelder ingemarsson

min broder giorde mot mik ey wäl
 155 thy jak vart konung slo han mik i häl

Jarundh ingeldersson

- Jak twang ok dāner vnder skath
 oc trodde them sidhen alt aff rat
 ok senda götha hem til landa
 160 thy giordo dāner mik then vanda
 thā hengde mik wid ödda sundh
 vid limfiordh mz falske fundh

Hakon ringe iärindsson

- Jak haffuer hempt min faders död
 165 a dāner ok giort them nödh
 jak drap konung harald hildetan
 ok konung ebbe aff friisen mz xxx^m friborne män
 a brawallaheed j wärend vid skattaleeff
 starkkare mz mik then manhet bedreff
 170 ok for konung jac dāner leeth
 ena mō som kallas heet
 aff aldre skulle jak j vaggo legginas
 ok som barn mz hornspena degginas

Eric vendilkraka hakonsson

- 175 nyo hoffwd strider kunne jac bestanda
 för jac wan min swen daanda
 oc ey för eth oskalikit diwr
 mik stangade j hāl en galin tiwr

Oktar egilsson

- 180 min broder faste giorde ey väll
 thy jak vart konung slo han mik i häll

Adell oktarsson

Jak offrade gudha som tha war sidh
j thy störlhä jak död aff hestin nid

185

Osten adellsson

Jlla giorde mina män thz sinne
mz mit dagliga folk brende the mik inne

Jngemar östensson ok kallas aff sommom knut

Jak war en mäktig heled stark
190 ok wan vnder mik alt danmark
sidhen drapo dāner mik mz falska fundh
pa lagundöo wid belte sund

Bretimunder ingemarsson

Effter min fader ingemar
195 jak i götaland konung war
ther aff wart sigerd min broder wred
ok drap mik j näreke wid hagahedh

Jngieller bretimundersson

Jak räddis jwar konung skulle mik vinna
200 thy brende jac [mik] sielffuer jnne

Olaff trätalie

Jak styrde göta lenge ok wäl
ok hiolt them wid fridh oc skäll
sidhen gik mik som flestom falder
205 jak do i vpsala aff rettom alder

Jnge olaffsson

Jak bleff konung effter mins faders tiidh
til thäs jak draps j enne stridh

Eric väderhat jngielsson

- 210 Jak het fore thy väderhat
at jak fik bör altiit rat
ee huart jac min hat vende
mina guda mik bör strax thädhen sendä
Jak twang swen twäskäg wike
215 ee men jak liiffde aff danmarkx rike
j götaland endadis ok mit liiff
aff allers sot wtan kiiff

Anund slemba

- Jak giorde som en owiis faane
220 jak lade raa mellan swerige ok skana
thz angrade mik sidhen swa tiida
ty vilde jak mz dänner strida
j skana vidh en bro kallas stonga pelle
jak ok fleste minä tianere ther fyelle

225 Eric amundsson siger säall

- Jak kallas ty siger säall
j örlög lykkadis mik altiit wäll
estland liiffland kurland ok finland
wan jak alt mz sigers hand
230 ok hadit wnder götaland j mina daga
til alder monde mit liiff aff taga

Stenkil eriksson

Jak var then förste i swerige hendä
aff konunga til cristna tro wenda

- 235 swa togh min almoge thz at lasta
 ty monde jac trona kasta
 tog nögdís almoganom thz ey wal
 vthan slogo mik tog i häll

Olaff skot konung eriksson första cristna konung

- 240 Jak varth konung effter min brodher
 j cristna tro stadug ok goder
 Jac döptis aff sancti sigfrid hand
 j enne kello j västergötland
 sigfridz kella vid husaby
 245 swerige cristnadis mäst i thy
 Effter gudz byrdh xi^e ok viii aar
 femptonde dagen i februario var
 j vpsala enddadis mit liiff
 aff allers sooth ok ey aff kiiff

- 250 Amund kolbrenna olsson

- folk kallar mik kolbrenna thy
 at hwar saker fantz i nogrom by
 lot jak brenna waggia eller tak
 effter hwars thäss brotlig sak
 255 sidhen giorde iagh bätther lag
 ok do aff alder wtan slag

Hakon röde

- J swerige jak en konung var
 ok radde ther i trättan aar
 260 jak jorddadis i sama by
 som jak war födh j liwiny

Stenkil skotkonungx sythersson

Jak var en mäktig kempe stark
 ok van tre strider j danmark
 265 then bästa skytta war jak tha
 skotmerken än i vestergötland sta
 oc do sidhen aff enne soth
 som enghen kunne radha mik bot

Jnge

270 Jak radde swerige mangan dag
 ok giorde aldrik mot sweriges lag
 jak van fäm strider i skane land
 ok hadit try aar i mina hand
 en nat the mik i min seng myrde
 275 westhergöta mik sidhen til warnem förde

496

Halsten jngebroder

Jak konung halsten inges broder
 var altiit spaker ok goder
 til godo vende jak saker allä
 280 ty gaffwos swenskä aff mina frafalle

Philpus halstensson

fulleliga var jac faders like
 til rätkuiso ok dygd i swerige
 thy thäkte the swenska ey mindre nöd
 285 aff miin än aff mins faders död

Jnge philpusa brodher

Jak radde swerige effter min brodher
 ok var altiit swenskom goder

j vrätha closter lot mik forgiffua
 290 then mik ey vnthe lengher liiffua
 j telghe ragnild min hustru ligger
 jak tror hon mik nad aff gudi tigger

Ragwal knaphoffwdh

Ösgöta mik til konung högde
 295 ok flerom svenskorn ther til nögde
 Jak tröste jac war stark oc stoor
 wtan gilz i västergötland foor
 the sak gaffuo the mik j thy
 the drapo mik j karllaby

300 gambla swerker
 Sidhen ösgöta hade mik til konung sat.
 myrde mik min stalswen om jula nat
 j aluaster closter mina mik lade
 som jak sielffuer stiktat haffde

305 Sancte eric jäduarsson
 Magnus henriksson tok illa like
 thz jac vart konung i sverige
 mz en här han aff danmark drog
 ok mik i häll i vpsala slog
 310 Effter gudzs byrd xi^e lx aar
 a helga likama dag thz war
 jak takkar nw gud i hymmerik
 före then nadh han giorde mz mik

Karll gamble swerkersson

315 thz matthe enkte hielpa mik
 jak valdis konung fore sancte eric

thy vnte jak magnus henriksson väl
 at han slo sancte eric i håll
 ok for then sama mon
 320 drap mik knut ericsson
 effter gudzs byrd xi^c lx viii [1168] aar
 pa visingxöö thz var

497

Knut sancte ericsson

Jak drap konung karll i visingxöö
 325 thy han stadde til' min fader skulle dö
 konung kol ok konung Risleeff
 beggis thera liiff jak fordreff
 Swerigis konung jak sidhen var
 fulmäktigh j try ok xx aar
 330 aff sot jac j gäsene doo
 ok lagdis j warnem til roo

Swerker konung karllsson

Jak styrde swerige mz rät ok spekt
 til tass min mag aff folkunga släkt
 335 sampnade sik folk mik til men
 ok drap mik vid gästilreen
 Effter gudz byrd xij^c x [1210] aar
 j aluastra jak begrauen var

Eric knutsson sancte erix sonasson

340 Jak var j norge iij [2½] aar
 thz sin jac aff swerige vtdriffuen var
 sidhen van jac thz mz swerd igen
 oc raddit j vij aar wtan meen

aff sot jak i visingxöö doo
 345 ok lagdis tha i varnem til ro

Jon vnge konung swerkeresson

J barndom jac til konung valdis
 ok iii aar a visingx öö dwaldis
 ok sot do ther effter gudz byrd xij^c xx [1220] ar
 350 ok j aluastra closther jac jordader var

Eric ericsson lespe

min mag aff folkunga knwt
 dreff mik mz stridh aff swerige vth
 mik lykkadis then andra stridh bäter
 355 jak drap honom j sparsäter
 ok bleff sidhen konung i goda ro
 til thess jac aff siwkdom do
 effter gudz byrd xij^c [1250] aar
 a kyndelmesso dag thz var

360 Valdemar birge jerllsson

498 Effter gudz byrd xij^c i [1251] ar
 jac j lynköpung cronter var
 Jak giorde sidhen som darom lyster
 afflade barn mz mins hustru syster
 365 ther aff tok min brodher til felle
 ok dreff mik aff mith walle

Magnus ladulaas

Jak van min brodher aff konungxlik makt
 for then sak han sielffuer hauer sakt

- . 370 Almogen mik thy ladulaas kalla
 jak fridade rika oc fatoga alla
 ok bad tōm setia knap fore lada
 ok *fructa* sidhen engens skada
 Jak radde swerige xiii aar mz ro
 375 til thæss jac a visingx öö do
 effter gudz byrd xii^c xc [1290] aar
 [sidhen thādhen till Stokholm burin war]

birger magnusson

- Jak swelte mina bröder til död
 380 thy dreffs jak aff rikit j nödh
 ok matthe jn j danmark fly
 ok do ther j ringstada by

Magnus hertig ericsson

- Effter gudz byrd xiii^c xix [1319] ar
 385 jak triggia ara til konung valder var
 norge skane ok got land
 komo mz swerige j mina hand
 Jak giorde tha som en fane
 drak borth flere land mz skane
 390 thy varth jac gripin vid östenbro j strit
 manedagen effter jnuocaut
 effter gudz byrd xiii^c xv [1365] ar
 siw aar jac sidhen fangin var
 ok sath i stokholms kerno j hektä
 395 til konung albrekt swerige bekräkte
 osin kom jac til norge aff svenska jord
 ok drunknade wid liungholm j bömilfiord

Albrecth mäkilborgh

- Jak lönthe the swenska mz sorg
 400 thz the mik hente aff mäkilborgh
 sancte andres dag effter gudz byrd xiiij^c xiii ar
 jak j stokholm hyllader var [1363]
 thyska fik jak land ok sloth
 ok hiolth swänska jo fore spot
 405 ther til vilik aff frälssit haffua
 huar tridia gard til ena gaffua
 thy vart jak gripin j stridh
 pa falana sancte mathei tiidh
 effter gudz byrdh xiiij^c xxxviii [1388] ar
 410 vii aar jak ok fangen war
 j drötningh margretes hekte
 til hon alt swerige bekräkte

499

Drötning margareta

- mik vndrar hwat alla dänar haffua giorth
 415 men thz är ey förre sport
 ath the kunde swerige winna
 nw haffuer jak dansk qvinna
 thz fangit mz min kloka radh
 ellest hadit ey at vinna stadh
 420 jak mente ok swa holsten vinna
 swa do jak j flensborgh thz sinne
 effter gudz byrd xiiii^c xii [1412] ar
 [dagen för simonis oc jude apton thz war]

Eric aff pomerin

- 425 Effter gudz byrd xiii^c xc vi [1396] ar
 tha jak nio ara gamal war

hylladis jac til konung a mora sten
sonnedaghen effter magdalen
öffuer alla thenna try ryken
430 the ärade mik margfallelica
ther mot tänkte jac j alla stund
them fordarffua j grundh
mz lankt skrympt örlög herradaga
mente jac töm j fordärff draga
435 thz lido the väl vid xl ar
at jak fulmäktig konung var
sidhen dreffs jac aff thenne iii rike
ok nöddis in j pomeren wike

Cristofer

440 Jak var en hertig j beyareland
tha jac fik thenna iii rike j hand
effter gudz byrdh xiiii^e xli [1441] aar
tha jac j vpsala crönter var
jac vörde ey huat jac fordreff
445 mz ord löffte edher eller breff
hadic ey swa raskalika bliffuit död
jak mente komit rikin j större nöd
thy war engom man til sorgh
at jac do swa brat a helsinghborgh
450 Effter gudz byrd xiiii^e xl viii [1448] ar
pa helga iii konunga apton thz war

Tillägg.

1.

(Efter en ung handskrift i Kongl. Biblioteket och Moesens upplaga 1615; med jemtad stafning.)

Carolus

Jak är födh aff konunga släkt
 j sweriges rijke som gudhi war takt
 man skreeff tusendh fyrahundrade och sa
 5 fyretijo otta monde wara tha
 hyllades jak pa morasteen
 petri pauli affton aff sweriges gemen
 nordmen mik tilsadhe trogne och hulle at wara
 thy reedh jak gönom wermalandh vthan al fara
 10 j biscopshammar the mik ater hyllade
 och til sin konung gijllade
 elfua tusend jomfruers affton thet hände
 gudh giff til lycko och godh ende

2.

(Efter en pergamentrulle i Upsala Bibliothek, Nordiska samlingen.)

Konungh Karl

Jak bodhe mangh aar i fwglawyk
 iak war ok ey än mästhä ryk
 tha iak war paa myn mydhio aller
 5 tha war iak i swärie til konung waldher

- swänske män giordhe myk stor ära
 the wnthe myk swäries krona at bära
 thz war tha sommom illa ather lönth
 iak tror annars ey än the haffwa thz rönth
 10 tha jak mundhe swärie ath fongha
 tha tog mik sydan äpther danmark longha
 swa länge til thes iak motthe när mith eghith land
 jak sculde mik for te iii ryke wäria tfordärfwa
 iak motthe mith egith landh forgästha
 15 mz mikith folk ok margha hästha
 iak fördhe ok örlogh ok hardhan gny
 thes iak fan swlth i hwarghom by
 thil riddharskapith satthe iak fögha troo
 thz war mik syälff til en stor wro
 20 iak menthe ath göra mik rad fulgoth
 fathigha swäna fik iak land ok sloth
 ryddharskapith gyk fast wthen widh
 thz war ok tha en siälsyn sidh
 iak giordhe ok som en fane
 25 iak fördhe örlögh in i skane

(Mojligen felat utel.)

3.

(Efter en handskrift i Upsala Bibliotek, n. 48 bladet lag-codices.)

Carl Knwtson

Jak radde ok swerige mz liten ro
 thy swenske men woro mik otro
 the dryffwo mik wth then danska införde

- 5 han lönte them thz som them wäl hörde
 mz fengilse olagh ok storan skat
 betwang han them bade dagh ok nat
 sidan toko the mik i rikit ather in
 ok bliffwo alt wid sit gambla sin
 10 the falske mik monde mest mote wara
 the monde fleste alle illa fara
 i stokholm jak do mina redho iak fik
 milla gudz miskund miskunna mik

4.

(Efter en handskrift i Upsala Bibliothek, Nordinaka samlingen n. 9 i folio.)

Karl Knuttsonn

- Effter Christoffer iag konung blef
 i Suerige och sedan konung Christiern fördref,
 som begynnte här effter längta och trå
 5 att han motte Suergie vnder Danneimark få
 Jag lade mig winnig om all tidh
 att Suergie måtte blifua i roo och fridh
 meen der öfuer hafuer iag till att klaga,
 som Suenskoms sinne hafuer warit alla daga
 10 ostadige lättferdige och full med otroo
 tett finna the konger hoos dem boo
 The Suenska wela alle herrar wara,
 och ingen will vnder bördén bära
 Alle wele wara like godh
 15 förtrycke der med mångt rettfderigt blod.

Alltt nykommit hoos dem welkommit är,
 och hafue sedan så liten stund kär
 Jag hafuer försöcht så margelund
 Otröö och falskheet i alle stunn

5.

(Efter en handskrift i Upsala Bibliothek, Roersnanseska samlingen n. 24 i folio)

Kong Karl Knutzson

- Jagh infödd marsk i swerie war
 och fulmechtog kongh iag crono baar
 Jag förde i riiket myckit bong
 5 medh olaga skatta giorde iag mongom tuong
 Mina fougdtter wore wronge och orettwijse
 the twingade många vthan nådh och lijse
 I skåne iag brände och skinnade myckit
 jag giorde them meen, som lithedt hade brutit
 10 I 7 år bleff iag till Pryssen vthdrifuin
 Jag koin sådan hem till Stocholm och wart för-
 vnder then tijdh iag war af lande |gifwen
 kom här in kong Christiern vthan wände
 Efther Gudz börd MCCCCL år
 15 then stund och tiidh mitt Regemente war
 Jag war till i then samma tiidh
 när kong Christiern emoot mig förde stridh
 Han giorde här i riiket myckin skada
 hans hoop rymde för mig många stada
 20 I then tiidh kom bortt frå Swerie Gottlandh
 thett giorde her Ifwar Axelson med listig handh

Kong Christiern Botnalöös taska

- Jag lockades af biscopar här in i riket m̄z bod och bref
frå Danmarck till Swerie iag med mitt harskap redh
- 25 Jag crönthes i riket och war fwll from
så lithet actade iag then Gudz rättwiisa doom
Thett war then ähra iag erchiebiscopen giorde
för thz han mig till konung smorde
jag grep honom och af landet föra wille
- 30 Thett likade biscop Katill j Linköpfung myckit illa
at hans erchiebiscop och goda frände
sådan försmädelse obrotzliga hände
ty reeste han stoor här och slog mig aff
på Häråkra thett skedde första sommar dagh
- 35 efther Gudz födilse xiiij^e år
lxiiij som här schrifuit ståår
Rijkesens förståndare war biscop Katill thå
the danske måtte till Danmark både löpa och gåå.
Framdeles efther gudz egen wilia
- 40 kom döden och monde mig hädan skilia
frå all 3 rijken och godz på jorderiik.
Gud gifue min siäll glädi i himmelriik.

6.

(Efter senast nämnda handskrift, som här har anteckningen: *Aliter secundum recentiorem chartam.*)

Carll Knwtsson.

Effter jagh rijksens föreståndare lenge war
bleeff jagh Swerigis konungh effter Christoffer
samna åår,

- När Gotlandh kom thå ifrå Sverige medh Dan-
 skes bedrägh
 5 strax bleff jagh konungh j Norige med swärd
 och krijgh
 Danske kongh Christiern then förste jagh mong
 strid aff wandt
 och dreff honom frå Swerigis och Norigis landh
 I min fridz tijdh leet jagh mykit till Gudz
 tienist lagha
 och leet Wastena clöster medh kopar öffwerdragha
 10 till thes erchebiscop Jöns leet migh vthlendes
 drijffua
 att jagh motte i Pryssen lenge landzflychtigh blijffua
 Medan leet erchbiscop Jöns konungh Christiern
 medh orätt
 till Sverige kalla igen medh fart^(?)
 och honom till swerigis konungh lät göra
 15 ty lät Christiern honom till Danmarck föra
 Thet förtreet biscop Kadil och dreff Christiern
 aff med alla
 och lät så migh iffrå Pryssen kalla
 Sedan war jagh regerande konungh medh roo
 till thess jagh i Stocholm i May månadh doo
 20 effter Gudz börd MCCCC LXX år
 vthi Swartmuncka Clöster jagh begraffwen war

Steen Sture.

Ex recentiori Charta.

Swerigis föreståndare jagh allena bleeff
 Danske konungh Christiern jagh frå Sverige dreeff

- 45 Sedan krönttes han till Swerigis konungh på
 samma stundh
 och brwkade strax thz första tyrannij, som en hundh
 hwilkit nogh är besport i all landh
 och barnabarn weta aff seya, bode qwinna och mann.
 Post hos seqvitur Rex Gostauus cum suis filijs.

7.

(Efter Hans Boons afskrift 1584, nu i Lunds Universitets Bibliothek.)

Konnung Karll.

- Åhr effther Christi födelse tidh
 fiorthon hwndrade fyretiyo och otte then ridh
 jag till Swergis konnung crönt med århe
 5 århett ther effther monde iag norges crono bärhe
 Men Swerge radhe iag med lithen roo
 ty swenske män wåre mig otroo
 Then archieiscop Jöns then otrogne man
 wpwechte emot mig med long osan
 10 The dreffwe mig wth, konnung Christiern införde
 Han lönthe them som thz wäll till hörde
 medh fengelse, olag och storan skatt
 betwang han them både dagh och natt
 tog och archieiscop Jöns och flere till fånge
 15 ty fwlle the swenske honom ifrå samme gånge
 och finge till honom stor mishag
 för swåran skatt och mykin olag
 som han brukadhe i samme sinn
 Ty kallade the mig åther i Rijchet inn

- 20 ifrå pryssen ther iag stad war
 men när iag kom mötthe mig krig wppenbar
 aff the falske som mig emot monde wara
 men the mondhe mest alle ille fara
 Annan gången moste iag wiche
 25 till Findland och måtthe ombära mit Rijche
 The wnthe mig mitt sloot hether Raseborg
 ther leffde iag med stor harm och sorg
 Sedhan thz i theras store nödh händhe
 att the budh effther mig sändhe
 30 Jag kom, och the anammade migh
 för theras konnung gladeligh
 Sedhan påå Stocholms sloot iag soot doo
 Gwdh förläne mig enn ewig lijse och roo.

Her Sten Sture then Äldre

- 35 Konung Karls i Swerge och Norge syster sonn.
 Effther konnung Karll min moderbroders dödh
 som mig i sin lifz tid radde och bödh
 ey anamme konnungs namn och ärhe
 wthan haffwa till warning och lärhe
 40 hans regemente fast beswärlighe
 bleff iag aff Rigesens ständer endrecthelige
 wthwald till Rigesens gwbernator och regent
 Thes till gang och wälferd iag söchte iempt
 och med trohet ther effther lenchte och törste
 45 såsom en mild fader och förste
 Och thå konnung Christiern then förste i Danmark
 kom här in wäldig och stark

- monde iag påå brunchkeberg med hwg och slag
 såå wise aff honom till sorg och mishag
 50 att han sielff bleff såå aff brender
 thz honom slogs aff munnen någre tender
 och han sampt med sin hele Jwthe hopp
 gåffwe fluchten, med en sorgelig ropp
 till theras skeps flåthe, ther mongen dansk man
 55 bleff slagen, drucknatt och fick rätt skam
 Sedan drogo the till Danmark igen
 lychen och sägren beholle swenske menn
 Ther effther lätt iag bygge ny slott
 her Erich Axelson som menthe Sverige goot
 60 bestelthe thet till landwern för Saulax boor
 för Ryssens indfall stor
 åhr effther gwdz byrd skedde thett
 fiorthon hwndrat siwtiyo och siw ther med
 Jag sände och in i Ryssland
 65 min här som med krighende hand
 togo in Narffwen slot och stad
 och fingo ther stor bythe sig till behag
 drogo såå till Swerge igenn
 med enn hop Rysser quinnor och menn
 70 Thåå thz war skedt förtrött Storforsten thett
 ty sände han sin här ther mongen Baior war med
 in i Findland och drogo in för Wiborgs stadh
 ther monde Knutt Posse them itt ondt quastbad
 såå tillredhe att han gaff them enn smäll
 75 thet the fwllö alle ned och skwthos i hiäll
 med en kniff halsen wthaff hwar
 att the lågo ther alle döde qwar

- Sedan stod mig emot archiebiscope Jacob
sampt Rigesens råd, som sitt lidit och hop
80 satthe till konnung Hans i Danmark
som här thå war kommen fast stark
Med honom och hans folk samme tidh
holt iag wid Rothebro en hård stridh
ther sägeren gick ymsom aff och till
85 Bleff iag sedan såsom then ther nödigt will
aff Rigesens råd öffwer talat såå
att iag mit samtyche ther till gaff thå
thz konnung Hans skwlle konnung bliffwa
och han ther till sin eedd och lyffthe wille giffwa
90 att han wid Calmare recess bliffwe wilde
och ståå Rijchet wäll före och iche ilde
Men sedhan han effther sin Croning ey holt thz
wthän stor swech och falshet fandz ther med
ty wpsadhe the honom theas troskap
95 och tilschriffwe honom wppenbare fienskap
Sedhan togo Rigesens rad och män
mig för theas herre och regent igenn
loot såå all slot bestelle
och fick them in påå en kort tid med alle
100 Drog såå för Stocholms stad
fick och thz in effther mitt behag
Med drottning Chirstina konnung Hanses förstinna
som thå hade slotthet inde
giorde iag then dagtingen såå
105 att hon och hennes folk mätthe aff gåå
med såå mykit som hon och the alle
till nödtorfft påå wägen kwnne tillfalle

Thå iag såå Stocholm hade in fåått
 giorde thz konnung Hans slått inthet gåått
 110 som thå i schären med sin flothe kommen war
 Thå han thetta fick höra war han snar
 att draga till Danmark igen.
 men iag folde sedan såsom en wen
 drotningen här aff landet till Jönekiöping stad
 115 ther aff hennes doctor förgiffwen bleff iag
 och fick ther aff min död
 Ther öffwer the swenske komme i sorg och nödh
 och förde mig först till Stocholms stad
 Sedan till Gripsholms closter, som iag
 120 stichtat hade till min lägerstad och roo
 mig sorgde alle the i Sverige boo
 effther gwdz byrd femton hwndrade åhr
 och try ther till, som thz schriffwit står.

Her Swante Stwre Sweriges Rijches förste
 125 och gubernator.

Åhr effther Christi födelse tidh
 fempton hwndrat och fyre i then rhidh
 bleff iag wthwald till Rigesens regent
 som med trohet och flijt söchte iempt
 130 thes nyttho wälferd och ärhe
 Ty monde iag therföre omsorg bäre
 att indtaga wnder Rijchet Calmare igen
 som thå inne hadhe kongh Hansses men
 Thz sloot iag inkrächte och wandh
 135 gönom doctor Hemming Gadd min troo mandh

och ändoch konnung Hans ladhe sin win
 gönom dagtingan att komma sig ther in
 monde iag thå thet rådth och dådh
 förhindre och affwerie gönom gudz nådh
 140 till thes iag soot doo påå Westeråss slot
 mig sorgde swenske män att iag såå brått
 föll them ifrå gönom dödzens bandh
 som allom åhr öden både till wattr och land
 femtonn hwndrade och tolff åhr
 145 effther gwdz byrd doo iag som schriffwit står

Vnghe her Sten Stwre, her Swantes sonn.

Århet effther min faders dödh wthwaldes iag
 till Rijgesens regent, och thz med rätt och lag
 regeradhe och såå förstod thett
 150 att swenske män wäll ynthes ther medh
 såå när som archiebiscop Göstaff i wpsala
 han monde mig ille hwgswala
 och ther till ladhe all sin flitt och wind
 att före och draga her ind
 155 konnung Christiern danske then andre
 som sedan monde ille regere och wandre
 Ty monde iag honom schrifftelig och munteligh
 förmane wenlig och allwarligh
 att han sampt med mig och swenske men
 160 såsom en Rigesens indföd och wen
 wille stå med Rijchet och med troheet
 affwerie all nöd och farligheet
 som konnung Christiern med sine danske men

- actade tillfoge Swerge som en owen
165 Men han tog min förmaning ey för goot
wthän förstrechte sig påå Stechs sloot
förmodde sig aff Danmark hielp altid
ther till konnung Christiern i samme tidh
sändhe her in Joachim Trolle hans farbroder
170 som war Swerge rätt inthet goder
Han kom med en flothe 8000 stark
in för Stocholm ifrå Danmark
wid wädle med sitt folk i land steg han
och till Stechs sloot athade draga fram
175 archiebiscopen till hielp och wndsettning
Men theras anslag gich ey fram i sanning
ty thå the wid wädle samplig
hade stelt sig i slag orden krisslig
fwlle mitt folk them hasteligen ann
180 och brechte theras slag orden, såå att han
bleff förskingratt och monge bliffwe slagne
aff fienderne och monge till fånger tagne
the andre flydde med sorg och rop
them förfolgde then swenske hop
185 såå mz hwg och slag till flothen igen
att the förde med sig onde tiende hem
Thå archiebiscopen thz höra fick
stor sorg och ånger honom till hiertat gick
och begäradhe thå sig med mig förlijche
190 som mig för ey wilde höre eller wijche
wthi min trolige förmaning och bönn
ty fick han och thz till straff och lönn
att iag och Rijgesens råd samptychte thå

- att man Stechs slott skwlle niderslå
195 och att han och hans fader her Erich Trolle
som och ther till mykit mände wälde
skwlle setthias fengslige
för sådanna theras handell förrädelige
Ty loot iag thz slott bestalle
200 och archiebiscopen och hans tienare alle
gingo aff för fångar och satthes i hechter
slotthet reffs thå nidh strax ther effther
åhr effther Christi byrd hende thett
femton hwndrat och siwtton ther med
205 Århet ther effther i samme sin
sände kong Christiern åther her in
ifrå sitt Rijke Danmark
en stor skeps flothe stark
och slogo the theras lägre och hwar war glad
210 wthen för Stocholm Rigesens hwffuudt stad
påå södremalm och skwthe thå
in påå staden i någre dager såå
doch alt fåfengt att the ingen skade
giordhe, som staden inne hadhe
215 wthan the aff slotthett och staden samptelig
giorde fienderne skade dråpelig
med theras skytt och wthfall
att the wprychte sitt lägre heltt och all
Till Brännekyrkio the sedan drogo
220 och ther theras lägre slogo
Titt sende thå iag min hele krigz här
för them förde hwffwudt baneret thår
her Göstaff Erichson min tro man och råd

- Gwd gaff thå mitt folk sägeren gönom sin nåd
225 såå att the i förste anslag frijmodige
slogo them påå flwcthen mandelige
och monge aff them nederlade på then wällstad
En hop grepes till fånge i samme slag
monge danske riddare och adels männ
230 ware ther i bland som thz minnas änn
The andre påå flwcthen fwlfolde mit folk såå
att the blodige och såre monde till skeps gåå
Sedan plundrade mit folk med frögd
fiendernes lägre, och prisade gwd i sin himmels
235 för god säger lycho och bythet gåått lhögd
som the thå hade bekommet och fåått
och drog såå hele hären lustig och glad
med triumph till Stocholms stad
Kong Christiern som thå i stor wände war
240 nödgades dagtinga ty han stor sorg bar
att wädret war honom hart emot
hans folk led stor hwnger, och kom ey fort
till att draga landgång och taga sig föde
ty the swenske monde them plasse och möde
245 Begynthe han thå tillbiude som enn wen
dagtingan och ranswne sine danske men
Thå han nw bekom them igen
och hade fått prouiant aff mig her Sten
wptenchte han med sitt danske rad thz anslag
250 att dagtinge aff itt falskt hierte lag
Begärade såå kongen thz aff mig
till att wprätthe en fridzhandel wenlig
att iag wth till honom komma wille

- men mit råd monde thz ogille
255 och hade enn stor mistanche ther om
att her wnder låg en falsk hwgorm
Thå iag nw thetta slått aff slog
och kongen thz förnam, han ther ått loog
och begäradhe så andre gången att iag
260 wilde någre för honom gisle lag
sända wth till honom them han och alle
monde i sitt leyde breff nampn kalle
Ther ibland war her Göstaff Erichson
min tro man och råd som för åhr schriffwit om
265 och med sex andre friiburne män
Jag försåg mig till honom som en wän
men såå snart the wthi skären komne wåre
möttthe them någre danske som them högt swåre
att the hade säker leide och skwlle
270 draga fram ther kongens skip hwlle
Såå snart the thå komme fram
bleffwe the fångslige, tagne alle sammen
och med kongen förde till Danmark
Thet war itt falskt Jwdæ kyss fast stark
275 Aff sådanne kongens breff, ord lyffthe och århe
böör hwar tro svensk man till warning lærhe
att taga sig till ware för dansk loffwen och troo
som far med falskhet till att wpuechia oroo
Tw åhr ther effther kongen wthsände
280 sin här igen till westergjöttland the ländhe
Ther med mitt folk möttthe iag them wid Bogeswnd
och hölt med them en hård strid enn stwnd
till thes iag bleff wthspeiat gönom min häst

- Ty bleff iag skwthen igönom mitt ben som wärst
285 men mit folk monde ey tesmindre
fienderne affslå och theras wpsååt förhindre
Doch effther iag fördes them thå ifrå
och ingen wille taga sig wppåå
att föra kriget i min stad
290 ty förskingrades mitt folk med stor mishag
Jag doo sedan thå the förde mig fram
till Stocholm mig sorgde hwar tro svensk man
Sedan monde fienderne fram drage
och alle swenske frid och wänskap till sadhe
295 slogo fridz breff påå kyrkiodörar alle
för alle them som kong Christiern wille tilfalle
Hastadhe såå sig wp till Strengenäs stad
hwar dansk man war thå frimodig och glad
ther biscop Mattz monde them till hande gåå
300 som war Rigesens Canceler thåå
hwilken sedhan sampt med them
hylladhe wnder kongen swenske män
Men the som trohet monde mene
frw Christine her Stens monde sig förene
305 och stode emot fienderne hwad the kwnne
them the och tilfalle wille ingelundhe
Sedhan drogo fienderne till Vpsala fram
erchiebiscop Göstaff bleff thå glad försan
Kom och kong Christiern med sin skips flothe
310 ind för Stocholm och fick sig wall till mätthe
sin hele skips här till sig
Begynthe såå dagtinge wenlig
med frw Christine, her Stens efftherleffde frw

- till sadhe henne mykit godt wthan trwg
315 såå och alle them som hölle med henne
them wille han sloot och län förllanne
Her Göstaff Erichson, som ifrå Danmark thå
war wndkommen sitt fångelse och frelst ifrå
gönom gwdz försyn och hielp miskundsam
320 bleff och intagen wthi samme dagtingan
Ther påå kongen swor och wthgaff sitt breff
doch mz lwther falskhet thz giorde och bedreff
Ty såå snart han fick Stocholms sloot och stadin
loot han merchie och see sitt ondhe sin
325 att han loot wprese påå stadzens torg
galgar swenske män till grått och sorg
Bleff sedan til konge cröndt
thet swenske män bleff sedan ille löndt
Ty thå Swerges ypperste rådih och män
330 hadhe med kongen såsom Rigesens wän
hallet hans kongslige crönings högtidh
och i tre dager stelthe sig blid
som påå söndagen in till Oensdagen skedde
påå hwilken thå kongen them sedan beredde
335 ett annat gestebwdh fast sorgelig
och hade them i rätthegång samptelig
Archiebiscop Göstaff then otro man
begynthe thå klage them ann
öffwer thet öffwerwåld skade och men
340 som honom och hans kyrkio war skedt aff her Sten
och hans medhielpare som ey wnthe honom gååt
wthan hade Stächit S. Erichs sloot
niderbrutitt och giort anthekan

- påå the helige kyrkios ägor wthan hans förskyllan
345 och begäradhe att the motthe Stechs sloot
wpbygge igen och aldelis brått
wpråtthe honom och hans kyrkie all then skadhe
som han i thesse åhr fååt och lidit hadhe
Men konnungen som för rätthen satt sielff
350 söchte the swenskes lifff och förderff
gñom samme archiebiscopens klage måll
kongen som hade hiertat hårdare änn ställ
dömde såå the swenske herrar för brändz män
som en streng domare och Rigesens owän
355 lätt såå settia them alle samptelige
ther påå slotthet fengslige
sampt theras tienare och borgemester och råd
the swenske nöthe thå släat ingen nådh
Dagen ther effther med gråatt och sorg
360 wthleddes för fångar påå stadzens torg
ther the in för rådhhwsett halshwgne bleffwe
inonge swenske monde sig ther offwer ille giffwe
Men biscop Wincentz i Schare
ropade i ringen wppenbare
365 att kong Christiern for med löng och förräderi
emot swenske men med sitt tyranni
Begärade att han sampt the andre sampteligh
måtthe doch fåå en dom för sigh
sedhan och att gwd skwlle hemnas thett
370 then oråat och öffwerwåld the före med
The andre ropade alle att swenske men
wilde see wid theras skade en och en
och ey lathe förråde sig såå skamlige

- med falsk breff och dagtingan förrädelige
375 och att the thetta hempnas wille
såå framt the ey wille fara ille
Thenne affhwgning skedde i dagar två
the döde lekamen moste ligga thå
påå torget ifrå samme torsdag
380 och in till loffwerdagen mong swenske till mishag
Thett itt fast ynkeligit spectakell war
hwar Svensk stor sorg och jemmer i hiertat bar
Sedhan fördhes the döde kroppar samptlig
påå södermalm och ther wpbrendes iemmerlig
385 Her Sten Stwres lekamen och itt hans barn spåat
som wpgroffwos och effther samme såat
bleffwe ther med the andre wpbrendhe
theras frwer och barn till bitther sorg och ålåndhe
The döde herres tienere samptelige
390 bleffwe sedan wphängde iemmerlige
en part med stöfflar och spårer ynkelig
toges aff hästen och hängdes hastelig
thå the komme ridandes i staden ind
mongen svensk bleff dhå fast bleck om kind
395 Sedan sände kongen bwd till Findland
att hwar och en hans befallnings mand
skwlle latha halshwgge alle friborne män
och latha ingen leffwa igen
Theslikes böd han strengeligen thet wppå
400 att ingen bonde hemme eller ifrå
skwlle haffwa werier eller armbost
ty befalte han med synnerlig lust
och låat såå hoss alle bönder

- hwgge theras armborst sönder
405 Sedan drog kongen ifrå Stocholms stad
hwar svensk war ther ått fast glad
och actade sig ått Danmark igen
men hwar han kom giorde han sorg och men
mongen wprectig svensk mand
410 och såg gerna att theras blod tätt rand
I Wastena stad loot han qwarthere
Måns Höck, Påder Smed och så flere
I Joneköpings stad han affhwgge lott
twå aff Ribbinge slächt, och monde så fort
415 abbothen i Nydala samt hans bröder flere
läthe fördrenchie till stor wanärhe
Och thå han kom till Danmark igen
betedde han ther sligt tyranni danske men
såå att han war aff gwdi wissierlig
420 Swerges och Danmarks Rijcher plåge förfärlig
för theras synder skwll margfallelig
män gwdi ske loff priss ewinnerlig
som thz sitt riss rätt wissierligh
haffwer kastatt i eelden nådeligh
425 Amen amen Finis ändhe
Gwd oss allom sin nådhe sändhe

Thenne Crönechen ähr schriffwin aff Hans Boosson
Smalending i Vpsala, Anno etc. M, D, Lxxx, iii.

**Yngre och utförligare redaktion af Lilla Rim-
Krönikan, hopfogad med de båda större
Krönikorna vid 1520-talet.**

(Efter Benzels handskrift 51 i Linköping. Förut går den inledning, som är tryckt i detta band, s. 193—198.)

7

Erich förste kong i Sverige

Aff iaphetzss åfföda iagh kommen war
och första sin krona offuer Swergie bar
Tha bodde inghen i skåne heller wethelaheedh
5 tha iag förste konwng j götheland reedh
Jag lath them byggia och ther hemman tage
ty bör them skatta gotheland alle dage
The land the hetha tha wethelaheedh alle
som wij nw säland mönsther. fiwn. låland och
10 Tha liffde Sarwg godher madher ifalsther kalle
abrahams fadherss fadher fadher
J götheland endade iag mitt liiff
aff aller och soth och ey aff kiiff
Thz war weth Mviii^e [1800] xl och ix aår
15 epther ath werdhen tha skapth war

Philmer starke iii ko

Effther myn fadher fick iag götheland
och wan ther till mz manneliig hand
Scithiam asiam och macedoniam
20 greciam yberniam och alemaniam

- Sedhen wan iag pontum och iliricum
 foor så tedhen och till danubium
 Offwer walska berghen iag sedhen monde draga
 på thz iag wille och flere landskap indtaga
- 25 Armeniam Siriam och galaciam
 ciciliam missiam och ther till thraciam
 Egypti konwng wesoswn then mecktige man
 iag honum och hans land alth offwerwan
 Jag sloo honum död sa han styrthe på marck
- 30 en ty han lathz siig ware full starck
 Hernik rydzse kongh kom iag till miig
 sedhen till konwng i götheland gjorde han siig
 Sedhen leedh iag aff thenne werdh
 aff aldher och soth oc ey aff swerdh
- 35 Nordian philmerson iiij ko
 Meg är stoor blygd noghet om miig scriffwa
 ty iag lath meg slåå oc aff götheland driiffua
 Hernik rydzsekonwng gjorde miig thz meen
 till wethelaheed iag rymde och war ey seen
- 40 Han lath miig ther mz nådher bliffua
 iag tienthe hans son men iag monde liffua

Hernik v. k.

- Jag är nw skildh i fraå alle myn nödh
 ty phylmer starke han är nw dödh
- 45 Nw will iag göre alth epther myn wilie
 hans son nordian fraå götheland skilie
 Osatrix myn son skall ther konwng ware
 och iag will hem till rydzsen fare

Han styre götheland szom en man
 50 iag bätre raåd ey fynna kan

Osatrix hernikson vi ko

Milius konwng latt locka myn dotther frå honda
 oc giorde miig ther till myghen wanda
 Han striidde på miig mz monga striidher
 55 till tess wlfardh kempe drapp miig om sydher

Osatrix hernicss brodher vii k

Epther myn brodherson fick iag götheland
 oc wan brittaniain alth mz myn hand
 Och drapp konwng isyng oc hans söner nyo
 60 the starkasta kempa nogher kan aff seya
 Faszhålt och dethleff inz samme lempa
 oc monga flere aff theris kempa
 Jag them alle och saå offwer wand
 oc fick ey saår aff theas hand

65 Jnge viii koning

J götheland iagh lenge styrde
 almoghen miig myghet hedradhe och wyrde
 The samtyckte alla wthen dwale
 att konwngsätitt skulle bliffua i gamble wpsale
 70 Them tyckte thz skulle bästh bliffua ther
 ty åffguda mönstrett lågh ther när
 Och gwdherna skulle tess mildare bliffua
 oc allom tess bätre lyckann giffwa
 Ther bodde iagh bådhe i lösth och nödh
 75 till iag aff aller oc sott bleff dödh

Phrodhe ix ko:

- Epther myn fadher iag fik ower götheland råda
 och beskermade thz för orett oc wåde
 Thz bör hwar konwng haffue till siid
 80 bewara sitt land oc holla god friid
 Oc wetha altiid sin almoges gagn
 för hwilkit han bär siitt konwnga nampn
 Jag elskade mitt riike och godha men
 iag halpp och tröste them hwar och en
 85 Fatigth folk iag giorde oc saå
 thy monde mig well mz alle gaå
 Then szom arm och wsall war
 iag hwgnade them mz gode andswar
 Alla olagher och all orett
 90 skickade iag till bättre sätt
 Inghen torde mott laghen trätta
 hoo thz giorde latt iag honum retta
 Ty er än nw etth orda siid
 far well och statt i roliig friid
 95 Jag dödhe i götheland ey aff striid
 sedhen iag hade liiffuatt myn alderss tiid

Vrbar frodes son x ko.

9

- Thz bör hwar förste och hwar förmandh
 altiid förbätra sin riike och siitt land
 100 Och skicka all ting wedh lageliigheet
 oc mästh når han kan liiffwa i fredh
 Jag hade tree söner szom iag well an
 östen, och nore. then triidie war dan
 Try konga riike hade iag före sörgia

- 105 szom war både Danmark Sverige oc Nörgie
 Jag wille the skulle all måga well
 oc inthet thera skulle skee oskäll
 Nw epther iag hade thenna riike try
 wille iag them wäll alth förese
- 110 Till norges sende iag myn son nore
 oc östen skulle gotherne ståå före
 Dan anammade wethelaheed
 mz karska swäna han tiitt reed
 Oc bleff ther konwng både gammall oc god
- 115 gott ryckthe alle dagha ther epther honum stod
 Vethelaheed thz kallades tha
 förre en myn son han monde thz faå
 Sedhen fiik thz aff honum nampn oppa nytt
 aff dan danmark szom sagher går wiitt
- 120 Jnghen konwng war ther förre en han
 iag må thz segia för wissa san
 Norrelandzss nampn thz wendes och om
 och norrige nw kallas aff nore tiitt kom
 Naår iag hade kommett thetta riike i lagh
- 125 oc miig leedh fasth åth myn siisthe dagh
 Feck iag såå dana helsott
 mig inghen i werdhen kunne raåda both
 Jag iordadess epther dödhen i wpsale stadh
 aff myne wener szom iagh them badh
- 130 Jsraels konwng dauid propheta
 war i myn tiid hoo thz will wetha

Östen vrbarson xi. k.

Jag epther myn fadher göteland fik
 Oc dagelige i hans fotspor gik

- 135 Jag styrkte mitt riike så mongelwnde
 oc hölth godh friid thz bestha iag kwnde
 Thz war altiid wti myn acth
 all god lagh oc friiheet skulle bliffua wed macth
 Friiheet är bätre en noghet gull
- 140 om werdhen våre ther mz all fwll
 The kunne tha liiknas mz inthet skäll
 ty bör honum hwar att wнна well
 Jag tacker göthana alle dagha
 att the wille meg till sin konwng tagha
- 145 Jag rådde oc norige i the stwnd
 oc fik them till konwng en myn hwnd
 Ty the sloge myn brodher wthen skäll
 oc flere theris höffdingher tha i håll
 Aldher och sott giorde miig oroo och mödhe
- 150 så iag ther aff i wpsala dödhe 10

Solon östenson xii k

- Mongher er then, szom far mz fals
 oc slår sin herre oppa sin hals
 The szom nu ätha sin herres brödh
- 155 bereda sin herre fwll ynkelig dödth
 Myna egne men giorde miig ondt par
 the drenckte mig wti eth miöda kar
 Så leed iag illa åff thenne werdh
 ty wackta siig hwar för sliika ferdh

160 Swerke solonson xiii k

Jag kaller then ware en wsall man
 szom inghen mandom göre kan

Så dana stycke giordes thå
 når iag fik göteland före staå
 165 Jnghen man fandz tha aå marck
 som iagh i hādom war så stark
 Jag slogh myn hand i hallasteen
 hon wek siig wndhen, iag kende ey meen
 Sedhen doo iag aff allers meen
 170 oc lagdess i iord oppundher en steen

Valand Swerkeson xiiii k

Thz segies att skepnath är aldriig så södth
 man såge iw heller han wåre döddh
 Göteland iag epther myn fadher erffde
 175 och myken segher iag ther förwerffde
 Till tess iag kom wti then möde
 att maror riide meg till döde

Wisbwr walandson xv k

Agwnd är ett odygdelighet ting
 180 wndher skioldhen giffwer hon hårdeliig stiwng
 Hon plāgher syn sleckt ey myghet spara
 ty kan man siig ey well förware
 Når iag göteland epther myn fadher fik
 oc styrde thz väll, till mig så giik
 185 Myne frendher monde mig platt fördherffua
 att the tess snarare skulle få erffua
 The brende mig opp i aska oc glödh
 oc alt mitt hwsfolk leedh samme nödh
 The sagde mig sādhenes gudz offer skulle ware
 190 för almogens nöd oc haårde aåre

Domald wisbwrson xvi k

Meg giik ey bather i thenne werdh
 än som min fadher, foor iag samma ferdh
 Sådhenes gud the offrade mig
 195 att the skulle god aår förwerffua siig
 Epther myn fadher iag liithet styrde
 myna egna söner the mig myrde
 Att the göthariikett motte raskare winne
 mz alth mitt folck brende the mig inne

200 Domar domaldson xvii k

Jag war konwng epther myn fadher domaldher
 och doo i göthaland åff sott och aldher 11
 Thz war iu altiid myn gamble siid
 styrkia lag oc rätt och holla friid

205 Ottil xviij ko:

Onde syna näffzstt skall man ey försönia
 når the haffua gott och kunne ey thz skönia
 Når danske the dräpte myn fadher holden
 twingade iag them wndher skatt ighen
 210 Jag fick så them myn racke till herre
 sedhen worde the en myghet werre
 Sedhen fick iag them lääss hyrde snyö
 han bleff theress herre till han monde dö
 Jag wan wndher mig alth tyskeland
 215 oc flere landskapp ginge mig till hand
 Om siide iag kwnne inghen för mig finne
 wthen dödden, som mig kunne offuerwinne

Diguer ottilson xix k

Jag öffwade mig mesth i krii och ficht
 220 mig tyckte thz ware dygdher liicth
 Epther myn fadher wthen qwale
 bleff iag konwng oc doo i wpsale
 Mig skattade danmark och flere land
 som myn fadher mig till hånda wand

225 Dag diguerson xx k

Jag wille oc skatt aff danmark tage
 szom myne förelдра i theres dage
 The bewiiste mig otroo i then stadh
 oc dräpte mig wedh wapnewadh
 230 J danmark, hwar swergiss man både legth oc lårdh
 förware siig well för myne fårdh

Alrich dagson xxi k

Agwnd är en ondher gesth
 han förderffuer sig sielff szom henne haffuer mesth
 235 Han glädess ått annerss nödh oc twång
 och dröffues att anner haffuer noghen framgång
 Myn brodher Erich giorde mig oskäll
 han slogh mig mz ett betzsl i håll
 Ty han agwnd tha mott mig bar
 240 att iag konwng epther vår fadher war
 J myn tiid ett wndherlighet ryckte giik
 att en iomffru en son i bethleem fik

Jngemar alricson xxii k

Säll är then man god lycka faår
 245 oc hålsth når han till eckteskapp gaår

- well är honum godh hwstru kan faå
 oc henne mz glädi niwthma maå
 Theres glädi må yppas så mongelwnd
 når the älska hwartt annat aff hiertanss grund
 250 Myn lycka war borta iag må thz well klage
 ett orådh myn hustru monde för siig tage
 Hwatt henne tha wartt, heller henne till trengde
 mz ena gyltha kadia hon mig tha hengde
 På agnefith som nw stochholm staår
 255 szom förra ett fiskaläge war

Jngell ingemarson xxiii

- Når göthane hölle mig för sin förman
 oc konwng att bliffua i theress land
 Tha monde myn brodher thz förtyckia
 260 att mig skulle henda tolken lycka
 Han giorde tha ey mott mig well
 för thenne sack slog han mig i hell

Järwnd ingelson xxiiii

- Sina fighendher skall man aldrig troo well
 265 hoo thz gör han bliffuer osäll
 The komme mz ansickte bliitt oc milt
 oc haffua tha myghet i hiertatt iilt
 Jag twingade dāner mz skatt oc skull
 oc menthe the skulle mig ware hwll
 270 Jag drog ther indh i goda acth
 oc trodde the ord the hade mig sacth
 Jag sende tha göthane hem till lande
 ty giorde meg danske sedhen then wānde

The hengde mig opp wedh oddeswnd
 275 hartt när lymfiordhen mz falske fwnd

Håkon ringe iärwndson xxv

Nw haffuer iag hemdtt myn fadheress död
 oc giorth the danska stoor iämmer oc nöd
 Aff danmark konwng harall hylletandh
 280 han wille göre skade på thetta landh
 Mz stora macth drog han her in
 owerwinna thetta riike lagde han siig win
 Jag war tha redha, draga honum emoth
 mz Swerges macth till hesth oc footh
 285 Wii ginge tillsamman wti then striid
 mz konwngher siw oppa then tiid
 Wii lathe stöta i baswner och horn
 the sloge hwar annan som böndher slå korn
 Ther wtgaffs skråll och bwller wedh
 290 szom hymmelin skulle tha falla nedh
 En röök ther opp i hymmelin stod
 aff daåmb oc hetha och mannablod
 Så flöth ther blod oppa then mark
 som thz hade warett en flod well stark
 295 Hemmelin kunde man naplega see
 för steen oc pylar så tiocka slogo the
 Xxx^m [30000] frii men tha misthe han ther
 konwng harald hylletan wtaff sin haår
 Wedh xij^m [12000] iag myste oc saå
 300 som mannelige i marken monde mz mig staå
 För wthen fatiga som ther bleff
 aff kong haraldz folk som inghen talde eller screff

- Så drapp iag konwng harald hylletan
 oc kong offe aff fryszen, oc segher wan
 305 J wärend på bråwalheed thetta giordes
 oc sedhen wiideliige om landet spordes
 När iag förnam kong harall war död
 offuer all myn här iag thz förböd
 Att the skulle lengher skwta eller slåå
 310 the danske men rådde iag oc saå
 The ginge till raådz inbyrdess mz siig
 till herre och konwng tha keste the mig
 Ey wille iag thå in i danmark fara
 meg tyckte fasth bättre i swerige ware 13
 315 J myn stad fik iag them en iomffru baåll
 iomffrw heet, som danmark skulle haffua i wåll
 Aff aldher motte iag i wagga leggas
 oc som barn på nytt mz horn spene daggias
 Så doo iag aff sott oc ey aff slaggh
 320 så giik myn syste liiffuandes dagh

Egild wändilkråka xxvi k

- Hwar tienare skulle trofast sin herre ware
 oc bära för honum räddoge och fare
 Oc staa mz honum i lösth oc nöd
 325 om han mz ära will ätha siitt bröd
 Troo giffuer bröd a hwarth man wendher
 otroo giffuer altiid en ondhen ände
 Jag hade en swen oc han heet dände
 han giorde mig offtha myken wände
 330 Han sampnade siig fwll stora macth
 meg fördriiffua thz war hans acth

Olydoga monge giorde han mz siig
 oc rådde att the skulle wnfalle mig
 Jag striidde mz honum nyo hwud striidher
 335 oc mz myn hand drapp honum om siidher
 Thetta kwnne iag well bestånda
 som iag bedreff mz samne swen dānda
 Ey kwnne iag meg wackta för ett oskälighet diwr
 ty meg stångade i håll en galen tiwr

340 Octhar egilson xxvii k
 Agwnd haffuer mz siig en ondhen sätt
 hon will ey skona sin eghen ätt
 Myn brodher ffästhe giorde ey wäll
 ty iag war konwng slog han mig i håll

345 Adhill octharson xxviii k
 Inghen menniske legdt heller lārdh
 wett hwre hon gångher aff thenne werdh
 Jag offrade gudher szom thå war seed
 oc styrtte stragx död aff hesthen need
 350 J myn tiid drog aff götaland wth
 en owinnerlig här mz skiöll oc spiwth
 The toge så före i sin synne
 att the wille all landskapp wndher siig winne
 All land oc riike ginge them till hānda
 355 ingha keysare oc konwnga kunne mott them stānda
 Hwath riike som hörde tha göthana nemdh
 the skwlffue oc räddes theris wrede oc heindh
 The droge fram ä hwar the wille
 oc inghen war then szom them kunde stille

- 360 The mannelige brwkade sin store mandom
 i all landskapp mellan thetta oc rom
 The szom mott them stode sloge the till döde
 oc mong landskapp oc städher lagde the platt öde
 Inghen stad war thå så fasth
- 365 att the iw offuerwinne mz en hasth
 Hwatt skall iag mera segia her om
 the stadnade ey fören inne wed rom
 På alla siidher the rom belagde
 romaner them thz tha illa behagde
- 370 Aff then bestalning the ey åtherwende
 fören the honum wnne, sköflade och brende
 Mwren war och ey så stark
 the brwthe honum slett alth nedher till mark
 Wedh iij^e femtio och fiorthen aår
- 375 skedde thz, epther gudz son föddher war
 Honorius war keysare then samme tiid
 ey förmotte han föra mott them noghen striid
 Thetta folck war i striid så starcth oc harth
 att inghen gatt siig tha för them warth
- 380 The offuerwnne rom oc flere synne
 then som söker i böker han måå thz fynne
 The toge om siidher siig eth landskapp in
 szom well ymnocth war på fructh oc win
 Tha lysthe them ther både byggie oc boo
- 385 oc gaffue siig tha till friid oc roo
 Frankes konwng trengde the landet fraå
 han tordes ey giffua straff ther aå
 The bleffue ther sedhen oc äre ther än
 ther födes aff kongher och inectoge män

14

Swesser-
land

- 390 Then mandom götther wtlendes bedriffue
näppelige kan ther aff noghet bescriffue

Östen adelson xxix k

- E hwar en man helsth staddher är
tha är honum wådhen altiit när
395 Ty skulle alle siig grannelige ackta
för swek oc förrädilse idkelige wackta
Myne men gjorde full illa then synne
att the brende mig och mitt hwsfolk ynne

15 v

Ingemar Östenson xxx k

- 400 Mongher segher alth mz sin mwnd
thz han ey menar aff hiertanss grundh
Han lisnar oc smickrar mz twngnen siina
oc dragher tha likwell på en annan liina
Han loffwer hwlskapp oc will ey hålla
405 thz mone hans falska hierta wålla
Jag war sa wellog inecktog oc stark
att iag wan vndher mig alt danmark
Sedhen dräpte mig danske mz fwle fwnd
på langnöö wedh belthe swnd

- 410 Brämwnd ingemarson xxxi k

- Agwnd oc wrede haffua inghen wildh
the spara hwaske oskyld eller skyll
Epther myn fadher ingemar
iag i göthaland konwng war
415 Ty wartt Siwrd myn brodher wredh
och drepthe mig i näriike wed högaheed

Jngell bremwndson xxxii k

Honum är onth i skoghen ware
 som för hwan bwske bär räddoge oc fare
 420 För rädzsll skull förgör seg monghen sielffuer
 oc wåndher så ey hwartt lyckan hwelffuer
 Jag räddes konwng ywar skulle meg winne
 ty brende iag meg tha sielffuer inne

Olaff ingelson Trätalie xxxiii k

425 Hwar och en förste szom krona bär
 bör altiit haffua sin almoge kär
 Förtiena siig aff them milhetzsens nampt
 tha bliffuer thz honum till hedher och gangn
 Jag styrde göthalandhet lenge oc väll 16
 430 oc hölth them altiit mz friid och skäll
 Så gik meg som andra faller
 iag doo i wpsala aff sott och aller *

Jnge olaff son xxxiiii k

Jag bleff konwng epther myn faderss tiid
 435 örliig och krij thz war myn iid
 Jag hölth hwar man wedh skäll och rätt
 oc all ting giorde iag till en godh eendräcth
 Meg hende en tiid iag foor i slaggh
 ther bleff iag dräpin then samne dagh

440 Erich wädherhatt xxxv k

Jag heet förty Eriik wädherhatt
 iag fik altiit god bör saå ratt
 E hwarth iag myn hatt wtwende

- myna gudher mig bören strax titt wt sende
 445 J göthaland endadhe iag mitt liiff
 aff aller oc soott och ey aff kiiff

Erich styresäll xxxvi k

- Jag heet för ty Erich styresäll
 mig lyckades altið örliig wäll
 450 Ysland liiffland kwrland och fyndland
 wan iag alth mz segher till hand
 Oc hade them wndher göthaland i myne dage
 till tess aldher oc soott monde meg liiffwit aff tage

Stenkill förste christen kong i Sverige xxxvii

- 455 Naår iag swergis chrona bar
 gudz nådes thime tha kommen war
 Gud wille oss tage fraå dieffwlsens macth
 att wij skulle honum tiena mz hugh oc acth
 wij skulle oc sannan cristhendom hendha
 460 gönom trona oc dopett oc till sannan gud wenda
 Oc ey mera bedia till stock eller steen
 szom fordom giordes, wthen till gud all en
 Thz hende i mönstrett aff wpsala stadh
 som presthen stood för ågwdhet oc badh
 465 Oc offrade thå som thå war sedh
 seegh han så gott som till marken nedh
 Oc bleff stragx stenblindher oc kunne ey see
 latt leeda segh heem mz sorg oc wee
 Thetta såå iag, oc the mz meg wåre
 470 wij grwffuade fasth oc räddes swåre
 Om natthen kom till sanme man

- gudz modher maria oc hwgswalade han
 Oc sagde, om tw wilth tro pa ihesum cristh
 oc åtherfaå thin syn szom tw haffuer misth
 475 Tha skall tw thina åffguda offuergiiffua
 om tw wilth frålsas och saliig bliffua
 Thina affgudher äre inthet wthen dieffulsskön
 oc ewinnerlig pine giffua the till lön
 Men will tw cristhendomen begära
 480 myn son oc mig bepriisa oc ära
 Thin syn will iag giffua tiig än well bråth
 oc tiig skall bliffua ewerdelige gåth
 Thenne stadhen skall mig wigias till hedher
 oc alth affgudha dyrck skall legginas nedher
 485 J myn sons ihesu christi macth 17
 giffuer iag tiig thin syn szom iag haffuer sacth
 Mannen bleff strax ferdog oc frij
 oc begynte predika i hwarior by
 Om thetta ierteknet som honum war hendt
 490 oc hwre han hade siig till cristhendomen wenth
 Oc bad them the skulle göra som han
 ty wthen tron inghen saliig bliffua kan
 Når iag alth thetta granth förstod
 att tolken troo war så mettog oc godh
 495 Jag sende strax myna trogne män
 till sanctum ansgarium gudz wtualde wen
 Oc latt honum forstå hwatt presten skedde
 hwre maria gudz modher siig för honum tedde
 Oc att iag war redha mz liiff oc mackt
 500 anamme then troo mz gudeliig ackt
 Oc han skulle meg wndherwiisa oc lära

- hwre iag skulle mz tron gud priisa oc ära
 När ansgarius thenne tiidhenden sporde
 två myndoge men han till biscoper giorde
 505 Adeluwardus och stephanus så war theris nampn
 them sende han hiit, oss alle till gangn
 J Sictwna adelwardus första messa sagde
 lxx mark sölff the till offerss fram lagde
 Alth thz folk ther om kring bodde
 510 the lathe siig döpa oc på sannan gud trodde
 Adelwardus biscop foor sedhen wthen dwale
 till mönstrett som war i gamble wpsale
 Oc nedhersloo all affgwd i mönstrett stode
 ty the waäre onde oc icke gode
 515 Till helsinga land biscop staffan kom
 oc wende ther monga till cristendom
 För gudz hedher giorde han siig omak nogh
 oc bleff ther sedhen slaghen oppa en skogh
 Ey langth ther fraå iordades hans liik
 520 iag menar han är i glädhena riik
 När almoghen wed wpsale hade thz sporth
 hwre adelwardus hade mott theres affgudher giorth
 The försampnade siig oc giorde ey wäll
 i wredhe oc harm sloge the honum i hell
 525 J byrköö then stad begroffwo the han
 iag tror att han hymmeriikes ära fan
 Almoghen tog sedhen trona kasta
 oc meg marfolleliga hotha oc lasta
 Att kastha tron war iag och redha
 530 ty iag reddis swäre för almogens wrede
 Jag menthe iag skulle them till bliidheet bögia

oc bliffua till friidz oc latha siig nögia
 Hwath ödmiweth iag tilbödh kwnne inthet drage
 förre än the monde mik platt liiffwit aff tage
 535 Tha war gonghet aff gudz sons aår
 vell viij^e xl oc v [845] som scriffwit staår

Ödmwnd källabrännare xxxviii k

J myn tiid hade iag för sätt
 mz brotlegom hålla full skarpan rätt
 540 Folkit kallade mig kålabrennare ty
 å hwar saker fantz i nogrom by
 latt iag brenna wegh oc tack 18
 ephther hwars theras brwtzliige sack
 Sedhen skickade iag än bättre lagh
 545 och doo aff aldher wthen slagh

Amwnd Slemne xxxix k

Jag giorde iw som en argher faåne
 att iag satte raåmerke mellan swerige oc skåne
 Oc skildhe ther mz skåne frå Swerige
 550 hwilkit mig hade borth heller försware oc wårige
 Kongh Swen tiwffueskeg i danmarkss riike
 monde mig illa ther till att wiike
 Aff Swerige oc danmark wij toge xij men
 wiise oc kloke rett hwar och en
 555 The skulle i mellan thenna tw riike
 leggja thenne råmerke full iempth oc liike
 Torne wtnemdes aff westhergötland
 oc Torsten teslikes aff östhergötland
 Aff wpland Thole oc totthe, aff södhermanneland

- 560 Grwndwold, oc gasze aff wesmannaland
 Thoke oc tosthe aff bådhen iwtland
 wbbe aff fywn, oc grwnwold aff Sieland
 Grwndwoll aff hallan bleff oc wtsendher
 teslikes dan aff skåne wtnempdher
- 565 Mellan sweriige oc danmark thenne xij men
 sex stena the satte och the stå ther en [sten
 J Strötte siö står then förste, i danabåk then andre
 i wäretznäss then triidie, fierde kallas kyndesten,
 Hwitesten then femthe opsatther war
- 570 brymsasten siette, mellan bleking oc möre står
 Danaholm skipthes oc i lotther tree
 Swerige, danmark, norge, hwar sin loth finge thee
 Tha nempdess aff danaholm oc i stemne swnd
 aff stemne swnd i blymern sammelwnd
- 575 Aff blymern oc sedhen i slettesiö
 aff slettesiö i fläckabek noghet fierran sandsiö
 Aff sandsiö i almandebrink oc i diwregrwnd
 aff anderoszen oc in i emptemose sammelund
 Aff emptemose oc i ormwndher skogh
- 580 i tranemose sidhen slettesiö landemerkit tog
 Thetta bythe ångrade mig om siide
 ty begynthe iag mz the danska striide
 J skåne wedh en broo kalles stanghapelle
 iag oc mästh mitt folk ther i slaghet felthe
- 585 Håkon rödhe xl k
 J Sweriige iag en konwng war
 oc rådde thz well i xiij år
 Oc iordadiss sedhen i samne by

ther iag war föddher i liiffue ny
 590 J wiista herratt i westhergötland
 ther iag oppgaff myn ytherste and

Olaff skotkonwng xli k

Jag inthet ting i werdhen weet
 batre än friid oc retwiisheet
 595 Ty hade iag them i hwgh oc ath
 oc elsthe them aff all förmåge och mackt
 Ty giik thz mig till lycka såå
 iag wan alth thz iag slogh oppå
 Jag styrde Swerges riike wäll
 600 alth som mig borde mz rätt oc skäll
 Jag gatt ey liidhet osemya oc trätta
 heller att nogher then andre skulle oförretta
 Jag war wälwilig alle till liika
 hwatt heller the wåre fatige eller riika
 605 J then tiid om cristendom ryckte giik
 iag stoor hwgh oc wilie till honum fiik
 Men ey wiiste iag hwre iag kwnne honum faå
 heller hwro then troo hon skulle tillgåå
 Tha war framliidhet aff gudz sons aår
 610 twsande oc xl som bescriiffwit staår
 Tha war oc en kongh i norges land
 som styrde fwll mykit sancte olaff hett han
 Han begårade aff hiertha kiåra dotther myn
 mz hedher oc åra till hwstrw syn
 615 Jag gaff honum henne tha i wäll
 ty han war from mecktog oc boll
 Han hade oc taghet weth cristendom

19

- förre en myn dotther till honum kom
Jag lath leggja kiistor full
- 620 mz dyra håffuor och röda gull
Oc sende myn dotther i norge in
till konwng olaff kiere brwdgwmnen sin
Hon war när honum ey monga dage
mz ty hon monde weth dopp oc cristendom tage
- 625 Sedhen gaff hon siig aldrig hwiila eller roo
för en hon meg kom till samne troo
Konwng mildredus aff engelandh
war myn troo wen, iag ey annath fandh
Wij sende hwar annan mekta stora gåffwer
- 630 mongh clenodier oc dyra håffwer
Jag screff honum till om mitt opsått
oc hwath iag hade i mitt hierta wndfått
Hwre iag wille gerna cristendom henda
om han wille mig nogre predikare senda
- 635 Som mig skulle then cristelig trona lära
sannan gud både priisa oc ära
Myn dotther lagde siig oc ther om win
mz breff oc bwds capp i samne sin
Tha församnade mildredus alle lerde men
- 640 och wndherwiiste them a hwar och en
Hwre gud han hade mitt hierta optentt
till cristeliig tro thz stadelige wenth
Oc sporde om nogher war ther i bland
som trona wille föra till thetta land
- 645 Tha stod ther opp en fromer man
Eboracensis archebyscop Sigfridus heet han
Oc anammade kerlige thenna ferdh

ty han war myghet i scripthenne lärddh
 Han kom her ind mz cristelige sedher
 650 iag anammade honum inz största hedher
 Jag döptess sedhen aff hans hand
 wti en kella i westhergötland
 Sigfriidz kella wed hwszaby
 ther Swergie cristnades mästh i ty
 655 Epther gudz byrd twsande oc femtio år 20
 xv daghen i ffebruarij månatt thz war
 Tron wtspredde sig dag från dagh
 mz goda sedher (i swerige) oc cristelig lag
 Jag lath byggia cappell oc kyrke
 660 oc them inz godz oc gåffuor marfollelige styrckte
 Jag stod stadig i en cristeliig tro
 till tess iag aff werdhen i wpsale doo

Jtem i fraå thz sanctus ansarius predikade her i Swe-
 rige oc till sanctum Sigfridum förlopo siig wedh ii^e år

665 Stenkill olaff skwtkongingx systherson
 xlii koningh

Jag war en konwng fulnectig oc stark
 oc wan tre hwudstädher i danmark
 Then beste skytta iag war tha
 skotmerken en nw i westhergötland stå
 670 Konwngasten thz första år
 konwngghss lidhstolpe thz andre szom ther liggher
 Aa stondzberg thz tridie monde ware [när
 som the well wetha ther fram pläga fare
 Jag doo omsidher aff aldher oc soth
 675 aff hwilken mig inghen kwnne råda both

Jnge xliii k

Sedhen iag war till konwngher sätt
 mz almogens wilie oc goda endrecth
 Hölth iag så strenga rettwiisheet
 680 oc hade så stora sacktmodogheet
 Att inghen förhastade iag meg oppa
 oc inghen giik mig oc rethlöss i fraå
 Jag styrde Sverige i monghen dagh
 oc giorde aldriig mott Swerges lagh
 685 Jag wan fäm striidher i skåness land
 oc hade thz try år wti myn hand
 En natt the mig i myne sängh mörde
 wesgötha meg sedhen till warnem förde

Blodzswän xliiii k

690 Jag war oc konwng i stackott stwnd
 iag wett ey maxan hwrelwnd
 När konwng Inghe offwer Sverige rådde
 tha våre somblige som thz försinådde
 Att the finge ey holla sina gambla sedher
 695 offra sina gudher, oc göra them hedher
 Then cristelige tro wille the ey worde
 the ware i hwgh oc hiertha saå hårde
 Tha toge the både skiöll oc spiwtt
 oc sloge konwnghen aff landhet wtt
 700 Sedhen monde the mig till konwng thage
 ty ey annan en mig kwnne them behage
 Jag begynthe then cristelige tro förnedra
 almoghen gath iag syna affgudher hedra

- Mz store högtiidher oc gestebwd mångh
 705 myghen tienisth med offer oc sångh
 Alth affguda offer som dreptess tha
 lath iag almoghen ätha, iag giorde oc såå
 Diwrablodhen mz samme kosth
 lath iag them dricka som äplemosth
 710 Ett wedhernampn iag aff almoghen fik
 att iag kalles blodswen, för samme dickt 21
 Eskillus straffade oss ganske swåre
 för att wii fraån trone falne wåre
 Wij skötte platt inthet hwatt han sagde
 715 oc ey hans ord påå hiertath lagde
 Eskillus opp i hymnelen såå
 ett gryselighet wådher monde komma thå
 Hagell oc rengn oc tordon stark
 bådhe affgudher oc altarett slog thz till mark
 720 Spåbwdde myn swen han war ey seen
 biscop eskill i pannan slog han mz ett swerd (en
 Han styrthe aff stenen ther han stodh lsteen)
 oc hade när dötth såå ran honum blodh
 Men fören han skulle dödher bliffua
 725 både the iag skulle them offuer honum giffua
 Ty han mz trolldom wåre gudher stor skade giorde
 theras högtiid oc offer mz alle misworde
 Jag dömde honum ther han laa
 att the skulle honum mz stenar slaa
 730 Till tess the såge honum wara dödher
 the giorde oc liika som iag them bödh
 J Strengenäss thå bleff thetta giorth
 oc är nw wiith om landhet sporth

Thz war myn hwgh then cristelige tro fördherffue
 735 kyrkior oc capell nedher slaå om iag lengher hade
 lleffuet

Halsten ingas brodher

Hwar höffdinge bör thz alth haffua till sedh
 all osedh oc olagh platt leggja nedh
 Konwng swen skötte hwaske lagh eller rett
 740 ty war ibland folkit myghen osett
 Thz gud tilhörde hade han ey kært
 om christelliig tro latz han ey ware wärtt
 Når han hölth mz almoghen räffstt
 the som brotliche wåre gaff han inghen näffstt
 745 Han wille ey göra noghen mott
 wthen hwar epther sitt sinne han lifwa latt
 Ty ware tha monga i Swerges land
 som skötte hwaske epther gud eller mand
 Jag lagde mig win både natt oc dagh
 750 att landhet skulle komma i bättre lagh
 Oc styrde thz well epther myn förmåge
 lag oc rett höltht altiit mynom almoge
 Som konwng Jnghe myn käriste brodher
 war iag wedh almoghen spaker oc godher
 755 Till gode wende iag saker alle
 ty gåffue siig Swenske wedh myna fråfalle

Philppus halstenson

Fwlnectig war iag oc fadhers liike
 till rätwiiso oc dygdh i Swerges riike
 760 Ty tyckthe Swenske ey haffua mindre nödh
 aff miin, en aff miin faderss dödh

Jnge philippi brodher

- Jag rådde Swerige ephther myn brodher
 oc war iag swenskom altið godher
 765 J wretha closther latt mig förgiffua
 then megh ey wnthe lengher liiffua
 J Telgie ragnill myn hustru liggher
 iag troor hon mig nådher aff gud tiggber

Tha stodh
 well till j
 Swerlige
 mæ thenna
 frendlinga
 styrde

Rogwald knaphwod

- 770 Jag tröste iag war stark oc stoor
 wthen wergia iag ind i westhergötland foor
 Ösgöthane mig till konwng ophögde
 oc flere Swenske ther åthnögde
 Aff wesgötherne iag inghen gyslan tog
 775 wthen på thera trösth in till them drog
 The wredgades oc gåffwe mig sack i ty
 oc drepthe mig wedh karlaby

Gamble Swerke

- Förrädilse brwkas så mongalwnd
 780 ty skall man siig wackta i hwarige stwnd
 Tro allom well oc sig sielffuom besth
 ty then inan plägher troo best. han rönness aldre
 Sedhen ösgöther hade mig till konwng satt iwersth
 myrde mig myn swen en iwla natt
 785 När iag skulle fare till kyrkia
 sannan gud ther hedra oc dyrka
 J Alwastra closther the meg lagde
 som iag tha sielffuer sticktatt hade

Sancte Erich

- 790 Thz är hwar man stoor priiss oc hedher
att holla siin breff ord oc eedher
Besynnerlige then aff all sin acth
som skickatt är i kongelig macth
Om han swer oc segher noghet som är gott
795 hwatt thz heller är myghet eller smott
Som mestaren then wiise Arestotiles
scriffuer i sin bock hoo henne läss
Om höffdingerss regementh och wäldh
till Alexander then metoge konwng oc bälldh
800 Nar iag war wiigd till konwnga macth
mz gud tha giorde iag sådan pacth
Jag loffuade holla then helliga troo
oc lätha henne mz godgerningher groo
På thz tog iag en ring aff gull
805 att iag skulle altiid ther till ware hwll
Till festhningh faå aff biscopens hand
som wnthe meg then hellige and
Ther nästh giorde iag oc sådan iätt
att iag skulle hwar holla wedh lagh oc rätt
810 Jag swoor att holla hwar wedh sin friiheet
som iag och giorde, iag ey-annarss weet
Kyrker oc closther lade iag win
att elska them aff all myn siin
Och therass personer bådhe fierran oc när
815 hade iag full myghet i hierthat kär
Godtz oc äghor oc alth hwatt theriss war
tog iag i hegn, beskerm, oc förswar
Att omilda men skulle them ey bekymbra

- heller i noghen motte fraå gudz tienisth hindra
820 Ther oppa anammade iag ett swerdh
att föra mz meg i herra ferdh
Them ther mz beskerma mz machth
thz war meg dagelige i acth
Änkior oc teslikes fadherlöss barn 23
- 825 som komne våre j wrongwiisa menss garn
Fatiig folck som våre kompne i walk
oc kwnde ey friid niwtha för en skalk
Onda cristne som ey wille liiffua wäll
them rättha ther mz war ey oskäll
- 830 Jag loffuade styra mz retwiisheet
mitt riike oc all myn menigheet
Jag skulle och gode ware mill oc hwll
ty togh iag i myn hand ett äple aff gull
På thz iag skulle och nådelige styra
- 835 antwardades meg en konwngx spira
Jag skulle ey döma eller neffza wthen nåde
ty tolkett plägher wara stoor siäla wådhe
Med crisma iag smordes, som teknade saå
att iag miskwnderis wägh skulle altiid gaå
- 840 Jag giorde oc så thz besta iag kwnde
som myne wndhersätte well befwonne
Når the skulle meg myn skatt hem bära
gaff iag them qwitt, oc ey wille honum begära
Jnghen latt iag gaå bedröffdh frå mig
- 845 wthen han fiik aff meg hwgswalan mz siig
Sedhen på mitt hwud meg till priuss oc ära
en gull krona iag skulle högtiidelige bära
Och merkes ther mz stortt konwngx högbele

- macth, och werdugheet, och mykit welle
850 Jag loffuade holla them lagh oc rätt
som myne föreldre hade skälige sätt
Men the lagh som ware orätt
them lagade iag till bätre sätt
Jag sparde ey frenade oc ey heller wen
855 i retthen ware the mig badhe en
Som iag hade loffuath mz helliandz eed
att gud han skwlle ey warda meg wredh
Oc hempna på mig och myn land
som offtha är skeeth oc än finnes kand
860 Att plåge haffwer någre land offuergått
ty theres konwng haffuer ey i sanheett stått
Och stodh i sanning som iag förnotte
the som owenlige wåre giorde iag till sätte
Når iag hade kommett riiket i retta lagh
865 sampnade iag en här han war ey swagh
Erchebiscopp hendrig aff wpsala iag mz meg togh
oc sedhen mz honum in i findland drogh
Med friid iag försth ther in koin
och bödh them tage wedh cristendom
870 The nekade trona then samme tiid
ty motte iag mz them i en striid
The komme mz macth och wille meg winna
the finnar the finge thå annatt att finna
Än tha theras här war bredher oc långh
875 för oss hade the likawell inghen gångh
Wij droge till hopa a nember oc nember
oc sloges så fasth thz war stoor iember
Ther bleffue både dödhe men oc saäre

- meg grwffuade i mitt hierta swære
880 Ther war skråll. gall. oc gny
thz motte tha höres opp i sky
Brynior och hielmar fasth syndher gingo 24
the fatiiga finnar the skadhen fingo
Ther stöthe i slaghet man offuer man
885 finnane tapthe oc iag segher wan
På then stad ther slaghet stood
strömade blodhen som en flod
Jag sörgde oc fälthe ther monga thåre
för the finska men som slagne wære
890 Att en tolken stoor manna skare
skulle ewinnerlige tapthe ware
Fynnane togho sedhen then trona
så lagde iag findland wndher Swerges krona
Sedhen foor iag aåther hem
895 erchebiscopp henrigh bleff qwar när them
Att han skulle them ythermera wndherwiisa
hwre the sannan gud skulle hedra oc priisa
Han stadfesthe them i en cristeliig troo
en fagher domkyrke sticthade han i åboo
900 För wthen andra stora och småå
som han lath ther oppbyggia thå
Och fick hwario sin klerk som war well lårdh
som ther skulle oppe holla gudz tidhegårdh
Han hwgnade alle them som älthe gudh
905 oc straffuade them som brwthe gudz bwdh
En mandråpare straffuade han en dagh
oc wille honum näffsa ephther kyrkennes lagh
Mandråparen wille honum inthet höra

- ey syndabättring för mandråpett göra
 910 Wthen giik strax borth, oc giorde ey wäll
 lithet epther slogh han biscopp henrich i häll
 Tio aår epther iag konwng bleff
 måns henricson stoor falskheet mott mig bedreff
 Han och hans partyr toge illa att liika
 915 att iag war konwng i Swerges riike
 Med en stoor her han aff danmarck drogh
 och meg i häll wed wpsala slogh
 Epther gudz byrd mclx [1160] aår
 xviiij daghen i may och hellige torsdag thz war
 920 Jag tackar nw gud i hymmerich
 för alle the nådher han giorde mz mich

Karll gamble Swerkes son

- Thz motte tha inthet hielpa meg
 att iag war konwng för sancte Erich
 925 The wnthe monss henrichson myghet wäll
 för han slogh sancte Erich i häll
 Jag war och wollande i hans dödh
 och sedhen ther aff hade iag stoor nödh
 Ty för then samme sack och mon
 930 tha drepthe meg knwtt ericson
 På wisingxö twsande hwndrade lxviiij aår
 sedhen att gudz son tha föddher war

Knwtt Ericson

- Jag drepthe konwng karll på wisingxö
 935 ty han tilstodde att myn fadher skulle dö
 25 Konwng kely (kool) och konwng rysleff

bagges therä liiff tha iag fördreff
 Sweriges konwng iag sedhen war
 fwlmetig i try oc xx aår
 940 Aff aldher och sott iag i gäsene doo
 och lagdes i warnem till hwila och roo
 Tvsande hwndrade nyotio och tw aår
 ephther gudz sons byrd bescriffwett står

Swärke Karlson

945 Jag styrde Sweriige mz roo oc specth
 till tess myn mågh aff konwnga slecth
 Samblade sig folk meg till meen
 oc dräpthe mig wett gästall reen
 Twande tw hwndrade och tio aår
 950 ephther gudz byrd, i alwastra iag begraffwen war

Erich knwtson sancti Ericx sonason

Jag war i Nörgie i try aår
 sedhen iag aff Sweriige wtdreffuen war
 Jag wan thz sedhen mz swerdh ighen
 955 och rådde thz vij [7] aår wthen meen
 Off aldher sott iag på wisingxö dödhe
 och lagdess i warnem till roo wthen mödhe

Johan wnge Swärkeson

J barndom iag till konwng wtwaldes
 960 oc iij aår oppa wisingxö dwaldes
 Och doo ephther gudz byrd mcccxiij aår
 j alwastra iag sedhen begraffwen war

Erich ericson läspe

J mitt tall war iag läsper wedh
965 tesliikes oc haltha war myn sedh
Jag hölth huss ära och ädell sedh
böndher hölth iag wedh godhen friid
Jag war wellogh offuer riikit alth
(o. s. v. se Gamla Krönikan v. 32.)

Härefter följa de genom den yngre redaktionen till ett helt sammanfogade Gamla och Nya Krönikorna, så till vida ändrade, att hvarje konung fortfarande föreställes sjelf talande; jfr s. 198 här framför. Sist vidtager fortsättningen 1452—1520, tryckt i 3:e bandet s. 145—230.

Rättelser i texterna
vid deras aftryckande ur handskrifterna.

Ny början af Gamla Krönikan.

Vers

- 28 vthaff är bortfrätt i hds; upptaget ur de andra.
60 eriks rättadt från erik

I Läsaerterna.

- 4439: 5 hampn rättadt från hamffdh
4439: 10 och tillagdt.

Fortsättning af Gamla Krönikan.

- 27 lyster r. fr. lyste
36 hela versen upptagen ur F.
45 magnus r. fr. magnis
49 sik » fik
50 förnempda » förnempna
65 kosteliga » kostaliga
80 böndher » bondher
83 skilia tillagdt.
89 effemia r. fr. offancia
122 gud upptaget ur F.
143 thz tillagdt.
144 han tillagdt.
195 varo r. fr. vara Likaså 242, 291.
208 forstinne » forstenne

Rimkrön. 1

19

- 237 hakon *r. fr.* hakan
 261 skullen » skullem
 345 äro » aro
 403 vinna » vnna
 411 albrict » albrit
 422 hyllath » hylla
 442 döddh » doodh
 459 stwgdw » stundh
 538—41 *de första orden i hvarje vers äro upptagna ur F, emedan hds. D här är skadad.*
 547 hört *r. fr.* hort
 577 hollo » holla
 578 follo » folla

Yngsta inledningen till Gamla Krönikan.

- 51 skeninge *r. fr.* keninge
 112 kriigxfolk » krriigxfolk

Om konung Albrekt.

- 78 thokte *r. fr.* thotte
 90 han tillagdt af utg.

Lilla Rim-Krönikan.

- 8 sarugh *r. fr.* arugh
 11 allers » aller
 27 egipti » egiptum
 39 nadom » nadan
 41 fempte » septem
 162 limfiordh » limsiordh

- 168 brawallaheed *r. fr.* brwallaheed
 171 mō » mā
 190 danmark » damark
 191 fundh » sundh
 198 bretimundersson » bretimdersson
 200 mik *tillagdt af utg.*
 201 trätalie *r. fr.* trätalie
 210 väderhat » värderhat
 224 tianere *upptaget ur C.*
 227 örlög *r. fr.* örläg
 233 henda » henda
 239 Olaff » Olsson
 247 februario » frebruario
 255 giorde iagh » giordigh
 271 sweriges » swerige
 282 like » lile
 289 vrätha » orätha
 358 xii^c » xiii^c i
 361,⁶² *flyttade främst; stå i hds. efter 366.*
 377 *hela versen tillagd efter en yngre afskrift.*
 401 xiii^c xiii *r. fr.* xiii^c viii
 409 xiii^c xxxviii » xiii^c viii
 413 margareta » inagareta
 419 vinna » vinnan
 423 *hela versen tillagd efter en yngre afskrift.*
 428 magdalen *r. fr.* magdalem

Tillägg till Lilla Rim-Krönikan.

2.

- 4 myn *r. fr.* mym
 25 fördhe *utfylt; de tre sista bokstäfverna saknas.*

7.

43	söchte	r. fr.	sochte
48	brunchkeberg	»	bruchkeberg
84	och	»	oss
104	dagtingen	»	drotningen
108	Stocholm	»	Stocholms
110	thå	»	tha <i>Likaså</i> 189, 298.
116	död	»	dod
173	wädle	»	walde
193	samptychte	»	samptelige
219	Brännekyrkio	»	Brannekyrkio
224	folk	»	fole
—	gönom	»	gonom <i>Likaså</i> 284.
267	skären	»	skaren
268	mötthe	»	motthe <i>Likaså</i> 281.
269	säker	»	saker
286	fienderne	»	fierderne
327	konge	»	kongen
346	wpbygge igen	»	wpgygge ingen
352	hårdare	»	hårande
392	hängdes	»	hangdes
397	halshwgge	»	hashwgge
—	friborne	»	friborne
402	synnerlig	»	synnerlig
405	ifrå	»	ifra
415	bröder	»	broder

Yngre redaktion af Lilla Rim-Krönikan.

79	haffue tillagdt.
154	nu tillagdt öfver raden.

- 158 illa tillagdt öfver raden.
 184 väll *likaså*.
 185 platt *likaså*.
 199 alth *likaså*.
 233 Agwnd *r. fr.* Agwng
 398 och tillagdt under raden.
 431 Så *r. fr.* Sa
 440 wädherhatt *r. fr.* wadherhatt
 466 som tillagdt öfver raden.
 484 dyrck *r. fr.* dryck
 513 mönstrett » monstrett
 519 iordades » iordade
 594 än » an
 646 Eboracensis » Naborensis
 815 hierthat är i *hds. samtidigt ändr. fr.* mitt hierta
 928 iag tillagdt öfver raden.
-

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPETS SAMLINGAR

innefatta hittills:

- Flores och Blanzeflor.*
Sanct Patriks-Sagan.
Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.
Vadstena Kloster-Reglor.
Herr Ivan Lejon-Riddaren. (Fullständig i 3 häften.)
Namnlös och Valentin.
Ett Forn-Svenskt Legendarium. (Första — åttonde häftet.)
Konung Erik XIV des Krönika.
Svenska Medeltidens Bibel-arbeten. (Fullständig i 6 häfter.)
Sagan om Didrik af Bern. (Fullständig i 3 häften.)
Hertig Fredrik af Normandie.
Konung Alexander. (Fullständig i 3 häften.)
Skrå-Ordningar. (Med fyra plancher.)
Heliga Birgittas Uppenbarelser. (Första — sjunde häftet.)
Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne. } (i ett
Legenden om Gregorius af Armenien. } band.)
Sveriges Dramatiska Litteratur till 1863. (Första häftet.)
Helige Bernhards Skrifter. (Fullständig i 2 häften.)
Svenska Medeltidens Rim-Krönikor. (Första—sjette häftet.)

Mera har ej utkommit intill October 1867.

De föregående äro:

1. Flores och Blanzeflor.
2. Sanct Patriks-Sagan.
3. Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.
4. Vadstena Kloster-Reglor.
5. Herr Ivan Lejon-Riddaren. Häft. 1.
6. " " Häft. 2.
7. Namnlös och Valentin.
8. } Ett Forn-Svenskt Legendarium. Häft. 1, 2.
9. }
10. Konung Erik den XIVdes Krönika.
11. Svenska Medeltidens Bibel-arbeten. Band. I. Häft. 1.
12. Ett Forn-Svenskt Legendarium. Häft. 3.
13. Herr Ivan Lejon-Riddaren. Häft. 3 (slutet).
14. }
15. } Sagan om Didrik af Bern. Häft. 1, 2.
16. Svenska Medeltidens Bibel-arbeten. Band. I. Häft. 2.
17. Ett Forn-Svenskt Legendarium. Häft. 4.
18. " " Häft. 5.
19. Svenska Medeltidens Bibel-arbeten. Band. II. Häft. 1.
20. " " Band. II. Häft. 2.
21. Hertig Fredrik af Normandie.
22. Sagan om Didrik af Bern. Häft. 3 (slutet).
23. Konung Alexander. Häft. 1.
24. Svenska Medeltidens Bibel-arbeten. Band. I. Häft. 3 (slutet af 1:a bandet).
25. Konung Alexander. Häft. 2.
26. Svenska Medeltidens Bibel-arbeten. Band. II. Häft. 3 (slutet af 2:a bandet).
27. Skrå-Ordningar.
28. Ett Forn-Svenskt Legendarium. Häft. 6.
29. Heliga Birgittas Uppenbarelser. Häft. 1.
30. " " Häft. 2.
31. Ett Forn-Svenskt Legendarium. Häft. 7.
32. Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne.
33. Legendan om Gregorius af Armenien.
34. Heliga Birgittas Uppenbarelser. Häft. 3.
35. " " Häft. 4.
36. " " Häft. 5.
37. " " Häft. 6.
38. " " Häft. 7. Fortsättes.
39. Konung Alexander. Häft. 3 (slutet).
40. Sveriges Dramatiska Litteratur. Häft. 1. Fortsättes.
41. Helige Bernhards Skrifter. Häft. 1.
42. Ett Forn-Svenskt Legendarium. Häft. 8. Fortsättes.
43. Svenska Medeltidens Rim-Krönikor. Häft. 1.
44. " " Häft. 2.
45. Helige Bernhards Skrifter. Häft. 2 (slutet).
46. Svenska Medeltidens Rim-Krönikor. Häft. 3.
47. " " Häft. 4.
48. " " Häft. 5.

Pris för köpare 2 R:dr 50 öre.